

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของนายสมชาย พงษ์ธา ตุลาการรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓ - ๕/๒๕๕๐

วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	ผู้ร้อง
		พรรคพัฒนาชาติไทย	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง อัยการสูงสุดขอให้มีคำสั่งยุบพรรค

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	ผู้ร้อง
		พรรคแผ่นดินไทย	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง อัยการสูงสุดขอให้มีคำสั่งยุบพรรค

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	ผู้ร้อง
		พรรคไทยรักไทย	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง อัยการสูงสุดขอให้มีคำสั่งยุบพรรค

คดีสำนวนแรก อัยการสูงสุดยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๘ และวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ได้ออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๘ มีนาคม

๒๕๔๕ ระหว่างเวลา ๘.๓๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมืองมีกรรมการบริหารพรรคจำนวน ๑๕ คน โดยมี นายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ เป็นหัวหน้าพรรค

เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๕ พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้มีหนังสือ ลต (ทบพ) ๐๔๐๑/๘๕๕๕ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๕ ส่งหลักฐานให้ผู้ร้องยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) ประกอบมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามหลักฐานที่ส่งมาได้ความว่า เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ได้ร้องเรียนต่อพลตำรวจเอก วาสนา ประธานกรรมการการเลือกตั้งว่ามีการทุจริตในการรับสมัครเลือกตั้งโดยผู้บริหารพรรคไทยรักไทยว่าจ้างสนับสนุนให้พรรคการเมืองอื่นจัดหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง และตามคำบงการหรือคำสั่งสนับสนุนดังกล่าวได้ผู้สมัครที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด มีการปลอมแปลงเอกสาร การทำทะเบียนสมาชิกย้อนหลัง การเข้าไปแก้ไขทะเบียนในฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พฤติกรรมของผู้บริหารพรรคไทยรักไทยสมคบกับพรรคประชาธิปัตย์ก้าวนำผู้ถูกร้อง และพรรคแผ่นดินไทย เป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบประชาธิปไตย

เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ ประธานกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑๕๖/๒๕๔๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง และวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ มีคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑๖๗/๒๕๔๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติม คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงได้รายงานผลการสืบสวนสอบสวน ดังนี้

๑.๑) กรณีกล่าวหาว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งปลอมแปลงแก้ไขข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองในฐานข้อมูลนายทะเบียนพรรคการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อส่งบุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติตามกฎหมายลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ หรือไม่

คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ได้สอบสวนนายอมรวิทย์ สุวรรณผา เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง นางเลียม พงษ์อุคทา เจ้าพนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และนายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ประกอบพยานหลักฐานต่าง ๆ แล้ว

ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานฟังได้ว่า วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ นายอมรวิทย์ไปรับแผ่นซีดีพร้อม ท.พ.๖ และเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท จากนายบุญทวีศักดิ์ แล้วได้นำข้อมูลจากแผ่นซีดี ที่ได้รับมาดังกล่าว เพิ่มเข้าไปในฐานข้อมูลของคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันรุ่งขึ้น แต่นายอมรวิทย์มิใช่เจ้าพนักงาน การกระทำของนายอมรวิทย์ จึงเป็นความผิดตามมาตรา ๒๖๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ส่วนนายบุญทวีศักดิ์ ถือว่าเป็นตัวการร่วมหรือสนับสนุนให้นายอมรวิทย์เปลี่ยนแปลงฐานข้อมูลพรรคการเมือง จึงเป็นความผิด ตามมาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง มีความเห็นว่าควรร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญา แก่นายอมรวิทย์ในความผิดตามมาตรา ๒๖๔ และตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยแก่นายอมรวิทย์

๑.๒) กรณีกล่าวหาว่า การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว เกิดจากการสมคบกับผู้บริหารระดับสูงของพรรคไทยรักไทยกับผู้ถูกร้องหรือไม่

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง พิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานแล้ว ฟังได้ว่า ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ นายชวการ โตสวัสดิ์ ได้รับการติดต่อจากนายพงษ์ศรี ศิวาโมกษ์ นายทวี สุวรรณพัฒน์ และนายด้อย ไม่ทราบนามสกุล คนสนิทพลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ให้หาผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่พรรคไทยรักไทยคาดว่าจะได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ ๒๐ ของจำนวน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น นายชวการได้ติดต่อนายสุขสันต์ ชัยเทศ ผู้อำนวยการเลือกตั้ง พรรคผู้ถูกร้องให้จัดหาผู้สมัคร ต่อมานายสุขสันต์ได้ประสานพรรคการเมือง ๓ พรรค ได้แก่ ผู้ถูกร้อง พรรคกฤษไทยมั่นคง และพรรคธัมมาธิปไตย วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ นายพงษ์ศรีบอกนายชวการ ให้ไปพบพลเอก ธรรมรักษ์ที่พรรคไทยรักไทย ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ เมื่อพบพลเอก ธรรมรักษ์ กับนายพงษ์ศักดิ์ รักตพงษ์ไพศาล แล้วได้พูดคุยตกลงว่าจะทำการติดต่อข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองกรณีที่มีผู้สมัคร เป็นสมาชิกพรรคไม่ครบ ๕๐ วัน หรือเรียกว่าการติดต่อพันธมิตรโดยถอดชื่อสมาชิกพรรคบางคน ออกจากบัญชีรายชื่อสมาชิกพรรค แล้วนำรายชื่อผู้ที่จะส่งลงสมัคร เข้าไปแทนโดยใช้หมายเลขและ วันสมัครสมาชิกพรรคเดิมตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๑๔ นาฬิกา นายชวการ นายทวี นายพงษ์ศรี และนายด้อยได้เดินทางไปที่กระทรวงกลาโหม พลเอก ธรรมรักษ์ ได้เรียกนายทวีเข้าไปในห้อง แล้วนายทวีกลับออกมาพร้อมกับเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท มอบให้นายชวการ นำไปให้นายบุญทวีศักดิ์เป็นค่าสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ วันที่ ๔ และ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕

นายชวการติดต่อหาผู้สมัครโดยใช้โรงแรมกานต์มณีเป็นศูนย์ประสานงาน วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ นายทิวำเงินมาให้แล้วแบ่งใส่ซอง ซองละ ๒๐,๐๐๐ บาท รวม ๓๘ ซอง และมอบให้ผู้สมัคร ๓๓ คน จำนวน ๓๓ ซอง วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ นายทิวำเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท มาให้นายชวการแล้ว นายชวการโอนไปเข้าบัญชีของนายสุขสันต์ที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานครพนม นายสุขสันต์ได้ให้นางมณฑิราพร พิมพ์จันทร์ กับนายสายันต์ เจียมสวัสดิ์ จัดทำเอกสารการรับสมัคร และนำข้อมูลจากแผ่นซีดีในตัวเลขสมาชิกพรรค วันเดือนปี การเป็นสมาชิกพรรค มาลงในหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง แล้วให้นายบุญทวีศักดิ์หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องลงชื่อรับรอง เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการสมัครรับเลือกตั้ง ข้อเท็จจริงดังกล่าว มีพยานให้ด้วยคำสอดคล้องกับถ้อยคำของนายชวการ โดยในช่วงการสมัครรับเลือกตั้งผู้ถูกร้องไม่มีเงิน นำเชื่อว่าผู้ถูกร้องโดยนายบุญทวีศักดิ์ นายชวการ และนายสุขสันต์ ได้รับเงินสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงของพรรคไทยรักไทยเพื่อให้จัดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ การที่นายชวการและผู้บริหารระดับสูงของพรรคไทยรักไทย ตกลงที่จะทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง โดยมีนายสุขสันต์เป็นผู้ดำเนินการและ นายบุญทวีศักดิ์ได้ออกหนังสือรับรองเอกสารการเป็นสมาชิกพรรคอันเป็นเท็จ มอบให้นายชวการ นายอำนาจ รอดช่วย นายดิเรก หนูสาย และนายวิรัตน์ ตรีโชติ ซึ่งไม่มีคุณสมบัติรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๓ (๔) ของรัฐธรรมนูญ นำไปสมัครรับเลือกตั้ง นายชวการ นายอำนาจ นายดิเรก และนายวิรัตน์ จึงมีความผิด ตามมาตรา ๑๓๓ มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ส่วนนายบุญทวีศักดิ์ และนายสุขสันต์ มีความผิดตามมาตรา ๑๓๓ มาตรา ๒๖๗ และ มาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง มีความเห็นสรุปได้ดังนี้

(๑) ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่นายบุญทวีศักดิ์ในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๘๓ และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่นายสุขสันต์ในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๓) ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่นายชวการในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๘๓ และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

(๔) ให้ดำเนินคดีอาญาแก่นายอำนาจ นายดิเรก และนายวิรัตน์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคผู้ถูกร้อง จังหวัดนครราชสีมา ตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

(๕) เนื่องจากการกระทำของนายบุญทวีศักดิ์หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องได้ออกหนังสือรับรอง อันเป็นที่ใจให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวไปเป็นหลักฐานในการสมัครรับเลือกตั้งได้กระทำในฐานะ ตัวแทนของผู้ถูกร้อง การกระทำดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เห็นควรแจ้งต่อผู้ร้องพร้อมด้วยหลักฐาน เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้พิจารณารายงานผลการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงของ คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงพร้อมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้วมีมติให้แจ้งผู้ร้อง พร้อมด้วยหลักฐานเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องจากปรากฏหลักฐานว่าผู้ถูกร้อง โดยนายบุญทวีศักดิ์หัวหน้าพรรค นายสุขสันต์ ผู้อำนวยการเลือกตั้ง นายชวการ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคผู้ถูกร้อง ร่วมกันเป็น ผู้ดำเนินการแก้ไขข้อมูลสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องให้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐๗ (๔) ของรัฐธรรมนูญ เพื่อสมัครรับเลือกตั้งโดยนายบุญทวีศักดิ์ได้ทำหนังสือรับรองของหัวหน้าพรรค (แบบ ส.ส. ๑๘/ข ๒) อันเป็นที่ใจ ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยบุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกพรรคนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลา ติดต่อกันไม่ถึงเก้าสิบวัน อันเป็นความผิดทางอาญาดังกล่าว การกระทำของนายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรค

ผู้ถูกร้อง เป็นการกระทำในฐานะผู้แทนของผู้ถูกร้องซึ่งเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) ด้วย

ต่อมาพลตำรวจเอก วาสนา ประธานกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงส่งพยานหลักฐานพร้อมสำนวนการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าวเพื่อให้ผู้ร้องพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ผู้ร้องพิจารณาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานที่ประธานกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียนพรรคการเมืองส่งมาแล้ว เห็นว่า การกระทำของนายบุญทวีศักดิ์หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ในฐานะเป็นผู้แทนผู้ถูกร้องที่ได้ร่วมกับกรรมการบริหารพรรคไทยรักไทยและพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องในฐานะข้อมูลของนายทะเบียนพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และออกหนังสือรับรองของหัวหน้าพรรคการเมือง อันเป็นเท็จส่งผู้สมัครซึ่งไม่มีคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเป็นความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐, ๓๑, ๓๔, ๑๐๐ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ ๘๖, ๑๓๓, ๒๖๗ ย่อมแสดงว่าผู้ถูกร้องกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญและกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ (๒) (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เห็นสมควรยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗, ๑๓๖, ๑๔๔, ๑๔๕, ๓๒๗, ๓๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๒) (๓), ๖๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕, ๓๐, ๓๑, ๓๔ ๑๐๐ ดังนี้

๑) ให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง เนื่องจากผู้ถูกร้องโดยนายบุญทวีศักดิ์หัวหน้าพรรค เป็นผู้แทนผู้ถูกร้อง กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ และการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐและขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามมาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

๒) ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง มีกำหนด ๕ ปี นับแต่วันที่ มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๓

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องไม่เคยรู้จักนายอมรวิทย์ และไม่เคยเสนอเงิน เพื่อให้เปลี่ยนแปลงข้อมูลรายชื่อสมาชิกพรรค วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ นายบุญทวีศักดิ์ อยู่ที่อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ แล้วเดินทางกลับกรุงเทพมหานครในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้อง ไม่เคยได้รับเงิน สนับสนุนในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจากบุคคลใด เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ระหว่างเวลา ๒ นาฬิกา ถึงเวลา ๔ นาฬิกา นายไทร พลสุวรรณ นายชวการ และนายสุขสันต์ ไปที่ทำการพรรคผู้ถูกร้อง พร้อมกับนายสุเทพกับพวก ๓ ถึง ๔ คน รวมทั้งนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ ซึ่งได้เสนอเงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผู้ถูกร้องเพื่อกล่าวหาพลเอก ชรรณรักษ์และนายเพ็งว่าเป็นผู้จ่ายเงินให้ ผู้ถูกร้องในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนายชวการและนายสุขสันต์ไม่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้อง การสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงโดยมิได้ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นหนังสือและแสดงหลักฐานกับให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ได้จัดทำเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อของกรรมการการเลือกตั้งทุกคน ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้อง ขอให้ยกคำร้อง

คดีจำนวนที่สอง อัยการสูงสุดยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ และวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ประธานกรรมการการเลือกตั้งได้ออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ ระหว่างเวลา ๘.๓๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

แล้ว ผู้ถูกร้อง เป็นพรรคการเมือง และมีกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๓ คน โดยมีนายบุญอุทธิพิล หรือบุญอาบารมีภณ ชินราช เป็นหัวหน้าพรรค

เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๕ พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้มีหนังสือ ลต (ทบพ) ๐๔๐๑/๕๐๐๐ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๕ ส่งหลักฐานให้ผู้ร้องยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) ประกอบมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามหลักฐานที่ส่งมา ได้ความว่า เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ กรรมการบริหารพรรคและเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ได้ร้องเรียนต่อพลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ประธานกรรมการการเลือกตั้งว่า มีการทุจริตในการรับสมัครการเลือกตั้งโดยผู้บริหารพรรคไทยรักไทยว่าจ้างสนับสนุนให้พรรคการเมืองอื่นจัดหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง และตามคำบงการหรือสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูงของพรรคไทยรักไทยได้ผู้สมัครที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน มีการปลอมแปลงเอกสาร การทำทะเบียนสมาชิกย้อนหลัง การเข้าไปแก้ไขทะเบียนในฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พฤติกรรมของผู้บริหารพรรคไทยรักไทยสมคบกับพรรคประชาธิปัตย์ก้าวก้าวหน้าพรรคพัฒนาชาติไทย และผู้ถูกร้อง เป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบประชาธิปไตย

วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีคำสั่งที่ ๑๕๖/๒๕๔๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง และเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ได้มีคำสั่งที่ ๑๖๗/๒๕๔๕ แต่งตั้งอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติม คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงได้รายงานผลการสืบสวนสอบสวน ดังนี้

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงได้พิจารณาแล้ว จากการสอบสวนนางฐิติมา ภาวะดี ให้ถ้อยคำว่า วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ นายบุญอุทธิพิลไปร่วมประชุมแล้วกลับมาเล่าให้นางฐิติมาฟังว่า พันตำรวจโท ทักษิณจะช่วยค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกพรรค พรรคละประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ๕ คน ได้แก่ นายพันมิตร ดวงทิพย์ นางฐิติมา พันตำรวจตรี สุขุม พันธุ์เพ็ง นายเรืองชัย เรืองวิศิษฐ์ และนายประพันธ์ พรหมรัตน์ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ นายไพฑูรย์ วงศ์วานิช ได้นำผู้สมัครภาคใต้มาหารือที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของพรรคและมีพลเอก ไตรรงค์ อินทรทัต (เสธ.ไอซ์)

มาประชุมแทน พลเอก ชรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ตลอดเวลานายไพฑูรย์ได้โทรศัพท์คุยกับ พลเอก ชรรมรักษ์ ก่อนกลับ พลเอก ไตรรงค์บอกนางฐิติมาว่าจะนำเงินมาให้ เวลา ๒๒ นาฬิกา พลโท ผดุงศักดิ์ กั่นเสนาะ ได้นำเงิน ๑,๔๕๐,๐๐๐ บาท มาให้นางฐิติมา วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ผู้สมัคร เขตพื้นที่ภาคใต้ได้นำหลักฐานมากรอกใบสมัครเป็นสมาชิกพรรคและใบสมัครรับเลือกตั้งกับได้แนบหนังสือรับรองของหัวหน้าพรรคเพื่อนำไปสมัครในแต่ละจังหวัด นางฐิติมาได้จ่ายเงินให้ผู้สมัครดังกล่าว วันเดียวกัน พลโท ผดุงศักดิ์ได้นำเงินมาให้นางฐิติมา ๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ พลโท ผดุงศักดิ์ ได้นำเงินมาให้นางฐิติมาอีกจำนวน ๕๒๕,๐๐๐ บาท โดยพลโท ผดุงศักดิ์ขอเก็บเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ไว้แล้ว จะนำมามอบให้ในภายหลัง รวมเป็นเงินที่นางฐิติมาได้รับจากพลโท ผดุงศักดิ์ทั้งสิ้น ๓,๖๖๕,๐๐๐ บาท แต่ผู้สมัครของพรรคแทบทุกคนขาดคุณสมบัติเนื่องจากเป็นสมาชิกพรรคไม่ถึงเก้าสิบวันตามกฎหมาย พันตำรวจตรี สุขุม พันธุ์เพ็ง ผู้สมัครสังกัดพรรคผู้ถูกร้อง ให้ถ้อยคำว่าได้รับเงินค่าสมัครจาก นายบุญอุทธิพลและนางฐิติมา ศาสตราจารย์อุทัย นามวงศ์ ผู้สมัครกรุงเทพมหานคร เขตเลือกตั้งที่ ๒๑ ให้ถ้อยคำว่าได้รับเงินค่าสมัครจากนางฐิติมาและนายพันธมิตร และนายบุญอุทธิพลให้ถ้อยคำว่า ณ สิ้นปี ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องไม่มีเงินในบัญชี แต่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีเลือกตั้ง ๕ คน และแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ๑๒๑ คน หากนับรวมจำนวนเงินเฉพาะค่าสมัครยังไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่น เป็นค่าสมัคร ๑,๒๖๐,๐๐๐ บาท และยังมีค่านายหน้าผู้สมัครภาคใต้ จำนวน ๔๐ คน เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ตามถ้อยคำของนางฐิติมาเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๕ เจือสมกับคำให้การ ของนายไพฑูรย์ ว่า นายไพฑูรย์หาผู้สมัครภาคใต้มาทั้งหมด ๔๐ คน ได้ค่านายหน้าผู้สมัคร คนละ ๑๐,๐๐๐ บาท การที่นางฐิติมาถ้อยคำให้การดังกล่าวในภายหลังและกล่าวหาว่านายสุเทพว่าจ้างให้ใส่ร้าย พรรคไทยรักไทยและถูกบังคับขู่เข็ญให้ไปให้ถ้อยคำที่กองบังคับการตำรวจภูธรภาค ๘ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นั้นไม่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงได้พิจารณาแล้ว น่าเชื่อว่าผู้ถูกร้องโดย นายบุญอุทธิพล นางฐิติมา และนายพันธมิตร ได้รับเงินสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงของพรรค ไทยรักไทยเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศจริง และการที่ นายบุญอุทธิพลรับรองเอกสารการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องอันเป็นเท็จมอบให้แก่ผู้สมัครนำไปใช้ในการสมัครรับเลือกตั้ง เป็นความผิดฐานสนับสนุนผู้สมัครให้กระทำการสมัครรับเลือกตั้งโดยรู้ว่า

ตนไม่มีสิทธิรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และเป็นความผิดฐานแจ้งความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานและแจ้งให้เจ้าพนักงานจัดข้อความอันเป็นเท็จ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ และมาตรา ๒๖๗ โดยมีนางฐิติมา และนายพันมิตร เป็นผู้ร่วมจัดทำเอกสารหนังสือรับรองอันเป็นเท็จดังกล่าว นายบุญอุทธิพล นางฐิติมา และนายพันมิตร จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ ประกอบมาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง มีความเห็นควรดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่นายบุญอุทธิพล ในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ ประกอบมาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ให้ดำเนินคดีอาญาแก่นายอุทัย นามวงศ์ และนายสมมุติ วงศ์ราษฎร์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

(๓) ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่นางฐิติมา และนายพันมิตรในความผิดตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๔) เนื่องจากการกระทำของนายบุญอุทธิพลที่ได้ออกหนังสือรับรองอันเป็นเท็จให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนำไปเป็นหลักฐานในการสมัครรับเลือกตั้งได้กระทำในฐานะตัวแทนผู้ถูกร้อง เป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

เห็นควรแจ้งต่อผู้ร้องพร้อมด้วยหลักฐานเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ต่อไป

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้พิจารณารายงานผลการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง แล้วมีมติให้แจ้งผู้ร้องพร้อมด้วยหลักฐานเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องจากปรากฏหลักฐานว่าผู้ถูกร้อง โดยนายบุญอุทธิพล นางฐิติมา และนายพันธมิตร ได้รับเงินสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงของพรรคไทยรักไทย เพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ และการที่นายบุญอุทธิพล รับรองเอกสารการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง อันเป็นเท็จมอบให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนำไปใช้ในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นความผิดฐานสนับสนุนผู้สมัครให้กระทำความผิดฐานสมัครรับเลือกตั้งโดยรู้ว่าคุณตนไม่มีสิทธิรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และเป็นความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานและแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗, ๒๖๗ โดยมีนางฐิติมา และนายพันธมิตร เป็นผู้ร่วมจัดทำหนังสือรับรองอันเป็นเท็จดังกล่าว นายบุญอุทธิพล นางฐิติมา และนายพันธมิตร จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗, ๒๖๗ ประกอบมาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

พลตำรวจเอก วาสนา ประธานกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้พิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว จึงส่งหลักฐานพร้อมสำนวนการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงมาเพื่อให้ผู้ร้องพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ผู้ร้องพิจารณาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานที่ประธานกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียนพรรคการเมืองส่งมาแล้ว เห็นว่านายบุญอุทธิพล หัวหน้าพรรคเป็นผู้แทนผู้ถูกร้อง และนางฐิติมา ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อลำดับที่ ๒ ได้รับเงินสนับสนุนจาก พลเอก ไตรรงค์ หัวหน้านายทหาร

ฝ่ายเสนาธิการประจำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และพลโท ผดุงศักดิ์ ผู้ช่วยหัวหน้านายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นนายทหารผู้ได้บังคับบัญชาของ พลเอก ธรรมรักษ์ ผู้บริหารพรรคไทยรักไทยเพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อช่วยผู้สมัครพรรคไทยรักไทยหลีกเลี่ยงที่จะไม่ต้องได้คะแนนเสียงร้อยละ ๒๐ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบางเขตเลือกตั้ง และนายบุญอุทธิพล และนางฐิติมา ได้ร่วมกันจัดทำรายงานการประชุมเพื่อรับสมัครและออกหนังสือรับรองสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องประเภทกิตติมศักดิ์อันเป็นความเท็จเพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบหนังสือรับรองคุณสมบัติเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องติดต่อกันเกินกว่าเก้าสิบวัน เพื่อช่วยผู้สมัครพรรคไทยรักไทยหลีกเลี่ยงที่จะไม่ต้องได้คะแนนเสียงร้อยละ ๒๐ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๐๐ ย่อมแสดงว่าผู้ถูกร้องกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ และกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ (๒) (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เห็นสมควรยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๐๗, ๑๓๖, ๑๔๔, ๑๔๕ ๓๒๓, ๓๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๒) (๓), ๖๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕, ๓๐, ๓๑, ๓๔, ๑๐๐ ดังนี้

๑) ให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง เนื่องจากผู้ถูกร้องโดยนายบุญอุทธิพล หรือบุญบารมีภณ หัวหน้าพรรค เป็นผู้แทนผู้ถูกร้อง กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญและการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐและขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามมาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

๒) ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง มีกำหนด ๕ ปี นับแต่วันที่ มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๓

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสิ้น ๑๒๖ คน แยกเป็น แบบบัญชีรายชื่อ ๕ คน และแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ๑๒๑ คน ผู้สมัครทุกคนเป็นสมาชิกพรรค ในการ ประชุมพรรคครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยเป็นการปรับปรุงสมาชิกประเภท กิตติมศักดิ์ กล่าวคือ รับแทนสมาชิกที่ตาย ลาออก และปรับออก เพื่อเตรียมสมาชิกลงสมัครรับ เลือกตั้งในโอกาสหน้า จำนวนสมาชิกจึงเท่าเดิมไม่เพิ่มไม่ลด ที่นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า ผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติเพราะไม่มีรายชื่อในฐานข้อมูลเพิ่มลดประจำปีและนายบุญอุทธิพล หัวหน้าพรรคออกหนังสือรับรองอันเป็นเท็จให้แก่ผู้สมัคร โดยมีได้ทำการตรวจสอบจากทะเบียนสมาชิกพรรค พรรคผู้ถูกร้องเป็นการไม่ถูกต้อง ส่วนที่อ้างว่า ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนจากผู้บริหารพรรคไทยรักไทย ในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่เป็นความจริง ความจริงอาศัยเงินจากงบประมาณกองทุนเพื่อการพัฒนา พรรคการเมือง จำนวน ๑,๓๖๐,๑๔๑ บาท เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ๕ คน และ แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ๕ คน รวม ๑๐ คน ค่าใช้จ่ายนอกจากนี้ผู้สมัครต้องรับผิดชอบร่วมกับ คณะกรรมการอำนวยการการเลือกตั้งของพรรค การกระทำของพรรคไทยรักไทยที่บ่งการว่าจ้าง หรือ สนับสนุนให้พรรคการเมืองขนาดเล็กส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง และการกระทำของนายสุเทพ ที่ต้องการล้มล้างการเลือกตั้งและหาช่องทางเอาผิดกับพรรคไทยรักไทยโดยการประสานงานของนายไทร ผ่านทางนางฐิติมา ผู้ถูกร้องมิได้รู้เห็นหรือเกี่ยวข้อง นางฐิติมา นายพันมิตร นายอุทัย และนายสมมุติ มิใช่กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง คำให้การของนางฐิติมาที่ว่า นายบุญอุทธิพลไปประชุมแล้วกลับมา เล่าให้นางฐิติมาฟังว่า พันตำรวจโท ทักษิณ จะช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองพรรคเล็กนั้น ไม่เป็นความจริง นางฐิติมาและนายพันมิตรจะได้รับเงินสนับสนุนจากกรรมการบริหารพรรคไทยรักไทย หรือไม่ อย่างไร หรือการที่นางฐิติมาให้ข่าวร่วมกับพรรคประชาธิปัตย์หรือกลับคำให้การว่าถูก พรรคประชาธิปัตย์หลอกลวง ช่มชู้ จ้างวาน เป็นพฤติกรรมส่วนตัวของนางฐิติมาและนายพันมิตร ไม่เกี่ยวกับผู้ถูกร้อง ทั้งมิใช่กระทำในฐานะตัวแทนผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องและนายบุญอุทธิพลไม่เคยได้รับ เงินใด ๆ จากบุคคลใด และในการประชุมพรรคผู้ถูกร้อง ครั้งที่ ๔/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๔๕ ที่ประชุมพรรคได้มีมติเอกฉันท์ให้ลบชื่อนายพันมิตรและนางฐิติมาออกจากทะเบียนสมาชิกพรรคแล้ว

พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่กล่าวหาผู้ถูกร้องไม่มีน้ำหนักรับฟัง เมื่อการเลือกตั้งเป็นการทั่วไปไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และศาลปกครองยกเลิกฟ้องแล้ว มูลเหตุจากการเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่ฝ่าฝืนกฎหมายก็ควรยกเลิกนิรโทษกรรม ขอให้ยกคำร้อง

คดีสำนวนที่สาม อัยการสูงสุดยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ ต่อมาวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ประธานกรรมการการเลือกตั้งได้ออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ ระหว่างเวลา ๘.๓๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมืองตามกฎหมาย ปัจจุบันมีกรรมการบริหารพรรคจำนวน ๑๑๑ คน โดยพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นหัวหน้าพรรค

เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือ ลต (ทบพ) ๐๔๐๑/๕๗๑๕ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ส่งหลักฐานเพื่อขอให้ผู้ร้องพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยเห็นว่าผู้ถูกร้องทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามหลักฐานที่ส่งมานั้น ได้ความว่า เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ได้ร้องเรียนต่อพลตำรวจเอก วาสนา ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า มีการสมคบระหว่างผู้บริหารพรรคผู้ถูกร้อง เจ้าหน้าที่พรรคการเมืองอื่น และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงข้อมูลทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองโดยว่าจ้างพรรคเล็กให้ลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อหลีกเลี่ยงที่จะต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำสั่งที่ ๑๕๖/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงและคำสั่งที่ ๑๖๗/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕

แต่งตั้งอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง (เพิ่มเติม) คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ได้กำหนดประเด็นสอบสวนและมีมติตามประเด็นดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้

เรื่องที่ ๑ กรณีนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ร้องเรียนว่า มีการสมคบระหว่างผู้บริหารพรรคผู้ถูกร้อง เจ้าหน้าที่พรรคการเมืองอื่น และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงข้อมูลทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองโดยที่จ้างพรรคเล็กให้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑.๑) กรณีกล่าวหาว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งปลอมแปลงแก้ไขข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองในฐานข้อมูลนายทะเบียนพรรคการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อส่งบุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติตามกฎหมายลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ หรือไม่

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ได้สอบสวนนายอมรวิทย์ สุวรรณผา เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง นางเลียม พงษ์อุตทา เจ้าพนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และนายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ หัวหน้าพรรคพัฒนาชาติไทย ประกอบพยานหลักฐานต่าง ๆ แล้ว ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานฟังได้ว่า วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๙ นายอมรวิทย์ไปรับแผ่นซีดีพร้อม ท.พ.๖ และเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท จากนายบุญทวีศักดิ์ แล้วได้นำข้อมูลจากแผ่นซีดี ที่ได้รับมาดังกล่าว เพิ่มเข้าไปในฐานข้อมูลของคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันรุ่งขึ้น แต่นายอมรวิทย์มิใช่เจ้าพนักงาน การกระทำของนายอมรวิทย์ จึงเป็นความผิดตามมาตรา ๒๖๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ส่วนนายบุญทวีศักดิ์ ถือว่าเป็นตัวการร่วมหรือสนับสนุนให้นายอมรวิทย์จัดให้มีการเปลี่ยนแปลงฐานข้อมูลพรรคการเมือง จึงเป็นความผิดตามมาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง มีความเห็นว่า ควรร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่นายอมรวิทย์ ในความผิดตามมาตรา ๒๖๔ และตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยแก่นายอมรวิทย์

๑.๒) กรณีกล่าวหาว่า การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังกล่าวเกิดจากการสมคบกันกับผู้บริหารระดับสูงของผู้ถูกร้องกับพรรคพัฒนาชาติไทย ผู้ถูกร้องกับพรรคแผ่นดินไทยหรือไม่

๑.๒.๑) กรณีพรรคพัฒนาชาติไทย คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง พิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานแล้วฟังได้ว่า ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ นายชวการ โตสวัสดิ์ ได้รับการติดต่อจากนายพงษ์ศรี ศิวาโมกษ์ นายทวี สุวรรณพัฒน์ และนายต้อย ไม่ทราบนามสกุล

คนสนิท พลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ให้หาผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่พรรคผู้ถูกร้องคาดว่าจะได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ ๒๐ ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น นายชวการ ได้ติดต่อ นายสุขสันต์ ชัยเทศ ผู้อำนวยการเลือกตั้งพรรคพัฒนาชาติไทยให้จัดหาผู้สมัคร ต่อมานายสุขสันต์ ได้ประสานพรรคการเมือง ๓ พรรค ได้แก่ พรรคพัฒนาชาติไทย พรรคกฤษไทยมั่นคง และพรรคธัมมาธิปไตย วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ นายพงษ์ศรีบอกนายชวการไปพบพลเอก ธรรมรักษ์ ที่พรรคผู้ถูกร้อง ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ เมื่อพบ พลเอก ธรรมรักษ์ กับนายพงษ์ศักดิ์ รักตพงษ์ไพศาล แล้วได้พูดคุยตกลงว่าจะทำการติดต่อข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองกรณีที่มีผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคไม่ครบ ๕๐ วัน หรือเรียกว่าการติดต่อพันธุกรรมโดยถอดชื่อสมาชิกพรรคบางคนออกจากบัญชีรายชื่อสมาชิกพรรค แล้วนำรายชื่อผู้ที่จะส่งลงสมัครเข้าไปแทนโดยใช้หมายเลขและวันสมัครสมาชิกพรรคเดิมตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๑๔ นาฬิกา นายชวการ นายทวี นายพงษ์ศรี และนายต้อยได้เดินทางไปที่กระทรวงกลาโหม พลเอก ธรรมรักษ์ ได้เรียก นายทวีเข้าไปในห้อง แล้วนายทวีกลับออกมาพร้อมกับเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท มอบให้นายชวการนำไปให้นายบุญทวีศักดิ์เป็นค่าสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ วันที่ ๔ และ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ นายชวการติดต่อหาผู้สมัครโดยใช้โรงแรมกานต์มณี เป็นศูนย์ประสานงาน วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ นายทวี นำเงินมาให้แล้ว แบ่งใส่ซอง ซองละ ๒๐,๐๐๐ บาท รวม ๓๘ ซอง และมอบให้ผู้สมัคร ๓๓ คน จำนวน ๓๓ ซอง วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ นายทวีนำเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท มาให้นายชวการแล้ว นายชวการโอนไปเข้าบัญชีของนายสุขสันต์ ที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานครพนม นายสุขสันต์ได้ให้นางมณฑิราพร พิมพ์จันทร์ กับนายสายันต์ เจียมสวัสดิ์ จัดทำเอกสารการรับสมัคร และนำข้อมูลจากแผ่นซีดีในส่วนเลขสมาชิกพรรค วันเดือนปีการเป็นสมาชิกพรรคมาลงในหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง แล้วให้นายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ หัวหน้าพรรคพัฒนาชาติไทย ลงชื่อรับรองเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการสมัครรับเลือกตั้ง ข้อเท็จจริงดังกล่าวมีพยานให้ถ้อยคำสอดคล้องกับถ้อยคำของนายชวการ โดยในช่วงการสมัครรับเลือกตั้งพรรคพัฒนาชาติไทยไม่มีเงิน นำเชื่อว่าพรรคพัฒนาชาติไทยโดย นายบุญทวีศักดิ์ นายชวการ และนายสุขสันต์ ได้รับเงินสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงของพรรคผู้ถูกร้องเพื่อให้จัดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ การที่นายชวการและผู้บริหารระดับสูงของพรรคผู้ถูกร้องตกลงที่จะทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทย โดยมีนายสุขสันต์เป็นผู้ดำเนินการและนายบุญทวีศักดิ์ได้ออกหนังสือรับรอง

การเป็นสมาชิกพรรคอันเป็นเท็จมอบให้นายชวกร นายอำนาจ รอดช่วย นายดิเรก หนูสาย และนายวิรัตน์ ตรีโชติ ซึ่งไม่มีคุณสมบัติรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๗ (๔) ของรัฐธรรมนูญ นำไปสมัครรับเลือกตั้ง นายชวกร นายอำนาจ นายดิเรก และนายวิรัตน์ จึงมีความผิดตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ และ มาตรา ๒๖๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ส่วนนายบุญทวีศักดิ์ และนายสุขสันต์ มีความผิดตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง มีความเห็นสรุปได้ดังนี้

(๑) ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่นายบุญทวีศักดิ์ในความผิดตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๘๓ และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่นายสุขสันต์ในความผิดตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๓ หรือมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๓) ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่นายชวกรในความผิดตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๘๓ และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

(๔) ให้ดำเนินคดีอาญาแก่นายอำนาจ นายดิเรก และนายวิรัตน์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพัฒนาชาติไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

(๕) เนื่องจากการกระทำของนายบุญทวีศักดิ์หัวหน้าพรรคพัฒนาชาติไทยได้ออกหนังสือรับรองอันเป็นที่ใจให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวนำไปเป็นหลักฐานในการสมัครรับเลือกตั้งได้กระทำในฐานะตัวแทนพรรคพัฒนาชาติไทย การกระทำดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เห็นควรแจ้งต่อผู้ร้องพร้อมด้วยหลักฐานเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

๑.๒.๒) กรณีพรรคแผ่นดินไทย คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงได้พิจารณาแล้วจากการสอบสวนนางฐิติมา ภาวะลิ ให้ถ้อยคำ่าว่า วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ นายบุญอุทธิพิล ฆิณราช หัวหน้าพรรคแผ่นดินไทย ไปร่วมประชุมแล้วกลับมาเล่าให้นางฐิติมาฟังว่า พันตำรวจโท ทักษิณจะช่วยค่าใช้จ่ายในการลงสมัครทุกพรรค พรรคละประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๘ พรรคแผ่นดินไทยส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ๕ คน ได้แก่ นายพันธมิตร ดวงทิพย์ นางฐิติมา พันตำรวจตรี สุขุม พันธุ์เพ็ง นายเรืองชัย เรืองวิศิษฐ์ และนายประพันธ์ พรหมรัตน์ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๘ นายไพฑูรย์ วงศ์วานิช ได้นำผู้สมัครภาคใต้มาหารือที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของพรรคแผ่นดินไทย และมีพลเอก ไตรรงค์ อินทรทัต (เสธ.ไอซ์) มาประชุมแทนพลเอก ชรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ตลอดเวลานายไพฑูรย์ได้โทรศัพท์คุยกับพลเอก ชรรมรักษ์ ก่อนกลับพลเอก ไตรรงค์บอกนางฐิติมาว่าจะนำเงินมาให้ เวลา ๒๒ นาฬิกา พลโท ผดุงศักดิ์ กัดันเสนาะ ได้นำเงิน ๑,๔๕๐,๐๐๐ บาทของผู้สมัครภาคใต้มาให้นางฐิติมา วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๘ ผู้สมัครเขตพื้นที่ภาคใต้ได้นำหลักฐานมากรอกใบสมัครเป็นสมาชิกพรรคแผ่นดินไทยและใบสมัครรับเลือกตั้งกับได้แนบหนังสือรับรองของหัวหน้าพรรคเพื่อนำไปสมัครในแต่ละจังหวัด นางฐิติมาได้จ่ายเงินให้ผู้สมัครดังกล่าว วันเดียวกัน พลโท ผดุงศักดิ์ได้นำเงินมาให้นางฐิติมา ๑,๗๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๘ พลโท ผดุงศักดิ์ได้นำเงินมาให้นางฐิติมาอีกจำนวน ๕๒๕,๐๐๐ บาท โดยพลโท ผดุงศักดิ์ขอเก็บเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทไว้แล้วจะนำมามอบให้ในภายหลัง รวมเป็นเงินที่นางฐิติมาได้รับจากพลโท ผดุงศักดิ์ทั้งสิ้น ๓,๖๗๕,๐๐๐ บาท แต่ผู้สมัครของพรรคแทบทุกคนขาดคุณสมบัติเนื่องจากเป็นสมาชิกพรรคไม่ถึงเก้าสิบวันตามกฎหมาย พันตำรวจตรี สุขุม พันธุ์เพ็ง ผู้สมัครสังกัดพรรคแผ่นดินไทย ให้ถ้อยคำ่าว่า ได้รับเงินค่าสมัครจากนายบุญอุทธิพิลและนางฐิติมา ศาสตราจารย์อุทัย นามวงศ์ ผู้สมัครกรุงเทพมหานคร เขตเลือกตั้งที่ ๒๑ ให้ถ้อยคำ่าว่า ได้รับเงินค่าสมัครจากนางฐิติมาและนายพันธมิตร และนายบุญอุทธิพิลให้ถ้อยคำ่าว่า ณ สิ้นปี ๒๕๔๘ พรรคแผ่นดินไทยไม่มีเงินในบัญชี แต่พรรคแผ่นดินไทยส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบ

บัญชีเลือกตั้ง ๕ คน และแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ๑๒๑ คน หากนับรวมจำนวนเงินเฉพาะค่าสมัครยังไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่นเป็นค่าสมัคร ๑,๒๖๐,๐๐๐ บาท และยังมีค่านายหน้าผู้สมัครภาคใต้ จำนวน ๔๐ คน เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ตามถ้อยคำของนางฐิติมาเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๕ เจือสมกับคำให้การของนายไพฑูรย์ว่า นายไพฑูรย์หาผู้สมัครภาคใต้มาทั้งหมด ๔๐ คน ได้ค่านายหน้าผู้สมัครคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท การที่นางฐิติมาให้ถ้อยคำกลับคำให้การดังกล่าวในภายหลังและกล่าวหาว่านายสุเทพว่าจ้างให้ใส่ร้ายพรรคผู้ถูกร้องและถูกบังคับขู่เข็ญให้ไปให้ถ้อยคำที่กองบังคับการตำรวจภูธรภาค ๘ จังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้นไม่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ

คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงได้พิจารณาแล้ว น่าเชื่อว่าพรรคแผ่นดินไทยโดยนายบุญอิตธิพล นางฐิติมา และนายพันธมิตร ได้รับเงินสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงของพรรคผู้ถูกร้องเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศจริง และการที่นายบุญอิตธิพลรับรองเอกสารการเป็นสมาชิกพรรคแผ่นดินไทยอันเป็นเท็จมอบให้แก่ผู้สมัครนำไปใช้ในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นความผิดฐานสนับสนุนผู้สมัครให้กระทำการสมัครรับเลือกตั้งโดยรู้ว่าตนไม่มีสิทธิรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และเป็นความผิดฐานแจ้งความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานและแจ้งให้เจ้าพนักงานจัดข้อความอันเป็นเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ และมาตรา ๒๖๗ โดยมีนางฐิติมา และนายพันธมิตรเป็นผู้ร่วมจัดทำเอกสารหนังสือรับรองอันเป็นเท็จดังกล่าว นายบุญอิตธิพล นางฐิติมา และนายพันธมิตรจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ ประกอบมาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง มีความเห็นควรดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่นายบุญอิตธิพลในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ ประกอบมาตรา ๘๖ และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ให้ดำเนินคดีอาญาแก่นายอุทัย นามวงศ์ และนายสมมุติ วงศ์ราษฎร์ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สังกัดพรรคแผ่นดินไทย ตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑

(๓) ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาแก่นางฐิติมา และนายพันมิตรในความผิดตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๒๖๗ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๔) เนื่องจากการกระทำของนายบุญอุทิศพิล หัวหน้าพรรคแผ่นดินไทยที่ได้ออกหนังสือรับรองอันเป็นเท็จให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนำไปเป็นหลักฐานในการสมัครรับเลือกตั้งได้กระทำในฐานะ ตัวแทนพรรคแผ่นดินไทย เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เห็นควรแจ้งต่อผู้ร้องพร้อมด้วยหลักฐานเพื่อดำเนินการ ตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ต่อไป

เรื่องที่ ๒ กรณีนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ กับพวก ร้องเรียนว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช เขตเลือกตั้งที่ ๕, ๘ และ ๙ สังกัดพรรคพัฒนาชาติไทย ซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศให้เป็นผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราชไปแล้ว ปรากฏว่าไม่มีชื่อในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้นในรอบปี ปฏิทินที่ผ่านมา

คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงได้พิจารณาแล้วเห็นว่า จากการตรวจสอบฐานข้อมูล ของนายทะเบียนพรรคการเมือง ปรากฏว่าฐานข้อมูลของพรรคพัฒนาชาติไทยได้ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง รายชื่อสมาชิกพรรคโดยใช้เลขที่และวันรับสมัครเป็นสมาชิกพรรคเดิม แล้วนำชื่อคนใหม่ใส่แทนชื่อ คนเดิมมีจำนวน ๖๑ คน และในจำนวนนี้มี ๒๑ คน ได้ลงสมัครรับเลือกตั้ง สังกัดพัฒนาชาติไทย โดยมีชื่อนายอำนาจ รอดช่วย นายวิรัตน์ ศรีโชติ และนายดิเรก หนูสาย อยู่ด้วย นายอำนาจ นายวิรัตน์ และนายดิเรก จึงเป็นบุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้ง

เรื่องที่ ๓ กรณีนายณัฐรัฐประชา เกื้อสกุล ผู้สมัครรับเลือกตั้ง จังหวัดนครศรีธรรมราช เขตเลือกตั้งที่ ๓ ขอให้ตรวจสอบการเป็นสมาชิกภาพของพรรคผู้ถูกร้อง คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงได้พิจารณาแล้วเห็นว่า นายณัฐรัฐประชาเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

เรื่องที่ ๔ กรณีผู้ถูกร้อง คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง เห็นว่าจากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานน่าจะเชื่อว่าผู้บริหารระดับสูงของพรรคผู้ถูกร้องได้กระทำการตามข้อร้องเรียน จึงเห็นควรแจ้งข้อกล่าวหาบุคคลที่เกี่ยวข้องและทำการสืบสวนสอบสวนต่อไป

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงได้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติตามประเด็นที่คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเสนอ กล่าวโดยเฉพาะเรื่องที่ ๔ เกี่ยวกับกรณีผู้ถูกร้อง ดังนี้

คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า จากรายงานการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงมีการพาดพิงถึงสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องหลายคน จึงมีมติให้คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงไปสอบสวนพยานเพิ่มเติมในส่วนที่พาดพิงทั้งหมดให้แล้วเสร็จภายใน ๑๐ วัน แล้วเสนอความเห็นว่ามีบุคคลดังกล่าวเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องหรือไม่ และมีความผิดอย่างไรหรือไม่

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงได้ทำการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติมและมีความเห็นโดยแยกเป็นประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ผู้ถูกร้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการว่าจ้างหรือให้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองอื่นให้ลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งเป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ เพื่อหลีกเลี่ยงที่จะได้คะแนนเสียงไม่ถึงร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเรื่องร้องเรียนเรื่องที่ ๑ ดังกล่าว ทั้งพรรคพัฒนาชาติไทยและพรรคแผ่นดินไทยต่างไม่มีเงินที่จะสนับสนุนในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ก็ได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในสังกัดพรรคของตน ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า พรรคพัฒนาชาติไทยได้รับการสนับสนุนเงินหรือได้รับการว่าจ้างจากพลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ ผู้บริหารระดับสูงพรรคผู้ถูกร้องเพื่อให้ส่งคนสมัครรับเลือกตั้ง และพรรคแผ่นดินไทย

ได้รับการสนับสนุนเงินหรือได้รับการว่าจ้างจากพลเอก ชรรมรักษ์ ผู้บริหารระดับสูงพรรคผู้ถูกร้อง เพื่อให้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งเป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ จริง ตามคำร้องเรียน

ประเด็นที่ ๒ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ร้องเรียนดังต่อไปนี้มีความผิดหรือไม่ อย่างไร เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำของพลเอก ชรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์

คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง เห็นว่า พลเอก ชรรมรักษ์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และดำรงตำแหน่งเป็นรองหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบสวนสอบสวนปรากฏว่า พลเอก ชรรมรักษ์ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองเป็นความผิดตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยให้เงินสนับสนุนแก่พรรคพัฒนาชาติไทยและพรรคแผ่นดินไทยเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของทั้งสองพรรคในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตลงแข่งขันกับผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคผู้ถูกร้องเพื่อหลีกเลี่ยงกรณีคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคผู้ถูกร้องไม่ถึงร้อยละยี่สิบของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น ตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ด้วยการติดต่อข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคกรณีที่มีผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคไม่ครบเก้าสิบวัน หรือที่เรียกว่าติดต่อพันธมิตร โดยผู้ถูกร้องได้ประโยชน์จากการกระทำดังกล่าว จึงถือว่าเป็นการกระทำในนามของผู้ถูกร้องเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจปกครองประเทศโดยมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ขณะเดียวกัน การกระทำดังกล่าวอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และมีความผิดฐานสนับสนุนผู้ที่รู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ รวมทั้งมีความผิดฐานเป็นผู้ใช้ให้บุคคลอื่นปลอมแปลงเอกสารตามมาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ส่วนนายพงษ์ศักดิ์ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการพรรคผู้ถูกร้อง ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบสวนสอบสวนปรากฏว่ามีส่วนร่วมอยู่ด้วยตลอดเวลาในระหว่างที่พลเอก ชรรมรักษ์ พุดคุยกับนายชวกร นายพงษ์ศรี นายทวี และนายธีรชัย หรือด้อย เพื่อวางแผนตกลงกันว่าจะทำการติดต่อข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคไม่ครบ ๕๐ วัน ที่เรียกว่าติดต่อพันธุกรรมดังกล่าว พฤติการณ์ถือเป็นการร่วมกระทำหรือก่อนสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจปกครองประเทศโดยมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ขณะเดียวกัน การกระทำดังกล่าวอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และมีความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง เป็นความผิดตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และมีความผิดฐานสนับสนุนผู้ที่รู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ รวมทั้งมีความผิดฐานเป็นผู้ชี้ให้บุคคลอื่นปลอมแปลงเอกสารตามมาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

การที่พลเอก ชรรมรักษ์และนายพงษ์ศักดิ์ได้ร่วมกันสนับสนุนให้มีการติดต่อข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทยซึ่งเป็นสมาชิกพรรคไม่ครบเก้าสิบวันให้ครบเก้าสิบวัน และร่วมกันให้เงินสนับสนุนแก่พรรคพัฒนาชาติไทยและพรรคแผ่นดินไทยเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตลงแข่งขันกับผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคผู้ถูกร้องเพื่อหลีกเลี่ยงกรณีจะได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่ถึงร้อยละยี่สิบของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น สำหรับพรรคพัฒนาชาติไทย มีนายทวี คนสนิทพลเอก ชรรมรักษ์เป็นตัวแทน ส่วนพรรคแผ่นดินไทยมีพลเอก ไตรรงค์ และพลโท ผดุงศักดิ์ ผู้ได้บังคับบัญชาพลเอก ชรรมรักษ์เป็นตัวแทนนั้น เห็นว่า พลเอก ชรรมรักษ์มีตำแหน่งรองหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ส่วนนายพงษ์ศักดิ์ มีตำแหน่งรองเลขาธิการพรรคผู้ถูกร้องและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ถือว่าต่างเป็นผู้บริหารระดับสูงของพรรคผู้ถูกร้อง เงินที่ให้การสนับสนุนดังกล่าวก็เป็นเงินจำนวนมาก ประกอบกับผลที่ได้รับก็เป็นประโยชน์แก่ผู้ถูกร้อง ดังนี้ จึงฟังไม่ได้ว่าเป็นการ

กระทำในฐานะส่วนตัว แต่มีหลักฐานควรเชื่อว่าเป็นการกระทำในฐานะตัวแทนผู้ถูกร้อง มีผลผูกพันเสมือนเป็นการกระทำของผู้ถูกร้อง คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าสมควรแจ้งข้อกล่าวหาแก่พันตำรวจโท ทักษิณ รักษาการนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง และดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปตามลำดับ

พลตำรวจเอก วาสนา ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้พิจารณาข้อเท็จจริง พยานหลักฐานและพฤติการณ์ประกอบความเห็นของคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าวและได้ส่งหลักฐานพร้อมสำนวนการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อให้ผู้ร้องพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ผู้ร้องได้มีคำสั่งอัยการสูงสุดที่ ๑/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ฯ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ฯ พิจารณาแล้วเสนอความเห็นพ้องด้วยกับอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวโดยเห็นว่า ผู้ถูกร้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำของพลเอก ชรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ ที่ว่าจ้างหรือให้เงินสนับสนุนพรรคพัฒนาชาติไทย และการกระทำของพลเอก ชรรมรักษ์ ที่ว่าจ้างหรือให้เงินสนับสนุนพรรคแผ่นดินไทยจัดหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อลงแข่งขันกับผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคผู้ถูกร้องในเขตเลือกตั้งที่พรรคฝ่ายค้านเคยลงสมัครเพื่อจะได้ไม่ต้องเกิดปัญหากรณีที่ผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องได้รับคะแนนเสียงไม่ถึงร้อยละสิบของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น ฯ โดยมีเหตุควรเชื่อว่าการกระทำของพลเอก ชรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์เป็นการกระทำในฐานะตัวแทนผู้ถูกร้อง อันมีผลผูกพันเสมือนเป็นการกระทำของผู้ถูกร้อง ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องสอบสวนหรือเรียกตัวผู้บริหารผู้ถูกร้องมาให้การหรือชี้แจงเพิ่มเติมโดยพิจารณาจากพยานหลักฐานที่นายทะเบียนพรรคการเมืองส่งมาเท่านั้น ถ้าพิจารณาแล้วเห็นสมควรยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญก็สามารถดำเนินการดังกล่าวต่อไปได้ ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวจึงถือเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และเป็นการกระทำอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามมาตรา ๖๖ (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เห็นสมควรยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ

มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ผู้ร้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองส่งมาแล้วเห็นว่า

๓.๑) เมื่อระหว่างวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันเวลาที่ มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๔๕ และให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ มีผลใช้บังคับ

กรณีพรรคแผ่นดินไทย ขอให้จริงจากพยานหลักฐาน นางฐิติมา ภาวะดี พยานให้การว่า เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ได้แจ้งกับ นายบุญอุทธิพิล ฉินราช หัวหน้าพรรคแผ่นดินไทยว่าจะช่วยค่าใช้จ่ายในการลงสมัครทุกพรรค พรรคละ ประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยดูจากจำนวนการส่งผู้สมัครมากน้อยเป็นสำคัญ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ พลเอก ไตรรงค์ อันทรทัต หัวหน้านายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (พลเอก ชรรมรักษ์) พลโท ผดุงศักดิ์ กลั่นเสนาะ ผู้ช่วยหัวหน้านายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม นายทหารคนสนิทพลเอก ชรรมรักษ์ ได้มอบเงินค่าใช้จ่าย ๑,๔๕๐,๐๐๐ บาท ให้แก่นางฐิติมาสมาชิกและผู้ประสานพรรคแผ่นดินไทยเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครเลือกตั้ง แบบแบ่งเขตลงแข่งขันกับผู้สมัครของพรรคผู้ถูกร้องเพื่อหลีกเลี่ยงกรณีผู้สมัครของพรรคผู้ถูกร้องที่ ลงสมัครเพียงคนเดียวแล้วได้คะแนนไม่ถึงร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น ต่อมา ระหว่างวันที่ ๕ ถึงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ พลโท ผดุงศักดิ์ ได้มอบเงิน ๑,๗๐๐,๐๐๐ บาท ให้นางฐิติมา เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคแผ่นดินไทยในเขตจังหวัดภาคใต้เพิ่มเติม อีก ๑๗ คน และในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ พลโท ผดุงศักดิ์ ได้มอบเงิน ๕๒๕,๐๐๐ บาท ให้นางฐิติมาอีกเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมเงินที่นางฐิติมาได้รับจากพลเอก ไตรรงค์ และพลโท ผดุงศักดิ์ ๓ ครั้ง เงินทั้งสิ้น ๓,๖๗๕,๐๐๐ บาท

กรณีพรรคพัฒนาชาติไทย ขอให้จริงจากพยานหลักฐาน พลเอก ชรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา รองหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และนายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล รองเลขาธิการพรรคผู้ถูกร้องและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ซึ่งทั้งสองเป็นกรรมการบริหารระดับสูง ของพรรคผู้ถูกร้อง ได้ร่วมกันให้เงินสนับสนุนแก่พรรคพัฒนาชาติไทยเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัคร

เลือกตั้งแบบแบ่งเขตลงแข่งขันกับผู้สมัครเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้องเพื่อหลีกเลี่ยงการที่จะต้องได้คะแนนเลือกตั้งไม่ถึงร้อยละยี่สิบของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น โดยมีนายทวี สุวรรณวัฒน์ นายพงษ์ศรี ศิวาโมกษ์ และนายธีรชัย หรือต่อย จุลพัฒน์ คนสนิทพลเอก ชรรมรักษ์ เป็นตัวแทนติดต่อมอบเงินให้กับนายชวการ โดสวัศดี สมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทยหลายครั้งโดยเริ่มติดต่อที่ทำการพรรคผู้ถูกร้อง เพื่อให้ตัดต่อข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทยกรณีที่มีผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคไม่ครบเก้าสิบวัน ให้ครบเก้าสิบวันและมอบเงินค่าใช้จ่ายให้สมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทยไปสมัครรับเลือกตั้งแข่งขันกับพรรคผู้ถูกร้องในเขตเลือกตั้งที่มีพรรคผู้ถูกร้องสมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียวเพื่อหลีกเลี่ยงการไม่ประกาศผลการเลือกตั้งกรณีได้คะแนนเสียงไม่ถึงร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงในเขตนั้น ๆ โดยพลเอก ชรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องได้ร่วมกับนายทวี นายพงษ์ศรี และนายธีรชัย หรือต่อย มอบเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท ให้แก่นายชวการ ที่กระทรวงกลาโหม เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๕ เพื่อนำไปให้นายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ หัวหน้าพรรคพัฒนาชาติไทย จ่ายเป็นค่าสมัครรับเลือกตั้งของสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทย ต่อมาวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ นายทวีคนสนิทพลเอก ชรรมรักษ์ ได้นำเงินมาให้แก่นายชวการนับใส่ซอง ซองละ ๒๐,๐๐๐ บาท รวม ๒ ครั้ง ได้จำนวน ๕๐ ซอง และมอบให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไป ๓๓ ซอง ที่เหลือแบ่งกันในระหว่างผู้ร่วมงาน วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ นายทวียังได้มอบเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท เพื่อนำไปให้นายสุขสันต์ ชัยเทศ ผู้อำนวยการเลือกตั้งนำไปจ่ายเป็นค่าสมัครให้กับผู้สมัครพรรคพัฒนาชาติไทย จำนวน ๑ คน และให้ผู้สมัครนำหลักฐานสำเนาใบเสร็จรับเงินและหนังสือรับรองการสมัครส่งมาเพื่อรวบรวมให้นายชวการนำไปรับเงินจากพลเอก ชรรมรักษ์ แต่นายชวการและนายสุขสันต์ไม่ได้รับเงินดังกล่าวจึงแจ้งข้อมูลให้แก่นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ผู้ร้องเรียนทราบ

การกระทำของพลเอก ชรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่จัดการบริหารทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๗ และเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกร้องในการที่สมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตคนเดียวในแต่ละเขต โดยเฉพาะในพื้นที่เขตเลือกตั้งในจังหวัดภาคใต้และพรรคผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมาก่อนจึงได้มีการว่าจ้างผู้สมัครพรรคการเมืองอื่นลงแข่งขันเพื่อหลีกเลี่ยงการไม่ประกาศผลในกรณีที่ได้คะแนนเสียงไม่ถึงร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น

อันเป็นการดำเนินกิจการทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และเป็นการกระทำอันอาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามมาตรา ๖๖ (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

๓.๒) เมื่อวันที่ ๖ และวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ หลังจากที่นายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ หัวหน้าพรรคพัฒนาชาติไทย ได้รับเงินตามข้อ ๓.๑ แล้ว นายบุญทวีศักดิ์ได้ร่วมกับนายสุขสันต์ ชัยเทศ ผู้อำนวยการพรรคพัฒนาชาติไทย และนายอมรวิทย์ สุวรรณผา เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตัดต่อเปลี่ยนแปลงข้อมูลสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทย ซึ่งไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากเป็นสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทยไม่ครบเก้าสิบวัน โดยแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายชื่อสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทย โดยใช้เลขที่และวันรับสมัครเป็นสมาชิกพรรคเดิมแล้วนำชื่อและสกุลของสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทยคนใหม่ใส่แทนชื่อและสกุลคนเดิมมีจำนวนทั้งหมด ๖๑ คน ในจำนวนนี้มี ๒๑ คน ได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามพรรคพัฒนาชาติไทย การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เห็นชอบตามความเห็นของอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่นายอมรวิทย์ กับผู้ร่วมกระทำผิดทุกคนและตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยนายอมรวิทย์แล้ว

การกระทำดังกล่าวของพลเอก ชรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์กรมการบริหารระดับสูงและในฐานะตัวแทนพรรคผู้ถูกร้องกระทำการเพื่อประโยชน์ของพรรคผู้ถูกร้อง โดยร่วมกันให้เงินสนับสนุนแก่พรรคพัฒนาชาติไทยและพรรคแผ่นดินไทย เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตลงแข่งขันกับผู้สมัครเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้อง และได้ร่วมกันสนับสนุนให้มีการตัดต่อเปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกของพรรคพัฒนาชาติไทยที่เป็นสมาชิกพรรคไม่ครบเก้าสิบวันให้ครบเก้าสิบวัน อันเป็นการช่วยเหลือและสนับสนุนให้มีการปลอมเอกสารเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และเป็นการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามมาตรา ๖๖ (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ผู้ร้องเห็นสมควรยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยบทบัญญัติ

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๐๓, ๑๓๖, ๑๔๔, ๑๔๕, ๓๒๓ ๓๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๑) (๓) ๖๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕, ๓๐, ๓๑, ๓๔, ๑๐๐ ดังนี้

๑) ให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง เนื่องจากผู้ถูกร้องโดยพลเอก ชรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา และนายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล กรรมการบริหารระดับสูงของพรรคผู้ถูกร้อง และในฐานะตัวแทนพรรคผู้ถูกร้อง กระทำการอันมีลักษณะเป็นการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และเป็นการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือขัดต่อกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามมาตรา ๖๖ (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

๒) ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีกำหนด ๕ ปี นับแต่วันที่ มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๓

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมืองมีกรรมการบริหารพรรค ๑๑๕ คน โดยมีพันตำรวจโท ทักษิณ เป็นหัวหน้าพรรค การบริหารและดำเนินการทั่วไปของผู้ถูกร้อง เป็นไปตามข้อบังคับของผู้ถูกร้อง และการเตรียมการเลือกตั้ง ผู้ถูกร้องได้ตั้งคณะทำงานเตรียมการเลือกตั้งอย่างชัดเจน ดังนี้ (๑) กรุงเทพมหานคร มีคุณหญิงสุภารัตน์ เกตุราพันธ์ เป็นประธาน คณะทำงาน (๒) ภาคกลาง มีนายสรอรรถ กลิ่นประทุม เป็นประธานคณะทำงาน (๓) ภาคเหนือ มีนางเยาวภา วงศ์สวัสดิ์ เป็นประธานคณะทำงาน (๔) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพลเอก ชรรมรักษ์ เป็นประธานคณะทำงาน (๕) ภาคใต้ มีนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา เป็นประธานคณะทำงาน การเลือกตั้ง เป็นการทั่วไปเมื่อปี ๒๕๔๔ และปี ๒๕๔๘ สมาชิกผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อรวม ๒๔๘ คน และ ๓๗๗ คน ตามลำดับ และ ผลจากการเลือกตั้งเมื่อปี ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องได้จัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวนับตั้งแต่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การบริหารพรรคของผู้ถูกร้องได้จัดวางระบบให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับ อย่างเคร่งครัด เพราะผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีสมาชิกถึง ๑๔,๓๕๔,๔๐๔ คน

กรรมการบริหารพรรคคนหนึ่งคนใดจะดำเนินการในนามของผู้ถูกร้องเพื่อจัดการนอกเหนือจากที่ตน มีหน้าที่รับผิดชอบไม่ได้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องการเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ และ มาตรา ๖๗ ข้อต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ที่บัญญัติเกี่ยวกับการเลิกหรือยุบพรรคการเมืองไว้ ๕ มาตรา คือ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๗ มาตรา ๖๓ มาตรา ๑๑๘ (๕) และมาตรา ๓๒๘ (๒) บทบัญญัติดังกล่าวนี้มีไว้ให้อำนาจในการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อกำกัศสิทธิ์และ เสรีภาพของพรรคการเมืองด้วยการให้เลิกหรือยุบด้วยเหตุใดหรือกระบวนการใดก็ได้ การที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ กำหนดการกระทำของพรรคการเมือง ที่อาจถูกตั้งยุบไว้ถึง ๔ เหตุ มีกรณีเฉพาะเหตุตามมาตรา ๖๖ (๑) ที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง ส่วนเหตุตามมาตรา ๖๖ (๒) (๓) และ (๔) กำหนดเกินเลยจากรัฐธรรมนูญ ทั้งเกินความจำเป็น และกระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญของเสรีภาพของบุคคลในการร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และเมื่อเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิ์และ เสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรอง แต่กลับไม่ได้ระบุบทบัญญัติที่ให้อำนาจในการตรากฎหมาย จำกัดสิทธิ์และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ไว้ ส่วนมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังกำหนดหลักเกณฑ์ดำเนินการที่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคสอง ผู้ร้องจึงอ้างเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง มาตรา ๖๖ (๑) และ (๓) ขอให้มีการตั้งยุบพรรคผู้ถูกร้องไม่ได้

มูลเหตุที่นายสุเทพ เทือกสุบรรณ มีหนังสือถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งกล่าวหาว่ามี การทุจริตในการสมัครรับเลือกตั้งนั้น เนื่องจากผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนนิยมจาก ประชาชนเป็นจำนวนมากจนชนะการเลือกตั้งติดต่อกัน ๒ ครั้ง ทำให้พรรคประชาธิปไตยวิถัดกั่วงวลที่ จะหมดโอกาสชนะการเลือกตั้ง ประกอบกับมีกลุ่มบุคคลที่ไม่พอใจผู้ถูกร้องได้รวมตัวกันตั้งขบวนการ ส้มล้างรัฐบาลโดยเปิดปราศรัยโจมตีผู้ถูกร้องและพันตำรวจโท ทักษิณ พรรคประชาธิปไตยได้กำหนด ยุทธศาสตร์ทางการเมืองมุ่งทำลายความเชื่อมั่นและความเชื่อถือของประชาชนที่มีต่อพันตำรวจโท ทักษิณ โดยเรียกว่า “ระบอบทักษิณ” และให้ระบอบทักษิณเป็นที่เกลียดชังของประชาชน เพื่อหวังให้ พันตำรวจโท ทักษิณ ยุติบทบาททางการเมือง พรรคประชาธิปไตยกับองค์กรและบุคคลบางกลุ่มที่เป็น ปฏิปักษ์กับพันตำรวจโท ทักษิณ ได้วิพากษ์วิจารณ์การบริหารของพันตำรวจโท ทักษิณ โดยไม่เป็นธรรม

และปราศจากความจริง เพื่อปลุกกระแสต่อต้านพันตำรวจโท ทักษิณ ทำให้เกิดการชุมนุมเรียกร้องขยายตัวไปอย่างกว้างขวาง แม้ภายหลังการยุบสภาเพื่อคืนอำนาจให้ประชาชน พรรคประชาธิปัตย์ยังได้กระทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยร่วมกับพรรคชาติไทยและพรรคมหาชน ประกาศไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งและแสดงความคิดเห็นให้สาธารณชนเชื่อว่าในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๙ จะไม่มีการเลือกตั้ง ทั้งได้กระทำการต่อต้านหลายรูปแบบ เช่น ระหว่างวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๙ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคหลายคนร่วมกันปราศรัยใส่ร้ายและจูงใจให้ประชาชนเข้าใจผิดในคะแนนนิยมของพันตำรวจโท ทักษิณ และสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องซึ่งสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศและชักชวนให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๙ นายทักษิณ กี่สู้่น สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ และอดีตผู้ช่วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ว่าจ้างบุคคลซึ่งไม่มีคุณสมบัติรับเลือกตั้งให้ไปสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดตรังแล้วบิดเบือนว่าผู้ถูกร้องเป็นผู้ว่าจ้าง วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๙ นายสุเทพ นายชินวรณ์ บุญเกียรติ กรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ นายไทกร พลสุวรรณ คนสนิทนายสุเทพ นายชวการ นายสุขสันต์ สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์กับพวก ได้ร่วมกันว่าจ้างนายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ หัวหน้าพรรคพัฒนาชาติไทย ให้ยุติการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งและใส่ร้าย พลเอก ชรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องว่าจ้างพรรคพัฒนาชาติไทยส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่นายบุญทวีศักดิ์ไม่ตกลง วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๙ นายไทกร ตัวแทนของนายสุเทพได้ว่าจ้างนายวรรณวิทย์ ตันติภิรมย์ หัวหน้าพรรคชีวิตที่ดีกว่า จัดให้มีการแถลงข่าวใส่ร้ายนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องและเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อด้วยความเท็จว่าเป็นผู้ว่าจ้าง และวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ในจังหวัดสงขลา นายถาวร เสนเนียม นายวินัย เสนเนียม นายวิรัตน์ กัลยาศิริ นายเจือ ราชสีห์ และนายประพร เอกอรรคนสนิทนายไทรรงค์ สุวรรณคีรี รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ขัดขวางมิให้ผู้สมัครพรรคประชาธิปัตย์ ก้าวหน้าสมัครรับเลือกตั้ง

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงไม่เคยแจ้งให้ผู้ถูกร้องหรือแม้แต่พลเอก ชรรมรักษ์ หรือนายพงษ์ศักดิ์ไปชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงหลักฐาน เพียงแต่รับฟังพยานหลักฐานที่พรรคประชาธิปัตย์จัดทำและนำไปมอบให้ฝ่ายเดียว แล้วสรุปความเห็นเสนอต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง การสืบสวน

สอบสวนจึงไม่ชอบด้วยข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวน และการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๒ ออกตามความในมาตรา ๑๐ (๖) และ (๗) และ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ แม้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับผลสรุปการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติม ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองก็ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงหลักฐานรวมทั้งไปให้ถ้อยคำ ทั้ง ๆ ที่คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงได้เสนอความเห็นไว้ในสรุปผลการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติมโดยมีมติว่าสมควรแจ้งข้อกล่าวหาแก่พันตำรวจโท ทักษิณ ชัยเกษม รักษาราชการรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องและดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปตามระเบียบ ที่ผู้ร้องอ้างว่า พลเอก ชรรณรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ไปให้ถ้อยคำแล้วนั้น บุคคลทั้งสองไม่ใช่หัวหน้าพรรคไม่ได้เป็นผู้แทนผู้ถูกร้อง การไปให้ถ้อยคำของบุคคลทั้งสองเป็นเพียงการรับเชิญไปในฐานะพยานไม่ใช่ในฐานะผู้แทนผู้ถูกร้อง ส่วนที่ปรากฏตามสื่อมวลชนว่าพันตำรวจโท ทักษิณให้สัมภาษณ์ปฏิเสธว่าผู้ถูกร้องไม่เกี่ยวข้องกับกรณีการร้องเรียน ก็เป็นเรื่องการให้สัมภาษณ์โดยยังไม่ทราบข้อเท็จจริงมิใช่เป็นการให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งก่อนประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองจะส่งเรื่องให้ผู้ร้อง คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้มีการประชุมและลงมติวินิจฉัย รวมทั้งไม่มีการทำคำวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องเรียนเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อของกรรมการการเลือกตั้งทุกคน ตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ ทั้งผู้ร้องมีหนังสือท้วงติงนายทะเบียนพรรคการเมือง นายทะเบียนพรรคการเมืองก็มีได้ขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประชุมพิจารณาและลงมติความผิดของผู้ถูกร้อง ผู้ร้องไม่มีอำนาจยื่นคำร้อง

ผู้ถูกร้องไม่ได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหา แต่มีขบวนการที่นำเอาการกระทำของบุคคลอื่นมาบิดเบือนใส่ร้ายว่าเป็นการกระทำของผู้ถูกร้อง โดยข่มขู่และจ้างวานพยานกับสร้างพยานหลักฐานเท็จปรักปรำผู้บริหารของผู้ถูกร้องและพันตำรวจโท ทักษิณ

(๑) เรื่องการเปลี่ยนแปลงข้อมูลสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทย

หากมีการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ใช่การกระทำของผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรู้เห็น เมื่อพรรคประชาธิปไตย พรรคชาติไทย และพรรคมหาชนไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ย่อมเป็นโอกาสของพรรคอื่นที่จะได้รับการเลือกตั้งและเป็นมูลเหตุจูงใจให้

พรรคการเมืองบางพรรคแก้ไขข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองของตน การแก้ไขข้อมูลสมาชิกด้วยวิธีดังกล่าว มิได้กระทำการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นครั้งแรก นายสุขสันต์ ผู้อำนวยการเลือกตั้งพรรคพัฒนาชาติไทย ได้ให้การต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงว่า นายสุขสันต์เคยดำเนินการดังกล่าวมาก่อนแล้ว ในการเลือกตั้งเมื่อปี ๒๕๔๘ นายสุขสันต์แม้เป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้งพรรคพัฒนาชาติไทย แต่ยังเป็น สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ทั้งยังเคยสมัครรับเลือกตั้งในนามสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์เมื่อปี ๒๕๓๘ การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย จังหวัดนครพนม เมื่อปี ๒๕๔๘ นายสุขสันต์ ได้กล่าวอ้างประสบการณ์ทางการเมืองที่มีความสัมพันธ์กับพรรคประชาธิปัตย์มาโดยตลอด คำให้การ ของนายสุขสันต์และนายสายัณห์ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงแตกต่างกัน กล่าวคือ นายสายัณห์ให้การว่า นายสุขสันต์ขอให้นายสายัณห์ช่วยจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งภาคใต้ ทั้งหมด มิใช่ให้ช่วยแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงทะเบียนสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทย ซึ่งเป็นคนละเรื่อง คนละขั้นตอนกัน ทั้งคำให้การของนายสุขสันต์ในเรื่องการนำแผ่นซีดีจากสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งมาแก้ไขข้อมูลแล้วนายบุญทวีศักดิ์นำไปคืนเพื่อนำไปบันทึกในคอมพิวเตอร์ระบบฐานข้อมูล สมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทยเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๒ นาฬิกาเศษ จัดกับคำให้การ ของนายอมรวิทย์ และรายการตรวจสอบข้อมูลของพรรคพัฒนาชาติไทยปี ๒๕๔๘ ของอนุกรรมการ สืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงที่พบว่า ในคอมพิวเตอร์ระบบฐานข้อมูลสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทยระบุว่า มีการบันทึกเปลี่ยนแปลงข้อมูล ๒ ครั้ง ครั้งแรก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลา ๑๐.๒๒ นาฬิกา (10:22:16 a.m.) เป็นการบันทึกข้อมูลจากแผ่นซีดีที่พรรคพัฒนาชาติไทยนำส่งรายงานจำนวนสมาชิก เพิ่มหรือลดในรอบปี ๒๕๔๘ ครั้งสุดท้าย วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลา ๑๕.๔๓ นาฬิกา (3:43:08 p.m.) เป็นการบันทึกเปลี่ยนแปลงข้อมูลจากแผ่นซีดีใหม่ที่ได้รับมาจากนายบุญทวีศักดิ์ สอดคล้องตรงกับ คำให้การของนายอมรวิทย์ คำให้การของนายสุขสันต์จึงไม่มีน้ำหนัก ตามคำร้องที่อ้างว่า มีการติดต่อ จะให้เปลี่ยนแปลงข้อมูลสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทยตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ แต่นายชวการ ให้การว่า เพิ่งไปพบพลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ที่สำนักงานของผู้ถูกร้องครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ข้อเท็จจริงจึงฟังไม่ได้ว่าพลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์มีส่วนร่วมในการกระทำ ดังกล่าว ช่วงนายบุญทวีศักดิ์ติดต่อให้นายอมรวิทย์เปลี่ยนแปลงข้อมูลตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ไม่ปรากฏว่านายชวการมีส่วนร่วมในเรื่องนี้แต่อย่างใด และตามคำให้การของนายบุญทวีศักดิ์ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ได้ให้การว่า เพิ่งรู้จักนายชวการเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ โดยคำแนะนำ

ของนายสุขสันต์ การที่นายชวการอ้างภายหลังว่าได้มาชี้แจงเรื่องการติดต่อพันธุกรรมแก่พลเอก ธรรมรักษ์ ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ย่อมไม่สอดคล้องกัน ทำให้การของนายชวการจึงเชื่อไม่ได้

(๒) เรื่องการจ่ายเงินสนับสนุนแก่พรรคพัฒนาชาติไทย

พยานหลักฐานของผู้ร้องที่เชื่อว่า พลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ ร่วมกันให้เงินสนับสนุนแก่พรรคพัฒนาชาติไทยโดยรับฟังคำให้การของนายชวการ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ นั้นเชื่อไม่ได้ กล่าวคือ ที่นายชวการอ้างว่า นายชวการได้รับการติดต่อจากนายพงษ์ศรีหรือยุทธพงศ์ ให้หาสมาชิกพรรคการเมืองลงสมัครขัดแย้งกับคำให้การของนายพงษ์ศรี ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ที่ให้การว่า นายชวการเองที่ถามนายพงษ์ศรีว่ารู้จักผู้ใหญ่ในพรรคของผู้ถูกร้องหรือไม่เพื่อจะให้พานายชวการไปพบ แต่นายพงษ์ศรีว่าไม่รู้จัก จึงเชื่อไม่ได้ว่านายพงษ์ศรีจะเป็นผู้ติดต่อให้นายชวการให้หาสมาชิกพรรคการเมืองขนาดเล็กสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการไปพบพลเอก ธรรมรักษ์ ที่ทำการพรรคผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ นั้น นายชวการอ้างว่านายพงษ์ศรีได้โทรศัพท์แจ้งนายชวการว่า พลเอก ธรรมรักษ์ ให้นายชวการไปพบ ขัดแย้งกับคำให้การของนายธีรชัยหรือต้อยที่ว่า ขณะนายธีรชัย นายพงษ์ศรี และนายทวี นั่งรับประทานอาหารที่ร้านอาหารข้างที่ทำการพรรคผู้ถูกร้อง นายชวการเข้ามาหา นายพงษ์ศรี ได้แนะนำให้รู้จัก นายชวการขอให้นายทวีติดต่อผู้ใหญ่นี้อาจมีธุระสำคัญ เมื่อนายทวีโทรศัพท์ติดต่อแล้วได้รับแจ้งว่าผู้ใหญ่มิว่าง จึงแยกย้ายกันกลับไม่ได้ขึ้นไปที่พรรคผู้ถูกร้อง สอดคล้องกับคำให้การของนายทวีและนายพงษ์ศรี และวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ที่กระทรวงกลาโหม นายชวการอ้างว่า ระหว่างนั่งรอประมาณ ๒๐ นาที พลเอก ธรรมรักษ์ เดินผ่านมาแล้วเรียกนายทวีเข้าไปในห้องสักครู่ก็ออกมาพร้อมกับเงินมาแล้วบอกให้นายชวการไปจัดการเรื่องค่าสมัครระบบบัญชีรายชื่อก่อน ขัดกับคำให้การของนายธีรชัย ซึ่งสอดคล้องกับคำให้การของนายทวีที่ว่า วันนั้นไม่ได้พบกับพลเอก ธรรมรักษ์และไม่ได้รับเงินตามที่นายชวการอ้าง ทั้งไม่มีเหตุผลที่พลเอก ธรรมรักษ์ จะนัดให้ไปรับเงินเพียง ๕๐,๐๐๐ บาท กับตน เพราะอาจมอบให้คนอื่นนำไปให้ได้โดยไม่ต้องเรียกให้ไปรับที่กระทรวงกลาโหม และภาพต่าง ๆ ที่นายสุเทพนำไปมอบให้นุกรรมการสืบสวนสอบสวนเป็นภาพที่มีการติดต่อและลำดับภาพขึ้นใหม่ แล้วจัดทำคำบรรยายให้สอดคล้องกับคำให้การของนายชวการ ตามที่ได้สร้างเรื่องและชักซ้อมไว้ก่อนเพื่อปรักปรำใส่ร้ายพลเอก ธรรมรักษ์ ถ้าจะมีการสนับสนุนเงินเป็นค่าใช้จ่ายแก่พรรคพัฒนาชาติไทยก็น่าจะสนับสนุนเฉพาะการสมัครของผู้สมัครระบบแบ่งเขตเลือกตั้งเพื่อหลีกเลี่ยงการได้คะแนนเสียงไม่ถึงร้อยละยี่สิบเท่านั้น แต่นายชวการกลับอ้างว่าที่ได้รับเงิน

๕๐,๐๐๐ บาท ในวันดังกล่าว เป็นค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ จึงขัดกับข้ออ้างในคำร้องของผู้ร้อง ทั้งนายทวิมิได้เป็นคนสนิทพลเอก ธรรมรักษ์ หากเป็นเพียงนักข่าวอิสระที่เคยนำข่าวเรื่องภาคใต้ไปให้พลเอก ธรรมรักษ์ และทุกครั้งที่ติดต่อกับพลเอก ธรรมรักษ์ นายทวิจะต้องติดต่อผ่านพันเอก เชิดพงษ์

เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่โรงแรมกานต์มณีในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ คำให้การของนายชวการที่อ้างว่า นายทวิ นายพงษ์ศรี และนายธีรชัยหรือด้อย นำเงินไปให้นายชวการที่โรงแรมกานต์มณี แล้วช่วยกันนับเงินใส่ซอง ๓๘ ซอง ซองละ ๒๐,๐๐๐ บาท นั้นขัดกับคำให้การของนายทวิและนายพงษ์ศรี ที่ให้การว่าไม่มีการนำเงินดังกล่าวไปให้นายชวการ และไม่ปรากฏว่าเงินจำนวน ๗๖๐,๐๐๐ บาท ได้มาจากผู้ใด ทั้งผู้สมัครแบบแบ่งเขตก็มีเพียง ๓๑ คน หากมีการนำไปให้ก็เป็นเงินเพียง ๖๒๐,๐๐๐ บาท และผู้สมัครพรรคพัฒนาชาติไทยที่ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ไม่มีผู้ใดไม่ว่า นายปฏิพัฒน์ เกียรติธีรวิชัย นายชรัตน์ มณีศรี นายสมบุญ ตั้งจิตสมบุญ และร้อยตำรวจเอก เสี่ยม คำราญรัตน์ ให้การว่า ได้รับเงินคนละ ๒๐,๐๐๐ บาท จากนายด้อยที่โรงแรมกานต์มณี และที่นายชวการอ้างว่า เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ นายทวิได้นำเงินไปมอบให้นายชวการ ๑๔๐,๐๐๐ บาท ขัดกับคำให้การของนายทวิที่ว่า ไม่เคยมอบเงินให้นายชวการ ทั้งนายชวการไม่มีตำแหน่งหน้าที่ในพรรคพัฒนาชาติไทยที่นายทวิจะนำเงินดังกล่าวไปให้เป็นค่าใช้จ่ายของผู้สมัครพรรคพัฒนาชาติไทยที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดนครพนม ๕ คน และจังหวัดสกลนคร ๒ คน ดังที่นายชวการอ้าง และที่นายชวการอ้างว่าได้โอนเงินจำนวนดังกล่าวไปเข้าบัญชีของนายสุขสันต์ที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานครพนม ในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลา ๑๒ นาฬิกา ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง นายสุขสันต์ให้การว่า นายสุขสันต์อยู่ที่โรงแรมมายเฮาส์ กรุงเทพมหานคร ไม่มีทางที่นายสุขสันต์จะถอนเงินและส่งให้แก่ผู้สมัครได้ทัน หลักฐานที่ว่าได้มีการถอนและโอนเงินเป็นค่าธรรมเนียมของผู้สมัครในวันเดียวกัน เป็นการสร้างขึ้นเพื่อใส่ร้ายผู้ถูกร้อง นายสุขสันต์เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ส่วนนายชวการเป็นชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความผูกพันกับนายสุเทพและพรรคประชาธิปัตย์ และตามด้วยคำของนายบุญทิวีศักดิ์ให้การว่า เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๑.๓๐ นาฬิกา นายสุขสันต์ นายชวการ และนายไทรกร ไปพบที่บ้านนายบุญทิวีศักดิ์ นายชวการบอกว่ามีผู้ใหญ่ในพรรคหนึ่งเสนอให้เงิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้หยุดส่งคนลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยนายชวการขอ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุขสันต์กับนายไทรกรขอ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายสุขสันต์บอกว่า นายสุเทพอยากพบและรอนรถ นายบุญทิวีศักดิ์ไปที่รถพบนายสุเทพกับนายชินวรณ์ จึงถามนายสุเทพว่าจะให้

ทำอะไร นายสุเทพบอกว่าให้เป็นพยานว่าไปรับเงินจากพลเอก ชรรมรักษ์ ทำให้เห็นว่านายชวการและนายสุขสันต์ได้รับเงินจำนวนมากจากนายสุเทพเพื่อให้ไสร้อยพลเอก ชรรมรักษ์ และผู้ถูกร้อง นอกจากนี้ตามบันทึกการสนทนาระหว่างนายไทรกับนายวรวรรชวิทธิ หัวหน้าพรรคชีวิตที่ดีกว่า นายไทรก็พยายามชักจูงให้นายวรวรรชวิทธิไสร้อยกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง แสดงให้เห็นถึงความไม่น่าเชื่อถือพยานของนายสุเทพ พยานหลายคนมีข้อมูลบ่งชี้ว่าผ่านการเลี่ยมสอนหรือถูกบังคับขู่เข็ญ ไม่น่าเชื่อว่าพยานเหล่านั้นจะให้ถ้อยคำตรงไปตรงมาตามความเป็นจริง พยานบางคนในภายหลังสำนึกผิดกลับคำให้การใหม่ตามความเป็นจริง

(๓) เรื่องการจ่ายเงินสนับสนุนแก่พรรคแผ่นดินไทย

คำร้องของผู้ร้องที่อ้างว่า นางฐิติมาให้การว่า เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ พันตำรวจโท ทักษิณ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ได้แจ้งกับนายบุญอุทธิพิลหรือบุญอุบารมีภณ หัวหน้าพรรคแผ่นดินไทยว่าจะช่วยค่าใช้จ่ายในการลงสมัครของทุกพรรค พรรคละประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ไม่เป็นความจริง พันตำรวจโท ทักษิณ ไม่เคยพูดเรื่องเช่นนั้น และเป็นไปไม่ได้ที่หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องจะพูดกับหัวหน้าพรรคการเมืองที่มาร่วมประชุมที่อาคารวุฒิสภามีจำนวนมากถึง ๑๕ พรรค ทั้งขัดแย้งกับคำให้การของนายบุญอุทธิพิลและนายฉัตรพรหม นุสดี หัวหน้าพรรคกฤษไทยมั่นคง ที่เข้าร่วมประชุม และที่นางฐิติมาให้การว่า ได้รับเงินจากพลเอก ไตรรงค์ และพลโท ผดุงศักดิ์ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ และได้รับเงินจากพลโท ผดุงศักดิ์ ระหว่างวันที่ ๕ ถึงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ รวม ๓ ครั้ง จำนวน ๓,๖๗๕,๐๐๐ บาท เป็นคำให้การเท็จที่นางฐิติมาถูกข่มขู่ หลอกลวงจ้างวาน มีคำมั่นสัญญาจากนายสุเทพเป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้การปรับปรุงพลเอก ชรรมรักษ์กับผู้ถูกร้อง ต่อมานางฐิติมาได้ให้การเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ สรุปได้ว่าที่ให้การดังกล่าวต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนและตามบันทึกที่ทำที่พรรคประชาธิปัตย์นั้นเป็นไปตามเอกสารที่นายสุเทพเตรียมไว้โดย นายสุเทพให้เงินแล้ว ๓๐๐,๐๐๐ บาท จะให้อีก ๗๐๐,๐๐๐ บาท และเสนอให้ตำแหน่งรวมทั้งจะสนับสนุนให้นางฐิติมาสมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร คำให้การของนางฐิติมาจึงรับฟังไม่ได้

นอกจากนั้นการกระทำอันเป็นเหตุให้ยุบพรรคจะต้องเป็นการกระทำโดยหัวหน้าพรรค หรือผู้ที่หัวหน้าพรรคมอบหมายเป็นหนังสือ หรือกระทำโดยมติพรรค พลเอก ชรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ ไม่ได้เป็นหัวหน้าพรรค และไม่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากหัวหน้าพรรคหรือมีมติของคณะกรรมการ

บริหารพรรค บุคคลทั้งสองไม่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการเงิน การจัดทำบัญชี และการบริหารจัดการทรัพย์สินของผู้ถูกร้องไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อม และผู้ถูกร้องไม่เคยทราบมาก่อนไม่เคยใช้หรือสนับสนุนให้บุคคลทั้งสองกระทำการตามข้อกล่าวหา หากมีการกระทำตามข้อกล่าวหาก็เป็นความผิดเฉพาะตัว ทั้งผู้ถูกร้องไม่ได้ประโยชน์อย่างใด เพราะแน่นอนอยู่แล้วว่า ผู้ถูกร้องจะชนะการเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวได้ แม้อาจมีบางเขตเลือกตั้งที่ต้องเลือกตั้งใหม่เพราะผู้สมัครจะได้คะแนนไม่ถึงร้อยละยี่สิบ แต่ไม่ทำให้ผลการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศให้ผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อแล้วถึง ๔๘๕ คน แม้จะมีปัญหาเกี่ยวกับการเปิดประชุมสภาเนื่องจากมีสมาชิกไม่ครบ ๕๐๐ คน แต่ก็มีทางออกโดยการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญชี้ขาด และการกระทำไม่ว่าการเปลี่ยนแปลงทะเบียนสมาชิกพรรคพัฒนาชาติไทยก็ดำเนินการให้เงินสนับสนุนพรรคพัฒนาชาติไทยและพรรคแผ่นดินไทยก็ดี ไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญหรือเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิใช่เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือเป็นการกระทำอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ เพราะไม่ต้องด้วยลักษณะทำนองเดียวกับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ลักษณะ ๑ ตั้งแต่มาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๓๕ และการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอันเป็นเหตุให้อาจสั่งยุบพรรคการเมืองได้จะต้องเป็นการกระทำผิดที่รุนแรง มิใช่การกระทำผิดกฎหมายเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่าที่ผ่านมาก็ไม่เคยมีการขอให้ยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุที่พรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ขาดคุณสมบัติ โดยในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี ๒๕๔๘ มีพรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ๒๕ พรรค และมีผู้สมัครจาก ๑๖ พรรค ถูกตัดสิทธิเนื่องจากขาดคุณสมบัติ ผู้ถูกร้องได้แก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่เรื้อรังมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ จนเป็นผลดีแก่ส่วนรวม เป็นที่นิยมชมชอบของประชาชนส่วนมาก ทั้งมีศักยภาพที่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามความประสงค์ของประชาชนส่วนใหญ่ หากผู้ถูกร้องต้องโทษให้ถูกยุบพรรค สมาชิกพรรคซึ่งไม่มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวข้องจำนวน ๑๔,๓๕๔,๔๐๔ คน ก็จะต้องถูกลงโทษในทางการเมืองด้วย

เมื่อรัฐธรรมนูญและศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ บรรดากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญทุกฉบับ รวมทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมืองฯ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาฯ และบรรดาคดีที่ค้างอยู่ในศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมสิ้นสุดลงด้วย แม้ภายหลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓๕ วรรคสี่ จะได้บัญญัติให้โอนบรรดาอรรถคดีที่ค้างอยู่ในศาลรัฐธรรมนูญมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ก็ไม่มีผลให้คดีที่ยุติลงแล้วกลับมาอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมิใช่องค์กรที่ใช้อำนาจทางตุลาการและศาล มิได้ดำเนินการในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติรับรองว่าตุลาการรัฐธรรมนูญมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ทั้งไม่เคยมีรัฐธรรมนูญฉบับใดที่ให้องค์กรอื่นใช้อำนาจตุลาการและไม่อาจตั้งองค์กรอื่นขึ้นมาใช้อำนาจตุลาการแทนศาล ทั้งยังขัดต่อหลักนิติรัฐและหลักการปกครองตามรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงไม่มีอำนาจพิจารณาคดีของผู้ถูกร้อง เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้สิ้นสุดลง แม้คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้ออกประกาศ คปค. ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๙ ให้พระราชบัญญัตินี้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปเพื่อให้พรรคการเมืองยังคงสภาพอยู่ต่อไปได้ และฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ที่ให้การยกเลิกรัฐธรรมนูญมิให้กระทบกระเทือนพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และยังคงใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกก็ตาม ก็ต้องถือว่ามีผลใช้บังคับใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ เป็นต้นไป จึงนำพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเป็นฐานดำเนินคดีผู้ถูกร้อง ที่มีมูลคดีเกิดขึ้นก่อนวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๙ ไม่ได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่สิ้นสุดลง เมื่อไม่มีกฎหมายใดกำหนดให้ใช้บังคับต่อไป การกระทำของผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงไม่เป็นความผิดอีกต่อไป และมีผลให้การกระทำทั้งหลายที่ผู้ร้องนำมาเป็นเหตุขอให้ยุบพรรคสิ้นสุดลง ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ ยังขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓ จึงนำมาใช้บังคับแก่คดีผู้ถูกร้องไม่ได้

ตามประกาศ คปค. ฉบับที่ ๑๕ และฉบับที่ ๒๗ ข้อ ๓ ที่ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้นไม่ได้กำหนดให้ประกาศทั้งสองฉบับมีผลย้อนหลัง เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ถูกยกเลิกไปตามรัฐธรรมนูญ

ตามประกาศ คปค. ฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ แล้ว จึงทำให้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าวสิ้นผลไป การกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุยุบพรรคการเมืองตามบทบัญญัติดังกล่าว ก็ไม่อาจนำมาอ้างเพื่อขอให้ยุบพรรคการเมืองภายหลังมีประกาศ คปค. ฉบับที่ ๓ อีกต่อไปได้ และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ประกาศ คปค. ฉบับที่ ๒๗ ข้อ ๓ ที่กำหนดให้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกรณีมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองเพราะเหตุกระทำการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นบทบัญญัติถึง “การห้ามกระทำการ” แต่มาตรา ๖๖ (๑) (๒) และ (๓) เป็นบทบัญญัติให้ “การกระทำการ” และการห้ามกระทำการมีเพียงที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๖ (๔) ซึ่งมี ๓ กรณี แต่มีข้ออ้างที่นำมาเป็นเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้อง แม้การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจะมีใช้โทษทางอาญา แต่สิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิเสรีภาพที่ประชาชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งมาตรา ๓ ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ยังให้การคุ้มครองอยู่ ทั้งการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลในการใช้สิทธิทางการเมืองอันเป็นโทษทางการเมือง มีความร้ายแรงกว่าโทษทางอาญา จึงต้องกำหนดไว้ในแน่นอนล่วงหน้า เทียบได้กับการกระทำผิดวินัยของข้าราชการ การตีความให้ประกาศ คปค. ฉบับที่ ๒๗ มีผลย้อนหลัง ย่อมเป็นการกำหนดโทษย้อนหลัง ทั้งเป็นผลร้ายแก่กรรมการบริหารพรรคการเมือง ทำให้บุคคลไม่อาจเชื่อมั่นในการใช้อำนาจรัฐ ไม่รู้เลยว่าเรื่องที่ตนกระทำในวันนี้ในภายหน้ารัฐจะออกกฎหมายกำหนดให้เป็นผลร้ายแก่ตนหรือไม่ จึงไม่อาจนำประกาศ คปค. ฉบับที่ ๒๗ ไปบังคับแก่กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องอันเกี่ยวกับการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนประกาศดังกล่าวใช้บังคับได้ ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑/๒๔๘๕๕ ระหว่าง คณะกรรมการตามพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม โจทก์ พันโท พระสารศาสน์พลชั้นซ์ จำเลย และ ๕๒๑/๒๕๓๖ ระหว่าง นายสุบิน ปิ่นขยัน ผู้ร้อง พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด ผู้คัดค้าน หลังจากผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแล้ว ต้นเดือนตุลาคม ๒๕๔๕ กรรมการบริหารพรรครวมทั้งหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องได้ลาออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๕ ทำให้กรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ตามข้อบังคับของผู้ถูกร้อง ข้อ ๕.๕ (๒) ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคให้ผู้ถูกร้องแล้ว เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๕ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องจึงมีผลสมบูรณ์ ขอให้ยกคำร้อง

คดีทั้งสามสำนวน ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้ยุบพรรคพัฒนาชาติไทย พรรคแผ่นดินไทย และพรรคไทยรักไทย ตามลำดับ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติให้รับคำร้องทั้งสามคดีดังกล่าว ไว้พิจารณาวินิจฉัย ระหว่างพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลง และวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี และศาลรัฐธรรมนูญ สิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ และตามมาตรา ๓๕ วรรคสี่ บัญญัติให้บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ คดีทั้งสามจึงได้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่าเพื่อความสะดวกในการดำเนินกระบวนการพิจารณา จึงมีคำสั่งให้รวมการพิจารณาคดีทั้งสามเข้าด้วยกันโดยให้เรียกอัยการสูงสุดว่าผู้ร้อง เรียกพรรคไทยรักไทยว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ พรรคพัฒนาชาติไทยว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ และพรรคแผ่นดินไทยว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้ผู้ร้อง ผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ ตรวจสอบหลักฐานและฟังคำแถลงของคู่ความทุกฝ่ายและพิจารณาเหตุผลและความจำเป็นตามที่ปรากฏในบัญชีระบุพยานของคู่ความประกอบกับพฤติการณ์แห่งคดี สมควรให้คู่ความนำพยานบุคคลเข้าไต่สวน ดังนี้

พยานผู้ร้อง รวม ๓๕ ปาก ได้แก่ ลำดับ ๑ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ลำดับ ๒ นายชินวรณ์ บุญเกียรติ ลำดับ ๑๑ นายอมรวิทย์ สุวรรณผา ลำดับ ๑๒ นางเลียม พงษ์อุคทา ลำดับ ๑๓ นายชนพงศ์ รัตนรัตน์ ลำดับ ๑๔ นายไพบุลย์ ร่วมสุข ลำดับ ๑๕ นายสุขสันต์ ชัยเทศ ลำดับ ๒๐ นางสาวมณฑิราพร พิมพ์จันทร์ ลำดับ ๒๒ นายสายันห์ เจียมสวัสดิ์ ลำดับ ๑๕ นายทวี สุวรรณพัฒน์ ลำดับ ๑๖ นายยุทธพงษ์ หรือพงษ์ศรี สีวาโมกษ์ ลำดับ ๑๗ นายธีรชัยหรือต้อย จุลพัฒน์ ลำดับ ๑๘ นายชวการ โตสวัสดิ์ ลำดับ ๒๑ นางสาวหนึ่งฤทัย ปลิวลอย ลำดับ ๒๕ นายประยูร พูลจันทร์ ลำดับ ๒๖ พันตำรวจตรี เสงี่ยม ลำราญรัตน์ ลำดับ ๒๗ นายสมบูรณ์ จิตตั้งสมบูรณ์ ลำดับ ๒๘ นายชารัตน์ มณีศรี ลำดับ ๒๙ นายปฏิพัฒน์ เกียรติธีรวิชัย ลำดับ ๓๔ นายวิรัตน์ ตรีโชติ ลำดับ ๓๕ นายดิเรก หนูสาย ลำดับ ๓๐ นางสาวมณีรัตน์ บุญสิน ลำดับ ๓๗ นายชญาน์ทัต เทียนทอง ลำดับ ๓๘

นางฐิติมา ภาวะลี ลำดับ ๔๐ นายบุญอุทธิพล หรือบุญอาบารมีภณ ชินราช ลำดับ ๓๖ พันตำรวจโท สุวิชชา จินดาคำ ลำดับ ๔๖ นางสาวอุทัยวรรณ แหวนทอง ลำดับ ๔๗ นางสาวชนมณี กล้าณรงค์ ลำดับ ๔๘ ศาสตราจารย์อุทัย นามวงศ์ ลำดับ ๔๙ นายแผ่นดิน ประสู ลำดับ ๕๐ นายบุญชู หรือ ชูวิทย์ ชู่นสุวรรณ ลำดับ ๗ พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ลำดับ ๑๐ นายนาม ยิ้มแย้ม ลำดับ ๕๔ นายอภิชาติ ศรีวิชัย และลำดับ ๖๐ พันตรี โกเมธ ประทีปทอง

พยานผู้ถูกร้องที่ ๑ รวม ๓๗ ปาก ได้แก่ ลำดับ ๑ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ลำดับ ๒ นายจาตุรงค์ ฉายแสง ลำดับ ๓ นายพงษ์เทพ เทพกาญจนา ลำดับ ๕ นายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช ลำดับ ๑๓ นายวรรธวรวิทย์ ตันติภิรมย์ ลำดับ ๑๕ พันตำรวจโท รุทพล เนาวรัตน์ ลำดับ ๑๖ นายทวี สุระบาล ลำดับ ๑๗ นางบุศยมาศ กลิ่นเพชร ลำดับ ๒๖ นางฐิติมา ภาวะลี ลำดับ ๒๒ นายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ ลำดับ ๒๕ นางสาวสำราญ จันทะมิตร ลำดับ ๓๗ พลตำรวจตรี เอกชัย วารุณประภา ลำดับ ๔๗ นายอภิชาติ ศรีวิชัย ลำดับ ๓๘ พลเอก ชรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ลำดับ ๔๐ พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา ลำดับ ๔๑ พลโท พฤษณ์ สุวรรณทัต ลำดับ ๔๒ นายสมาน วงศ์วรายุทธ ลำดับ ๔๓ พลตรี หม่อมหลวงสุปรีย์ ประวิตร ลำดับ ๔๔ พลเอก พีรพงษ์ จิระวงศ์ ลำดับ ๕๒ พันเอก เชิดพงษ์ บุญเกียรติ ลำดับ ๕๖ นายทวี สุวรรณพัฒน์ ลำดับ ๕๗ นายยุทธพงษ์ ทิวาโมกษ์ ลำดับ ๕๙ นายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล ลำดับ ๕๗ พันตำรวจตรี ประวุฒิ ถาวรศิริ ลำดับ ๕๔ นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์ ลำดับ ๕๕ พลเอก ไตรรงค์ อินทรทัต ลำดับ ๕๕ นางมาณวิภา อินทรทัต ลำดับ ๕๖ พลโท ผดุงศักดิ์ กลั่นเสนาะ ลำดับ ๔๙ นายปรีชา เขียมบุรเศรษฐ์ ลำดับ ๕๐ พันตำรวจโท พิทักษ์ กลางแก้ว ลำดับ ๕๑ พันเอก วิษณุศักดิ์ กลั่นเสนาะ ลำดับ ๕๘ นายอำนาจ รอดช่วย ลำดับ ๕๙ นายวิรัตน์ ตรีโชติ ลำดับ ๖๐ นายดิเรก หนูสาย ลำดับ ๖๕ พันตำรวจตรี เสงี่ยม สำราญรัตน์ ลำดับ ๖๑ นางสาววิมล ภูมิสิงหาราช และลำดับ ๖๒ นายฉัฐฉนพรหม นุสติ

พยานผู้ถูกร้องที่ ๒ รวม ๙ ปาก ได้แก่ ลำดับ ๑ นายเอก จันทรสันธิ ลำดับ ๒ นายประพัฒน์ เพชรทอง ลำดับ ๓ นายธีรเดช เพ็ชรกุล ลำดับ ๔ นายวิรัตน์ ตรีโชติ ลำดับ ๕ นายดิเรก หนูสาย ลำดับ ๖ นายภาคภูมิ หนูแก้ว ลำดับ ๗ นายอำนาจ รอดช่วย ลำดับ ๘ สิบตำรวจเอก พันยา บรรีรักษ์ และลำดับ ๑๐ นายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์

พยานผู้ถูกร้องที่ ๓ รวม ๓ ปาก ได้แก่ ลำดับ ๑ นายบุญอุทธิพล หรือบุญอาบารมีภณ ชินราช ลำดับ ๓ นายสุภกิจ คุณเกียรติ และลำดับ ๔ นายรัชชัยหรือชนารักษ์ นาคมงคล

ระหว่างได้สวน คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงอนุญาตให้ได้สวนพยานบุคคลเพิ่มเติม คือ นายพันมิตร ดวงทิพย์ พยานผู้ร้องลำดับที่ ๔๕

พิจารณาข้อเท็จจริงในเบื้องต้นแล้วฟังได้ว่า ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นับตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป และได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ ขึ้นใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับดังกล่าวมีผลให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไป และในการเลือกตั้งเป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ผู้สมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด และจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวโดยมีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรค ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ดูแลรับผิดชอบบริหารราชการแผ่นดิน และมีพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งมีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นหัวหน้าพรรค และเป็นผู้นำพรรคฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นเลขาธิการพรรค จนกระทั่ง วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ และวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ประธานกรรมการการเลือกตั้งได้ออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ระหว่างเวลา ๘.๓๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ต่อมาวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ และวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้มีหนังสือที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๑/๕๗๑๕ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕, หนังสือที่ ลต (ทบพ) ๐๔๐๑/๕๕๕๕ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ และหนังสือที่ (ทบพ) ๐๔๐๑/๕๐๐๐ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ส่งหลักฐานให้ผู้ร้องยื่นคำร้อง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ ตามลำดับ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๖ และ

มาตรา ๖๗ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองทั้งสามดังกล่าว และวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ได้มีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลง และวุฒิสภาสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี และศาลรัฐธรรมนูญ สิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญ และวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ใช้บังคับนับแต่วันดังกล่าวเป็นต้นไปจนถึงปัจจุบัน

ก่อนอื่นสมควรวินิจฉัยข้อกฎหมายที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ยกขึ้นอ้างในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเสียก่อน ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ แก้ข้อกล่าวหาว่า ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลง มีผลให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ สิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญแล้ว ทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ สิ้นสภาพการเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติดังกล่าวในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ และมีผลให้คำร้องที่ขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เสร็จไปในวันดังกล่าวไม่อาจโอนมาอยู่อำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคสี่ นั้น เห็นว่า ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ เพียงให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลงโดยมิได้กล่าวถึงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ แม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นกฎหมายจัดตั้งองค์กรพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ แต่บทกฎหมายดังกล่าวก็มีศักดิ์หรือฐานะเพียงเทียบได้กับพระราชบัญญัติทั่วไปดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ ที่ผ่านมา หากมีการปฏิบัติ รัฐประหารหรือยึดอำนาจการปกครองประเทศ คณะบุคคลที่ทำการปฏิบัติหรือรัฐประหารหรือยึดอำนาจ ก็จะออกคำสั่งให้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมืองหรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งในเวลาต่อมา ดังนั้น แม้กฎหมายว่าด้วยพรรคการเมืองซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๒๓ จะใช้ชื่อเรียกว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ก็ยังมีผลทำให้เป็นบทกฎหมายที่เทียบได้กับรัฐธรรมนูญไม่ นอกจากนั้น การที่ประกาศ

คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๕ ยังได้กำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีผลใช้บังคับต่อไป เพื่อให้พรรคการเมืองยังคงสภาพอยู่ต่อไปได้ ยิ่งทำให้เห็นได้ชัดว่าการสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ดังกล่าว ไม่มีผลทำให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวสิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญ ทั้งประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ที่แก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ดังกล่าว ยังมีความว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการมีผลใช้บังคับของกฎหมายดังกล่าว จึงให้ยกเลิกความในข้อ ๑ ของประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ดังกล่าว และให้ใช้ความต่อไปนี้ ข้อ ๑ การยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มิให้กระทบกระเทือนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังคงใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขหรือยกเลิก ยิ่งแสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มิได้ถูกกระทบกระเทือนไปโดยเหตุที่รัฐธรรมนูญนั้นสิ้นสุดลงไม่ และยังมีผลใช้บังคับอยู่อย่างต่อเนื่องตลอดมา มิใช่สิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ และกลับมีผลใช้บังคับใหม่ในวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๕ หรือวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ เมื่อมีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๕ หรือฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๖ ยังบัญญัติรับรองให้บรรดาประกาศและคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ได้ประกาศหรือสั่งในระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ จนถึงวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าจะเป็นในรูปใด และไม่ว่าประกาศหรือสั่งให้มีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ ให้มีผลใช้บังคับต่อไป และให้ถือว่าประกาศหรือคำสั่งตลอดจนการปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งนั้น ไม่ว่าจะในการปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งนั้นจะกระทำก่อนหรือหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นประกาศ

หรือคำสั่งหรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุนี้ ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๕ ก็ดี หรือฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ก็ดี ย่อมเป็นประกาศหรือคำสั่งมีผลใช้บังคับที่ชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญ สภาพการเป็นนิติบุคคลของพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ของผู้ร้องที่ ๑ คงตั้งอยู่ตลอดมาอย่างต่อเนื่อง คำร้องของผู้ร้องที่ได้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ร้องที่ ๑ จึงมิได้เสร็จสิ้นไปในวันดังกล่าวและเป็นคดีที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ ก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ย่อมโอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕วรรคสี่ คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ร้องที่ ๑ ฟังไม่ขึ้น

ที่ผู้ร้องที่ ๑ อ้างด้วยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ สิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ นั้น เห็นว่า แม้ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ร้องที่ ๑ ตามคำร้องเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕, ๓๐, ๓๑, ๓๔, ๑๐๐ โดยมาตรา ๑๐๐ เป็นบทกำหนดโทษทางอาญาแต่การยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มิใช่โทษในทางอาญา ดังนั้น ไม่ว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ จะได้สิ้นสุดลงพร้อมกับรัฐธรรมนูญดังที่ผู้ร้องที่ ๑ แก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ก็ตาม ก็ไม่ลบล้างการกระทำตามข้อกล่าวหาของผู้ร้องที่ขอให้ยุบพรรคผู้ร้องที่ ๑ ตามมาตรา ๖๖ (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้

ที่ผู้ร้องที่ ๑ แก้ข้อกล่าวหาต่อไปว่า คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ มิใช่ศาลหรือใช้อำนาจตุลาการโดยมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดีและมิได้กระทำในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ จึงไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่งยุบพรรคผู้ร้องที่ ๑ และยังเป็นการจัดตั้งองค์กรอื่นขึ้นเพื่อทำหน้าที่ศาลหรือใช้อำนาจตุลาการซึ่งขัดต่อประเพณีการปกครอง

ประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและขัดต่อหลักนิติรัฐนั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บรรดาการใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ... ให้เป็นอำนาจของ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นรองประธาน ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งได้รับเลือก โดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับจำนวนห้าคน เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ และตุลาการ ในศาลปกครองสูงสุดซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับจำนวน สองคน เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ” วรรคสี่บัญญัติว่า “บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจ และความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ” บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวรับรองไว้ โดยชัดแจ้งว่า ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ มีอำนาจแก่การใด ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจ ของศาลรัฐธรรมนูญที่สิ้นสุดลงตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕ รวมทั้งยังให้มีอำนาจและ ความรับผิดชอบบรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งได้โอนมาอยู่ในอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญด้วย ดังนั้น คณะตุลาการ รัฐธรรมนูญ จึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดีตามคำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งโอน มาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ จะเป็นศาลหรือผู้ใช้อำนาจตุลาการหรือกระทำในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์หรือไม่ ก็ไม่มีผล ต่ออำนาจและความรับผิดชอบคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และเมื่อ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๕ บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งไว้แล้ว ผู้ถูกร้องที่ ๑ จะยกข้ออ้างว่าตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรอื่นที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ศาลหรือ ใช้อำนาจตุลาการซึ่งเป็นการขัดต่อประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้ และที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ แก้ออกกล่าวหาในประเด็นเกี่ยวกับความเป็น อิสระในการพิจารณาพิพากษาคดีของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่า คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เป็นคณะบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง มีอำนาจเกี่ยวกับบรรดาการใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือ

เมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ก็ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ โดยองค์ประกอบของคณะตุลาการ ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา และตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ต่างล้วนเป็นข้าราชการผู้มีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรมเกี่ยวกับบรรดาอรรถคดีในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ซึ่งไม่ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ต่างมีบทบัญญัติให้ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมและตุลาการศาลปกครองมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรมตามกฎหมายและรัฐธรรมนูญ ซึ่งการใช้อำนาจและความรับผิดชอบในบรรดาอรรถคดีหรือการใด ๆ ของบุคคลดังกล่าวที่มาทำหน้าที่ตุลาการรัฐธรรมนูญอีกตำแหน่งหนึ่งอันมีนัยอย่างเดียวกันโดยเสมือนหนึ่งเป็นองค์กรใช้อำนาจตุลาการตามหลักนิติรัฐ และย่อมมีความเป็นอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดีให้เป็นไปโดยเที่ยงธรรมตามกฎหมายและรัฐธรรมนูญด้วยเช่นกัน คำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ฟังไม่ขึ้น

ประเด็นตามคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในข้อที่ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และมาตรา ๖๓ วรรคสองนั้น ในประเด็นข้อนี้ แม้ภายหลังผู้ถูกร้องที่ ๑ ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จะได้สิ้นสุดลงตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ก็ตาม แต่เมื่อคดีได้มีประเด็นดังกล่าวอยู่แล้วตั้งแต่วันที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และหากบทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญดังที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กล่าวอ้าง ก็ย่อมมีผลให้บทบัญญัติเช่นนี้เป็นอันใช้บังคับมิได้ตั้งแต่วันที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ทำให้ผู้ร้องไม่อาจนำมาอ้างเพื่อขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ ประเด็นในข้อนี้จึงเป็นสาระแก้คดีที่จำต้องวินิจฉัย

ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ กำหนดการกระทำของพรรคการเมืองที่อาจถูกยุบไว้ถึง ๔ เหตุ ซึ่งมีเพียงเหตุตามมาตรา ๖๖ (๑) เท่านั้นที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง ส่วนเหตุตาม

มาตรา ๖๖ (๒) (๓) และ (๔) เป็นการกำหนดเงื่อนไขไปจากรัฐธรรมนูญ ทั้งเกินความจำเป็นและ
กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งเสรีภาพของบุคคลในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๗ จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่ตราขึ้นตาม
มาตรา ๓๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งบัญญัติให้กฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ (๑) ... (๒) การเลิกพรรคการเมือง
ทั้งนี้ โดยมีให้นำเอาเหตุที่พรรคการเมืองไม่ส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้ง หรือเหตุที่ไม่มีสมาชิกของ
พรรคการเมืองได้รับเลือกตั้ง มาเป็นเหตุให้ต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมือง ... ดังนั้น การบัญญัติเหตุ
ที่พรรคการเมืองอาจถูกยุบตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๔๑ ใน (๒) ที่ว่า กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ (๓) ที่ว่า กระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคง
ของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ (๔) กระทำการ
ฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ซึ่งมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า
“ห้ามมิให้พรรคการเมืองรับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ
ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง” มาตรา ๕๒
บัญญัติว่า “ห้ามมิให้พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดรับเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใด
เพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์
เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบ
เรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศ
หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน” และมาตรา ๕๓ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้พรรคการเมือง
หรือสมาชิกผู้ใดรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือ
ดำเนินกิจการในทางการเมืองจาก (๑) บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย (๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศ
ที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร (๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียน
ในราชอาณาจักรซึ่งมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละยี่สิบห้า (๔) องค์กรหรือ
นิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศซึ่งมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์

ของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือมีผู้จัดการ หรือกรรมการเป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย (๕) บุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลที่ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองจากบุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) (๖) บุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง” นั้น จึงเป็นการกำหนดขึ้นโดยอาศัยอำนาจที่ให้อำนาจไว้ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่ถือว่าเป็นบทบัญญัติที่กำหนด เกินเลยไปจากรัฐธรรมนูญ ทั้งเหตุที่กำหนดขึ้นดังกล่าวล้วนเป็นการกระทำที่ร้ายแรงเช่นเดียวกับการ กระทำอันเป็นเหตุที่อาจยุบพรรคการเมืองตาม (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ว่า กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ อันเป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม จึงมิใช่บทบัญญัติที่เกินความจำเป็นและกระทบ กระทบต่อสาระสำคัญแห่งเสรีภาพของบุคคลในการร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ แต่อย่างใด ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๖๖ (๒) (๓) (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งแจ้งแก้ข้อกล่าวหาอีกว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มิได้ระบอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายที่ จำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวไว้ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสองนั้น เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญ ได้เคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๘/๒๕๔๗ ว่าการโต้แย้งว่า กฎหมายตราขึ้น โดยมีได้ระบอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมาย เป็นการโต้แย้งว่า กฎหมาย ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒ ผู้มีสิทธิยื่นได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และนายกรัฐมนตรีเท่านั้นที่จะโต้แย้งได้ มิได้ให้สิทธิผู้ถูกร้อง ที่ ๑ ที่จะโต้แย้งได้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในข้อนี้

ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งแจ้งแก้ข้อกล่าวหาในประการที่ว่า บทบัญญัติมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคสอง กล่าวคือ หากพรรคการเมืองใดกระทำการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๑) ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

สั่งการให้พรรคการเมืองนั้นเลิกกระทำดังกล่าว ต่อเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ เห็นว่า มาตรา ๖๓ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญบัญญัติเพียงว่า ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ ตามบทบัญญัติดังกล่าว มิได้มีความหมายว่าการที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดได้จะต้องมีคำสั่งให้พรรคการเมืองนั้นเลิกกระทำอันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองนั้นเสียก่อน แต่เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองที่กระทำดังกล่าวได้ด้วย และหากพรรคการเมืองนั้นได้หยุดกระทำดังกล่าวแล้วก็หาจำเป็นต้องมีคำสั่งให้เลิกกระทำนั้นอีกไม่ บทบัญญัติมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคสอง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องที่ ๑ ฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า มาตรา ๖๖ และ ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ เป็นบทกฎหมายที่กำหนดถึงการกระทำของพรรคการเมือง อันอาจถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง ส่วนมาตรา ๖๗ เป็นบทกฎหมายที่กำหนดถึงวิธีดำเนินการเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง บทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งสองมาตรา จึงกำหนดขึ้นเพื่อมิให้พรรคการเมืองใดกระทำการอันขัดต่อกฎหมาย ทั้งเป็นการธำรงและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนเพื่อความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หาได้เป็นบทกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓ ไม่ ทั้งนี้ ไม่ว่าในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคบรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองดังที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยกขึ้นอ้างแต่อย่างใด คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องที่ ๑ ฟังไม่ขึ้น

ประเด็นตามคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ที่ว่า การสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง และคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวน สอบสวน และการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ร้อง

จึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ นั้น เห็นว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ ซึ่งบัญญัติว่า เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนหรือเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๖๖ ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐาน ถ้าอัยการสูงสุดเห็นสมควรให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว การที่พลตำรวจเอก วาสนา เพิ่มลาภ ในฐานะประธานกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมือง มีหนังสือแจ้งต่อผู้ร้องพร้อมหลักฐานขอให้ผู้ร้องดำเนินการยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ เห็นได้ชัดว่าเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มิใช่เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖ และมาตรา ๑๐ (๖) ทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวของนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้โดยเฉพาะ และไม่มีบทบัญญัติใดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนตลอดจนวิธีการและวินัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับแก่นายทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีเช่นนี้ ย่อมไม่อาจนำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ รวมทั้งระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวน สอบสวน และการวินัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๐ (๖) และ (๗) และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้บังคับแก่นายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ยกขึ้นอ้าง แม้พลตำรวจเอก วาสนา จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงในฐานะประธานกรรมการการเลือกตั้ง ก็ถือได้ว่าเป็นการใช้อำนาจของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่โดยกฎหมาย ดังนั้น การดำเนินการของคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงที่ตั้งขึ้นก็ดี หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ดี ไม่ว่าจะชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือไม่ก็ตาม ก็ไม่มีผลถึงอำนาจของ นายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อพลตำรวจเอก วาสนา ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง มีหนังสือ แจ้งพร้อมด้วยหลักฐานไปยังผู้ร้องเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๖๗ แห่งบทบัญญัติดังกล่าว แสดงว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า ข้อเท็จจริงและหลักฐานเท่าที่ปรากฏต่อนายทะเบียนนั้นเป็นอันเพียงพอ ที่จะแจ้งให้ผู้ร้องดำเนินการตามบทบัญญัติเช่นว่านั้นแล้ว จึงเป็นดุลพินิจของนายทะเบียนพรรคการเมือง ที่สามารถกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ได้จำกัดอยู่เพียงตามคำขอที่นายสุเทพขอให้ดำเนินการ ตามหนังสือร้องเรียนเท่านั้นไม่ ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ อ้างว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งและ คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง มิได้ให้พรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ มีหนังสือชี้แจง ข้อเท็จจริงและแสดงหลักฐานรวมทั้งให้ถ้อยคำที่ดี คณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ได้จัดทำคำวินิจฉัยชี้ขาด เป็นหนังสือลงลายมือชื่อของกรรมการการเลือกตั้งที่พิจารณาวินิจฉัยทุกคน เป็นการไม่ชอบด้วย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕ และ ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง ก็ดี และที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ อ้างด้วยว่า นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ผู้ร้องเรียน มิใช่เป็น ผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำตามที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถูกกล่าวหา ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๓ ก็ดี การที่พลเอก ชรรณรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการไปในฐานะพยานมิใช่ในฐานะ ผู้แทนพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ถูกกล่าวหา ทั้งพันตำรวจโท ทักษิณ ให้สัมภาษณ์ตามสื่อมวลชนว่าพรรค ผู้ถูกร้องที่ ๑ ก็ไม่เกี่ยวข้องกับกรณีการร้องเรียนจึงมิใช่เป็นการให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็ดี เมื่อประธานกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับผลสรุปการสืบสวนสอบสวน เพิ่มเติมของคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงซึ่งมีมติเสนอว่า สมควรแจ้งข้อกล่าวหา แก่พันตำรวจโท ทักษิณ รักษาการนายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ และดำเนินการ สืบสวนสอบสวนต่อไปตามระเบียบ แต่ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง มิได้ดำเนินการตามมติของคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนดังกล่าวก็ดี และที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ อ้างว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง มิได้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประชุมพิจารณาและลงมติชี้มูลความผิด ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามข้อท้วงติงของผู้ร้อง แต่กลับมีหนังสือชี้มูลความผิดแจ้งไปยังผู้ร้องเสียเองก็ดี เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งและ

คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๐ (๖) และ (๗) และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการการเลือกตั้งทั้งสิ้น ย่อมไม่มีผลต่ออำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการการเลือกตั้งซึ่งใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังได้วินิจฉัยมาแล้ว เมื่อผู้ร้องเห็นสมควรดำเนินการตามหนังสือแจ้งของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ก็เป็นดุลพินิจของผู้ร้องที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ ประกอบมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง ต่อไปได้ ผู้ร้องจึงมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ฟังไม่ขึ้น

ที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ ซึ่งแจงแก้ข้อกล่าวหาว่า เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และศาลปกครองกลางยกเลิกเพิกถอนแล้ว มูลเหตุจากการเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่ฝ่าฝืนกฎหมายก็ควรยกเลิกนิรโทษกรรมไปนั้น เห็นว่า แม้การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ จะเป็นโมฆะดังที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ อ้างก็ตาม แต่มูลเหตุของคดีดังกล่าวเป็นข้อกล่าวหาคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่มูลเหตุของคดีนี้เป็นข้อกล่าวหาพรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ อันเป็นกฎหมายคนละฉบับและต่างประเด็นกัน จึงเป็นคนละเรื่องกัน แม้การเลือกตั้งทั่วไปจะเป็นโมฆะดังที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ อ้าง ก็ไม่มีผลให้ลบล้างหรือนิรโทษกรรมการกระทำของพรรคการเมืองใดที่กระทำการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ อันเป็นเหตุที่อาจยุบพรรคการเมืองนั้นได้ แม้การกระทำการดังกล่าวได้เกิดขึ้นในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งเดียวกันนั้นก็ตาม คำแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องที่ ๓ ฟังไม่ขึ้น

ประเด็นตามคำร้องที่จะได้วินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ กระทำการตามที่ถูกร้องกล่าวอ้างอาจมีคำสั่งให้ยุบพรรคตามคำร้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่ไม่ได้แย้งกันฟังได้ว่าในการเลือกตั้งเป็นการทั่วไปเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย และ

พรรคมหาชน อดีตพรรคฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ประกาศไม่ส่งผู้สมัครของพรรคลงรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งเป็นการทั่วไปดังกล่าว การเลือกตั้งวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ จึงมีพรรคการเมืองพรรคใหญ่ที่เคยมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมากเพียงพรรคเดียวคือผู้ถูกร้องที่ ๑ และมีพรรคการเมืองพรรคขนาดเล็กหลายพรรคเท่านั้นที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นสมาชิกของพรรคลงสมัครรับเลือกตั้งโดยผู้ถูกร้องที่ ๑ มีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นหัวหน้าพรรค พลเอก ชรรณภักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา เป็นรองหัวหน้าพรรค และนายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล เป็นรองเลขาธิการพรรค ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีนายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ เป็นหัวหน้าพรรค และผู้ถูกร้องที่ ๓ มีนายบุญอิตธิพล หรือบุญญารมิกณ ชินราช เป็นหัวหน้าพรรค แต่ละพรรคได้จัดตั้งเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๕๘ กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๕๐๐ คน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๕๕ จำนวน ๑๐๐ คน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๒ จำนวน ๔๐๐ คน และมาตรา ๑๐๓ กำหนดคุณสมบัติของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ประการหนึ่งใน (๔) ว่า เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน อนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในเขตเลือกตั้งใด ถ้าในวันเลือกตั้งมีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งคนเดียวและผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นได้คะแนนเสียงตั้งแต่ร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่เหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งคนเดียวตามวรรคหนึ่งและได้คะแนนเสียงน้อยกว่าร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น” และในการประชุมรัฐสภาครั้งแรก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕๕ บัญญัติว่า “ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก” และตามมาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภา ทรงเปิดและทรงปิดการประชุม” และวรรคสอง บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญทั่วไปครั้งแรกตามมาตรา ๑๕๕

วรรคหนึ่งด้วยพระองค์เองหรือจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนพระองค์ มาทำรัฐพิธีก็ได้” และจากข้อมูลสถิติและผลการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๘ ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เอกสารหมายเลข ๓๗๑ หน้า ๓๕ ตารางจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ที่แสดงจำนวน ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ของพรรคการเมืองต่าง ๆ ปรากฏว่า การเลือกตั้งเป็นการทั่วไปในปี ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน ๔๐๐ คน ๑ คน และ ๔ คน ตามลำดับ ส่วนพรรคชาติไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคมหาชน ได้ส่งผู้สมัคร ๒๖๕ คน ๓๕๕ คน และ ๓๐๑ คน ตามลำดับ แต่การเลือกตั้งเป็นการทั่วไปในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน ๔๐๐ คน ๓๑ คน และ ๑๒๑ คน ตามลำดับ ตามสรุปผลการประกาศรับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เอกสารหมายเลข ร.๕๘ คดีมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ดังนี้

ข้อ ๑ นายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และนายสุขสันต์ ชัยเทศ ได้ร่วมกับนายอมรวิทย์ สุวรรณผา พนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และนายบุญทวีศักดิ์ได้ออกหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคอันเป็นที่ตั้งกล่าวให้ผู้สมัครนำไปเป็นหลักฐานสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือไม่

ข้อ ๒ พลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา และนายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล ได้ร่วมกันสนับสนุนการกระทำของนายบุญทวีศักดิ์และนายสุขสันต์เปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ดังกล่าว และร่วมกันให้เงินสนับสนุนนายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งลงแข่งขันกับผู้สมัครของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ หรือไม่

ข้อ ๓ นายบุญอิตพิล ชินราช หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ร่วมกับพวกจัดทำรายงานการประชุมรับสมัครและออกหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ให้แก่ผู้สมัคร

ซึ่งเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ติดต่อกันไม่ครบเก้าสิบวันเป็นให้ครบเก้าสิบวันอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้สมัครนำไปเป็นหลักฐานสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่

ข้อ ๔ พลเอก ไตรรงค์ อินทรทัต และพลโท ผดุงศักดิ์ กัลันเสนาะ เป็นตัวแทนพลเอก ชรรมภ์ ให้นำเงินสนับสนุนแก่ผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ลงแข่งขันกับผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ หรือไม่

ข้อ ๕ การกระทำในประเด็นข้อ ๒ ของพลเอก ชรรมภ์ และนายพงษ์ศักดิ์ กับการกระทำในประเด็นข้อ ๔ ของพลเอก ชรรมภ์ เป็นการกระทำในฐานะตัวแทนผู้ถูกร้องที่ ๑ หรือไม่

ข้อ ๖ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ เป็นเหตุอันอาจมีคำสั่งให้ยุบพรรคและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ตามคำร้องได้หรือไม่

ประเด็นข้อ ๑ ที่ว่า นายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และนายสุขสันต์ ชัยเทศ ได้ร่วมกับนายอมรวิทย์ สุวรรณผา พนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และนายบุญทวีศักดิ์ ได้ออกหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคอันเป็นเท็จดังกล่าวให้ผู้สมัครนำไปเป็นหลักฐานสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือไม่ ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๔๕ นายอมรวิทย์ สุวรรณผา พนักงานการเลือกตั้ง งานคอมพิวเตอร์ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองตามที่พรรคการเมืองต่าง ๆ แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ภายในเดือนมกราคมของทุกปี ตามแบบแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทิน (ท.พ. ๕) แบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้นในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ท.พ. ๖) และแบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่ลดลงในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ท.พ.๗) ลงในคอมพิวเตอร์ระบบฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองของนายทะเบียนพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้เปลี่ยนแปลงข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองของผู้ร้องที่ ๒ ในคอมพิวเตอร์ระบบฐานข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองตาม ท.พ. ๖ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ผู้ร้องที่ ๒ แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบในปลายเดือนมกราคม ๒๕๔๕ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย โดยการนำชื่อ ชื่อสกุล และเลขประจำตัวประชาชนของผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ หลายคน ซึ่งเป็นสมาชิกพรรคติดต่อกันไม่ครบเก้าสิบวันลงในคอมพิวเตอร์ระบบฐานข้อมูลสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ แทนชื่อ ชื่อสกุล และเลขประจำตัวประชาชนของผู้ที่เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ติดต่อกันเกินเก้าสิบวัน โดยใช้เลขประจำตัวสมาชิก และวัน

เดือนปีที่รับสมัครเป็นสมาชิกของพรรคของสมาชิกเดิมดังกล่าว ต่อมานายอมรวิทย์ยอมรับว่าได้กระทำการดังกล่าวจริง คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่นายอมรวิทย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๔ ปัญหาที่ว่า นายบุญทวีศักดิ์ อมรสินธุ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และนายสุขสันต์ ชัยเทศ ได้ร่วมกับนายอมรวิทย์ กระทำการดังกล่าวหรือไม่ ตามทางใดส่วนใด ความจากนายอมรวิทย์ เบิกความประกอบถ้อยคำของพยานที่ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๒๒, ๒๓, ๒๔ และ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๕ ตามเอกสารหมาย ร. ๒๓ ร. ๒๔ ว่า ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ นายบุญทวีศักดิ์ได้โทรศัพท์ติดต่อขอพบพยานหลายครั้ง พยานจึงได้ไปพบนายบุญทวีศักดิ์ ๒ ครั้ง ครั้งแรก ที่ร้านค้าแถวรามคำแหงเมื่อเวลาประมาณ ๒๑ นาฬิกา นายบุญทวีศักดิ์ได้พูดคุยกับพยานในเรื่อง ที่ขอพบโดยจะให้พยานเปลี่ยนข้อมูลรายชื่อสมาชิกพรรคการเมืองคนหนึ่งออกแล้วเอาชื่อผู้ที่จะสมัครรับเลือกตั้งลงแทนในระบบฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งที่สอง บริเวณแยกลำสาละใน วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๒๑ นาฬิกา นายบุญทวีศักดิ์ ได้นำแผ่นซีดีกับ ท.พ. ๖ จำนวน ๓๔ แผ่น ให้พยานนำไปลงในคอมพิวเตอร์ระบบฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมือง กับได้ให้เงินค่าตอบแทนพยาน ๓๐,๐๐๐ บาท พยานพยายามคืนให้แต่นายบุญทวีศักดิ์ไม่รับ การที่นายอมรวิทย์ได้มีโอกาสพบกับนายบุญทวีศักดิ์ถึง ๒ ครั้ง แต่แต่ละครั้งเป็นการพบปะพูดคุยกันสองต่อสองในสถานที่ที่เปิดเผย ทั้งเรื่อง ที่พูดคุยกันย่อมจะต้องใช้เวลากว่าตกลงได้ เชื่อว่านายอมรวิทย์เห็นและจดจำนายบุญทวีศักดิ์ได้อย่างแน่นอน โดยไม่มีข้อสงสัย ทั้งนายอมรวิทย์ได้ดูแลการกระทำความผิดของตนเอง ยังไม่มีข้อระแวงว่านายอมรวิทย์จะให้ร้ายหรือปรักปรำนายบุญทวีศักดิ์ ถ้อยคำของนายอมรวิทย์ จึงมีน้ำหนักรับฟังได้ นอกจากนี้ นายสายัณห์ เจียมสวัสดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาฝ้าย หมู่ ๗ ตำบลทุ่งไเส อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เบิกความประกอบถ้อยคำของพยานที่ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมาย ร. ๔๑ ว่า เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ พยานไปที่โรงแรมกานต์มณี และได้พบกับผู้สมัครหลายคนที่มาให้คณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัคร พยานยังพบนายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรค และนายสุขสันต์ ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นนายประยูร นายอัสดา น้อยขาว (ที่ถูก นาวาอากาศเอก อธิญา น้อยขาว)

นายสมยศ สัมเขียวหวาน นายพีรเดช เพชรกุล นายอำนาจ รอดช่วย และพยานได้รับคัดเลือกให้ลงสมัครโดยนัดให้มารับหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคในวันรุ่งขึ้น วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ พยานจึงไปที่โรงแรมกานต์มณีอีก แต่หนังสือรับรองยังไม่เรียบร้อย นายสุขสันต์ได้ขอร้องให้พยานช่วยเลขานายสุขสันต์จัดทำบัญชีผู้สมัครภาคใต้กับให้นำไปลงพิมพ์ในคอมพิวเตอร์แล้วพิมพ์บัญชีรายชื่อดังกล่าวออกมานำไปให้นายสมยศ สัมเขียวหวาน ตรวจโดยนายประยูร พูลจันทร์ เบิกความรับรองบันทึกถ้อยคำของพยานที่ได้ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข ร. ๔๔ ว่า ในวันที่พยานไปรับหนังสือรับรองที่โรงแรมกานต์มณี พยานก็ได้พบนายสายัณห์ด้วย นอกจากนั้น นายอานนท์ หิรัญศิริ พนักงานโรงแรมกานต์มณี ได้ให้ถ้อยคำต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ตามเอกสารหมายเลข ร. ๔๗ ยืนยันตามภาพถ่ายของนายบุญทวีศักดิ์ว่า นายบุญทวีศักดิ์อยู่ในห้องพักหมายเลข ๒๐๓ และได้ร่วมกับนายสุขสันต์จัดทำเอกสารการสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งนายสายัณห์และนายอานนท์ ถือว่าเป็นพยานคนกลางถ้อยคำของบุคคลทั้งสองจึงมีน้ำหนักน่าเชื่อถือและพยานผู้ร้องยังมีนายสุขสันต์ เบิกความรับรองบันทึกถ้อยคำของพยานที่ได้ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเอกสารหมายเลข ร. ๓๗ หรือ ร. ๑๐๐ หรือเอกสารแนบท้ายเอกสารหมายเลข ร. ๑๐ ว่า ในคืนวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๒๑ นาฬิกา นายบุญทวีศักดิ์ ได้นำแผ่นซีดีข้อมูลสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ มาแก้ไขภายในห้องพักหมายเลข ๒๐๓ ของโรงแรมกานต์มณี และพยานได้ให้นายสายัณห์เป็นผู้แก้ไข สอดคล้องกับบัตรจดนามผู้พักของโรงแรมกานต์มณีตามเอกสารหมายเลข ร. ๑๔๖ ที่ระบุว่า นายสายัณห์ได้เข้าห้องพักหมายเลข ๒๐๓ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ ทั้งตรงกับคำของนายอมรวิทย์ที่ยืนยันว่า นายบุญทวีศักดิ์ เป็นผู้นำแผ่นซีดีข้อมูลสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ มาให้พยานนำไปลงแทนข้อมูลสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ในคอมพิวเตอร์ระบบฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง แม้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวันเวลาที่นายบุญทวีศักดิ์นำแผ่นซีดีไปให้นายอมรวิทย์ตามถ้อยคำของนายสุขสันต์จะระบุว่า ในคืนวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๒ นาฬิกา ส่วนนายอมรวิทย์ให้ถ้อยคำว่า ได้รับแผ่นซีดีจากนายบุญทวีศักดิ์ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๒๑ นาฬิกา ก็ดี หรือถ้อยคำของนายสุขสันต์ ตามเอกสารหมายเลข ร. ๓๗ ที่ระบุว่า ก่อนนายบุญทวีศักดิ์จะไปรับแผ่นบันทึกข้อมูลหรือซีดี นายบุญทวีศักดิ์บอกว่ามีค่าใช้จ่าย ๕๐,๐๐๐ บาท พยานจึงเรียไรเงินกันได้จำนวนดังกล่าวให้นายบุญทวีศักดิ์ไป ส่วนนายอมรวิทย์ให้ถ้อยคำว่า วันที่ได้รับแผ่นซีดีจากนายบุญทวีศักดิ์ นายบุญทวีศักดิ์ได้ให้เงินพยาน ๓๐,๐๐๐ บาท ก็ดี สำหรับถ้อยคำ

ของนายสุขสันต์กับนายอมรวิทย์ที่แตกต่างกันในเรื่องแผ่นซีดีที่นำไปลงในคอมพิวเตอร์ระบบฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองนั้น ปรากฏข้อเท็จจริงตามรายงานการตรวจสอบข้อมูลสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ปี ๒๕๔๘ ที่อยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เอกสารหมายเลข ร.๑๓๕ ของผู้ร้องว่ามีเอกสารหลักฐาน ท.พ. ๖ และแผ่นซีดีบันทึกข้อมูลนำส่ง กกต. อยู่ ๒ ชุด จากการตรวจสอบข้อมูลที่อยู่ในแผ่นซีดีทั้ง ๒ ชุดดังกล่าว ปรากฏว่าซีดีข้อมูลชุดที่ ๑ ได้บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๘ และซีดีข้อมูลชุดที่ ๒ ได้บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๘ และจากการเปรียบเทียบข้อมูลที่มีอยู่ในแผ่นซีดีทั้ง ๒ ชุด ปรากฏว่ามีข้อมูลไม่ตรงกันโดยเฉพาะมีหมายเลขสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ จำนวน ๖๑ รายการ ที่หมายเลขสมาชิกคงเดิม แต่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลภายใน คือ หมายเลขประจำตัวประชาชน ชื่อ และนามสกุล รายชื่อของสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ปรากฏในฐานข้อมูลของ กกต. จึงเป็นข้อมูลของแผ่นซีดีชุดที่ ๒ ตรงกับวิธีการทุจริตด้วยการตัดต่อเปลี่ยนแปลงรายชื่อสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่เกิดขึ้น การที่แผ่นซีดีข้อมูลสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ปี ๒๕๔๘ อยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งถึง ๒ ชุด แทนที่จะมีอยู่เพียงชุดเดียว คือ แผ่นซีดีข้อมูลชุดที่ ๑ พร้อม ท.พ. ๕ ท.พ. ๖ และ ท.พ. ๗ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองภายในเดือนมกราคม ๒๕๔๘ เช่นนี้ จึงเชื่อได้โดยไม่มีข้อสงสัยว่า นายบุญทวีศักดิ์มิได้ไปนำซีดีแผ่นที่อยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวมาแก้ไขดังที่นายสุขสันต์ให้ถ้อยคำ แต่ได้นำแผ่นซีดีข้อมูลดังกล่าวที่เก็บไว้ ณ สำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้องที่ ๒ หรือทำสำเนาแผ่นซีดีข้อมูลดังกล่าวขึ้นแล้วนำไปให้แก้ไขที่โรงแรมกานต์มณี เพราะได้รับความจากนายสุขสันต์บอกความว่า คอมพิวเตอร์ที่นายสายัณห์ให้เปลี่ยนข้อมูลรายชื่อสมาชิกพรรค นายบุญทวีศักดิ์ก็ได้นำมาจากบ้านของนายบุญทวีศักดิ์ ซึ่งเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยเช่าจากนางสาวสำราญ จันทะมิตร สอดคล้องกับถ้อยคำของนางรัตนา เกษรินทร์ ผู้ช่วยผู้จัดการโรงแรมกานต์มณี และนายอานนท์ หิรัญศิริ พนักงานโรงแรมกานต์มณี ที่ให้ถ้อยคำต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ตามเอกสารหมายเลข ร.๔๒ และ ร.๔๓ ตามลำดับ ว่า คอมพิวเตอร์และเครื่องพิมพ์ที่ใช้ในห้องพักหมายเลข ๒๐๓ เป็นของผู้พักนำมาเอง ส่วนคำของนายอมรวิทย์ที่ว่า ได้รับเงินจากนายบุญทวีศักดิ์ ๓๐,๐๐๐ บาท แต่นายสุขสันต์ให้ถ้อยคำว่า ก่อนนายบุญทวีศักดิ์ไปปรับแผ่นซีดีได้ให้เงินใช้จ่ายไป ๕๐,๐๐๐ บาท เชื่อได้ว่าเงินอีก ๒๐,๐๐๐ บาท นายบุญทวีศักดิ์เก็บไว้เสียเอง แม้ถ้อยคำของนายสุขสันต์กับนายอมรวิทย์ที่ให้การต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าวจะแตกต่างกัน แต่ก็เห็นได้ว่าเป็นคำตอบตามคำถามที่

อนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงถาม ผู้ตอบยอมจะมุ่งแต่ตอบคำถามยิ่งกว่าจะคำนึงว่าคำถามจะตรงตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นหรือไม่ ข้อแตกต่างดังกล่าว จึงไม่ถึงกับทำให้ถ้อยคำของพยานเป็นพิรุธ นอกจากนั้น ได้ความจากนายสุขสันต์เบิกความไต่สวนยืนยันอีกว่า หลังจากนำรายชื่อของผู้สมัครไปส่งไปแทนชื่อสมาชิกเดิมในแผ่นซีดี แล้วนายบุญทวีศักดิ์ได้ตรวจสอบและบอกให้พยานควรมีใครตกหล่น พยานได้ตามรายชื่อแล้วเห็นว่าเรียบร้อย จึงให้พิมพ์ ท.พ. ๖ ฉบับใหม่ แล้วนายบุญทวีศักดิ์ได้ลงชื่อก่อนนำไปคืนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ อ้างว่า นายบุญทวีศักดิ์ไม่เคยรู้จักหรือเสนอเงินให้แก่นายอมรวิทย์ ทั้งในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ นายบุญทวีศักดิ์ ไปติดต่อขอเช่ารถเพื่อใช้หาเสียงเลือกตั้งอยู่ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ กับนายประพัฒน์ เพชรทอง เลขานุการพรรคและนายเอนก จันทร์สนธิ เจริญชัยพรรค แล้วพักค้างคืนที่บ้านของนายประพัฒน์ โดยอ้างหลักฐานการเช่ากับมีนายประพัฒน์ และนายเอนกมาเป็นพยานเบิกความนั้น พยานผู้ถูกร้องที่ ๒ ทั้งสองเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยตรง มิใช่พยานคนกลางทั้งหลักฐานการเช่าก็ง่ายแก่การทำย้อนหลัง พยานผู้ถูกร้องที่ ๒ มีน้ำหนักน้อยจึงไม่พอฟังหักล้างพยานหลักฐานดังกล่าวตลอดจนพฤติการณ์แห่งคดีได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และนายสุขสันต์ ได้ร่วมกับนายอมรวิทย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ จริง

สำหรับปัญหาที่ว่า นายบุญทวีศักดิ์ได้ออกหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคอันเป็นเท็จดังกล่าวให้ผู้สมัครนำไปเป็นหลักฐานสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือไม่ ได้ความจากถ้อยคำของนายสุขสันต์ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามเอกสารหมายเลข ร. ๓๑ ประกอบกับคำเบิกความในชั้นไต่สวนว่า ผู้ที่ขาดคุณสมบัติการเป็นสมาชิกพรรคไม่ถึงเก้าสิบวันที่จะลงสมัครมีทั้งหมดประมาณ ๘๐ คน แต่ได้ลงสมัครจริง ๆ ๓๐ กว่าคน ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบเก้าสิบวัน ๓ คน คือ พันเอก เต็ดดวง ฒ ลำปาง ผู้สมัครเขต ๓ จังหวัดลำปาง นางสุทิน ชิดชม ผู้สมัครเขต ๓ จังหวัดแพร่ และนายตำรวจ ปัญญา ผู้สมัครเขต ๒ จังหวัดปราจีนบุรี ส่วนผู้สมัครนอกนั้นไม่ว่าพันตำรวจตรี เสี่ยงม ลำราญรัตน์ นายอำนาจ รอดช่วย นายดิเรก หนูสาย นายประยูร พูลจันทร์ นายชวการ โตสวัสดิ์ ล้วนเป็นผู้สมัครที่มีการแก้ไขข้อมูลสมาชิกพรรคในแผ่นซีดีทั้งสิ้น ตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ทำเอกสารหมายเลข ร. ๑๐ ส่วนบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ขาดคุณสมบัติรับเลือกตั้งซึ่งพยานทำขึ้นตามเอกสารทำเอกสารหมายเลข ร. ๑๐๐ เอกสาร

เดียวกับเอกสารท้ายหมาย ร.๑๐ ได้ขาดตกชื่อของนายอำนาจ รอดช่วยไป และสำหรับหนังสือยืนยันการเป็นสมาชิกพรรคที่พยานมีไปถึงประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดต่าง ๆ ๔ คน คือ นายอนุสรณ์ สมทา ผู้สมัครเขต ๒ จังหวัดแพร่ นายณัฐวุฒิ ดวงรัตน์ ผู้สมัครเขต ๑ จังหวัดสระแก้ว นายพินิจ แสงสว่าง ผู้สมัครเขต ๑ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และนายฉลอง นนทพ่าย ผู้สมัครเขต ๑๓ กรุงเทพมหานคร ตามเอกสารท้ายเอกสารหมาย ร.๑๐ แผ่นที่ ๒๑ ถึง ๓๐ ปรากฏว่าบุคคลทั้งสี่มาภายหลังจากที่ได้นำแผ่นซีดีไปคืนแล้วแต่บุคคลทั้งสี่จะลงสมัครให้ได้ พยานจึงปรึกษานายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรค นายบุญทวีศักดิ์แนะนำให้พยานรับรองว่าเป็นสมาชิกพรรคแต่ไม่มีชื่อใน ท.พ. ๖ ทั้ง ๆ ที่รู้อยู่แล้วว่าบุคคลทั้งสี่ลงสมัครไม่ได้เพราะไม่มีรายชื่อใน ท.พ. ๖ ถ้อยคำของนายสุขสันต์ดังกล่าว สอดคล้องกับทะเบียนรายชื่อสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ จากแผ่นซีดีทั้ง ๒ แผ่น ที่อยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเปรียบเทียบเฉพาะหมายเลขสมาชิกเหมือนกันแต่ชื่อสมาชิกต่างกันตามเอกสารหมาย ร. ๑๕๗ ปรากฏว่ามีการเปลี่ยนแปลงชื่อสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ จำนวน ๖๑ คน โดยใช้เลขประจำตัวสมาชิกและวันเดือนปีที่สมัครสมาชิกของสมาชิกเดิม และมีรายชื่อของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นนายชวการ โดสวัสดี ใช้เลขประจำตัวสมาชิกและวันเดือนปีที่สมัครสมาชิกของผู้ชื่อ ไสว จินดาวงศ์ ซึ่งสมัครเป็นสมาชิกวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘ นายชารัตน์ มณีศรี ใช้เลขประจำตัวสมาชิกของผู้ชื่อ สำราญ ฤทธิธวัช นายสมบุรณ์ จิตตั้งสมบุรณ์ ใช้เลขประจำตัวสมาชิกและวันเดือนปีที่สมัครสมาชิกของผู้ชื่อ กุสุมา อุทธานิช ซึ่งสมัครเป็นสมาชิกวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๕ นายดิเรก หนูสาย ใช้เลขประจำตัวสมาชิกและวันเดือนปีที่สมัครสมาชิกของผู้ชื่อ สมพร ธงทอง ซึ่งสมัครเป็นสมาชิกวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘ นายอำนาจ รอดช่วย ใช้เลขประจำตัวสมาชิกและวันเดือนปีที่สมัครสมาชิกของผู้ชื่อ วภาส กะตารัตน์ ซึ่งสมัครเป็นสมาชิกวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ นายวิรัตน์ ตรีโชติ ใช้เลขประจำตัวสมาชิกและวันเดือนปีที่สมัครสมาชิกของผู้ชื่อ จันทา คชมิตร ซึ่งสมัครเป็นสมาชิกวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๘ นายปฏิพัฒน์ เกียรติธีรวิชัย ใช้เลขประจำตัวสมาชิกและวันเดือนปีที่สมัครสมาชิกของผู้ชื่อ ณัฐวุฒิ ทิพวัลย์ ซึ่งสมัครเป็นสมาชิกวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘ อยู่ด้วย เป็นต้น โดยปรากฏตามรายงานการตรวจสอบข้อมูลของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เอกสารหมาย ร.๑๒๑ แผ่นที่ ๗๘ และ ๗๙ ว่า นายชวการ เป็นผู้สมัครเขต ๒๕ กรุงเทพมหานคร นายชารัตน์ มณีศรี เป็นผู้สมัครเขต ๔ จังหวัดตรัง นายสมบุรณ์ จิตตั้งสมบุรณ์ เป็นผู้สมัครเขต ๑ กรุงเทพมหานคร นายดิเรก หนูสาย เป็นผู้สมัครเขต ๕ จังหวัดนครศรีธรรมราช

นายอำนาจ รอดช่วย เป็นผู้สมัครเขต ๘ จังหวัดนครศรีธรรมราช นายวิรัตน์ ตรีโชติ เป็นผู้สมัครเขต ๕ จังหวัดนครศรีธรรมราช และนายปฏิพัฒน์ เกียรติธีรวิชัย เป็นผู้สมัครเขต ๑ จังหวัดตรัง โดยนายสมบูรณ์ จิตตั้งสมบูรณ์ ผู้สมัครเขต ๑ กรุงเทพมหานคร เบิกความรับรองบันทึกถ้อยคำที่ได้ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวน เอกสารหมาย ร. ๔๗ ยอมรับว่า พยานพึงสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ แต่นายบุญทวีศักดิ์ได้ออกหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคให้พยานโดยระบุว่าพยานเป็นสมาชิกพรรคเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ (น่าจะเป็นวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๘ ตามเอกสารหมาย ร. ๑๕๗) หมายเลขสมาชิกพรรค ๗๕๕๕/๒๕๔๘ ซึ่งเป็นหมายเลขสมาชิกเดิมที่ชื่อ กุสุมา อุทยานิช ตามเอกสารหมาย ร. ๔๗ แผ่นที่ ๑๓ โดยนายบุญทวีศักดิ์บอกว่า หนังสือรับรองดังกล่าวนำไปสมัครรับเลือกตั้งได้ แม้นายชารัตน์ มณีศรี ผู้สมัครเขต ๔ จังหวัดตรัง เบิกความรับรองบันทึกถ้อยคำที่ได้ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง เอกสารหมาย ร. ๔๘ ว่า พยานสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ หมายเลขสมาชิก ๐๗๔๓๔/๒๕๔๘ ก็ดี นายวิรัตน์ ตรีโชติ ผู้สมัครเขต ๕ จังหวัดนครศรีธรรมราช เบิกความรับรองบันทึกถ้อยคำที่ได้ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเอกสารหมาย ร. ๑๐๕ ว่า พยานสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๘ และได้รับหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคของนายบุญทวีศักดิ์ตามเอกสารหมาย ร. ๑๐๕ แผ่นที่ ๔ ก็ดี นายดิเรก หนูสาย ผู้สมัครเขต ๕ จังหวัดนครศรีธรรมราช เบิกความยืนยันบันทึกถ้อยคำที่ได้ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ตามเอกสารหมาย ร. ๑๐๖ และ ร. ๑๐๖ ว่า พยานได้กรอกใบสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ประมาณวันที่ ๒๐ หรือวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และได้รับหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคของนายบุญทวีศักดิ์หัวหน้าพรรค รับรองว่าพยานเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘ ตามเอกสารหมาย ร. ๑๐๖ แผ่นที่ ๔ ก็ดี หรือนายอำนาจ รอดช่วย ผู้สมัครเขต ๘ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ให้ถ้อยคำต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเอกสารหมาย ร. ๑๐๗ และ ร. ๑๐๔ ว่า พยานได้กรอกใบสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ พรรคมิมติรับเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ ตามหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคของนายบุญทวีศักดิ์หัวหน้าพรรค เอกสารหมาย ร. ๑๐๔ แผ่นที่ ๔ - ๕ ก็ดี พยานเหล่านี้ ต่างยอมรับว่าได้ถูกศาลฎีกามีคำสั่งเพิกถอนสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ พรรคเดิมนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า

เก้าสิบวันทั้งสิ้น สอดคล้องกับทะเบียนรายชื่อสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ จากแผ่นซีดีทั้ง ๒ แผ่น ที่อยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามเอกสารหมายเลข ร. ๑๕๗ ถ้อยคำของนายชาวัฒน์ นายวิรัตน์ นายดิเรก และนายอำนาจ จึงไม่อาจรับฟังเป็นจริงได้ ที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ นำนายบุญทวีศักดิ์ มาเบิกความ อ้างว่า พยานได้มอบหมายให้นายสุขสันต์ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งของพรรค รับผิดชอบหาผู้สมัครและ พยานลงลายมือชื่อในหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรค (แบบ ส.ส. ๑๘/ข ๒) ที่มีได้กรอกข้อความ แล้วให้นายสุขสันต์ไปกรอกข้อความสมาชิกผู้มีคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้งเองโดยพยานมิได้รู้เห็นกับการกระทำของนายสุขสันต์ดังกล่าว นั้น จึงไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานและพฤติการณ์แห่งคดีได้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นายบุญทวีศักดิ์ ได้ออกหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคอันเป็นที่แจ้งให้แก่ ผู้สมัครดังกล่าวนำไปเป็นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดต่าง ๆ โดยรู้อยู่ แล้วผู้สมัครดังกล่าวมิได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นเวลาติดต่อกันถึงเก้าสิบวันไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๔)

ประเด็นข้อ ๒ ที่ว่า พลเอก ชรรmgrักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา และนายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล ได้ร่วมกันสนับสนุนการกระทำของนายบุญทวีศักดิ์ และนายสุขสันต์ ในการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็น สมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และร่วมกันให้เงินสนับสนุนนายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งลงแข่งขันกับผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ หรือไม่ พยานหลักฐานสำคัญในประเด็นข้อนี้มีนายชวกร โตสวัสดิ์ และนายสุขสันต์ ชัยเทศ ผู้อำนวยการเลือกตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เบิกความประกอบบันทึกถ้อยคำของพยานทั้งสองที่ได้ให้ไว้ต่ออนุกรรมการ สืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ตามเอกสารหมายเลข ร. ๓๖ และ ร. ๓๗ กับบันทึกการให้ข้อเท็จจริงที่ให้ไว้ แก่นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขานุการพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ เอกสารแนบท้าย เอกสารหมายเลข ร. ๑๐ ได้ความจากคำของนายชวกรว่า เมื่อวันที่ ๒๖ หรือ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ นายยุทธพงศ์หรือพงษ์ศรี สีวาโมกษ์ นัดพยานไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารริมถนนนนทบุรีตัดใหม่ ระหว่างพูดคุยเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง ได้มีโทรศัพท์มาหานายพงษ์ศรี พยานฟังแล้วจับใจความ ได้ว่าให้หาพรรคการเมืองขนาดเล็กลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อแก้ปัญหาของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในเรื่อง ๒๐ เปอร์เซนต์ นายพงษ์ศรีถามพยานว่ามีไหม พยานตอบว่ามีพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เพราะพยานรู้จักนายสุขสันต์ ชัยเทศ มาก่อน นายพงษ์ศรีจึงโทรศัพท์กลับไป บุคคลดังกล่าวบอกให้นายพงษ์ศรีหาอีก ๒ ถึง ๓ พรรค พยานได้โทรศัพท์แจ้งนายสุขสันต์ทันทีและบอกว่ามีค่าใช้จ่ายหัวละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่ได้พูดคุยกับ

นายพงษ์ศรี ครูหนึ่งนายสุขสันต์โทรศัพท์มาบอกว่าหาได้ ๔ พรรค คือ ผู้ถูกร้องที่ ๒ พรรคธัมมาธิปไตย พรรคกฤษไทยมั่นคง และพรรคเกษตรกรไทย แต่ภายหลังประสานได้เพียง ๓ พรรค คือ ผู้ถูกร้องที่ ๒ พรรคธัมมาธิปไตย และพรรคกฤษไทยมั่นคง วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ขณะพยานจะเดินทางขึ้นเครื่องบิน จากอำเภอหาดใหญ่กลับกรุงเทพมหานคร นายพงษ์ศรีโทรศัพท์แจ้งพยานว่านายต้องการพบด่วน พยานบอกว่าอยู่ที่อำเภอหาดใหญ่ นายพงษ์ศรีบอกว่า เมื่อถึงกรุงเทพมหานครให้ไปพบกันที่พรรค ผู้ถูกร้องที่ ๑ หลังจากเดินทางถึงกรุงเทพมหานครแล้ว พยานก็ไปที่พรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้พบนายด้อย นายพงษ์ศรี กับนายทวี ที่ร้านอาหารตามตั้งข้างพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ นายพงษ์ศรีแนะนำนายทวีว่าเป็น คนใกล้ชิดของพลเอก ชรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา และกำลังรอพบพลเอก ชรรมรักษ์ ซึ่งติดประชุมพรรค เวลาประมาณ ๒๐.๓๐ นาฬิกา นายด้อย นายพงษ์ศรี กับนายทวี ได้พาพยานไปรอที่ห้องประชุม ประธานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภาคอีสานอยู่ติดกับห้องของพลเอก ชรรมรักษ์ ระหว่างนั้นพยานโทรศัพท์ สอบถามรายชื่อของผู้สมัครเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของ ๓ พรรคดังกล่าวจากนายสุขสันต์ ประมาณ ๓๐ นาทีต่อมา เมื่อพยานได้พบกับพลเอก ชรรมรักษ์ กับนายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล พยานได้ มอบรายชื่อผู้ที่จะลงสมัครเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของ ๓ พรรคดังกล่าวให้พลเอก ชรรมรักษ์ พลเอก ชรรมรักษ์ถามนายทวีว่าได้ไหม นายทวีตอบว่า ได้ ๓ พรรค พลเอก ชรรมรักษ์ถามถึงผู้สมัครแบ่งเขต ของ ๓ พรรค โดยเฉพาะพื้นที่ของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดสระแก้ว พยานก็รับปาก พลเอก ชรรมรักษ์ ถามว่า เมื่อสมัครแบบบัญชีรายชื่อและหมายเลขสมัครของพรรคแล้ว จะส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตได้หรือไม่ พยานตอบว่าได้ พลเอก ชรรมรักษ์ถามว่า พวกที่ไม่ครบ ๕๐ วัน จะทำอย่างไร พยานตอบว่า จะทำการติดต่อพันธมิตรโดยไปนำแผ่นดิสก์ข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรค ที่ส่งไปให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพิ่มเติมเมื่อต้นปีกลับมาเปลี่ยนชื่อสมาชิกพรรค บางคนออกแล้วนำรายชื่อของผู้สมัครใส่เข้าไปแทนโดยใช้เลขประจำตัวสมาชิกและวันเดือนปีที่สมัคร ของสมาชิกเดิม พลเอก ชรรมรักษ์ ถามนายพงษ์ศักดิ์ซึ่งนั่งอยู่ว่าเอาตามนี้ละ นายพงษ์ศักดิ์ตอบว่า ตกลงตามนี้ แล้วนายพงษ์ศักดิ์ขอตัวกลับ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๑๔ นาฬิกา นายด้อย แจ้งพยานว่า นายให้ไปรับเงินที่พรรคของผู้ถูกร้องที่ ๑ พยานนายทวี นายพงษ์ศรี และนายด้อย ได้เดินทางไปที่พรรคของผู้ถูกร้องที่ ๑ ระหว่างทางมีโทรศัพท์บอกนายทวีว่า นายเปลี่ยนให้ไปรับเงิน ที่กระทรวงกลาโหม จึงพากันไปที่กระทรวงกลาโหม พยานกับพวกรอประมาณ ๒๐ นาที พลเอก ชรรมรักษ์ มาถึงได้เรียกนายทวีเข้าไปในห้อง ครูหนึ่งนายทวีออกมาพร้อมเงินและบอกพยานว่า

ให้ไปจัดการค่าสมัครของผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อก่อน พยานนับเงินได้จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท จึงนำไปให้นายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นค่าสมัครแบบบัญชีรายชื่อ วันที่ ๔ ถึง ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ พยานเริ่มติดต่อหาผู้สมัครโดยใช้โรงแรมกานต์มณี ห้องพักหมายเลข ๔๐๑ เป็นศูนย์ประสานงาน วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ สรุบบยอดผู้สมัครได้ ๓๓ คน นายทวินำเงินมาให้ช่วยกันนับใส่ซอง ซองละ ๒๐,๐๐๐ บาท ๑๒ ซอง ไม่พอจ่ายแก่ผู้สมัคร ๓๓ คน นายทวินำเงินมาอีกแบ่งใส่ซอง ซองละ ๒๐,๐๐๐ บาท ๓๘ ซอง และให้ผู้สมัครไป ๓๓ ซอง ที่เหลือแบ่งกันระหว่างผู้ร่วมงาน วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๑๑ นาฬิกา นายทวินำเงินค่าสมัครของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดนครพนม ๕ คน และจังหวัดสกลนคร ๒ คน จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท มาให้พยานที่โรงแรมกานต์มณี พยานได้ออนเงินดังกล่าวที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประดิพัทธ์ ไปเข้าบัญชีของนายสุขสันต์ที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานครพนม เมื่อเวลาประมาณ ๑๒ นาฬิกา และได้ความจากคำของนายสุขสันต์ตามบันทึกถ้อยคำ เอกสารหมายเลข ร.๓๗ กับเอกสารท้ายเอกสารหมายเลข ร.๑๐ หรือ ร.๑๐๐ ว่า วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ขณะพยานอยู่ที่จังหวัดนครพนมได้รับโทรศัพท์จากนายชวการสอบถามว่า พยานจะทำงานให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ หรือไม่ พยานถามว่า งานอะไร นายชวการบอกว่า ให้ประสานพรรคการเมืองพรรคเล็กเพื่อจัดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในพื้นที่เป้าหมาย คือ ภาคใต้ จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดปราจีนบุรี โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ จะออกค่าใช้จ่ายให้อย่างน้อยคนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท พยานตกลงระหว่างเดินทางมากรุงเทพมหานคร พยานได้ติดต่อพรรคการเมืองได้ ๔ พรรค คือ ผู้ถูกร้องที่ ๒ พรรคเกษตรกรไทย พรรคธัมมาธิปไตย และพรรคฤๅษีไทยมั่นคง พยานกับนายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เดินทางถึงโรงแรมกานต์มณีเมื่อเวลาประมาณ ๒๓ นาฬิกา แล้วไปหารือกับนายชวการเกี่ยวกับเรื่องการหาผู้สมัครตลอดจนค่าใช้จ่ายที่ห้องพักหมายเลข ๔๒๖ และเริ่มหาผู้สมัครตั้งแต่วันที่ ๔ ถึงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ โดยวิธีการติดต่อเปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่คัดเลือกผู้สมัคร ๓๓ คน ในเขตเลือกตั้งจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี ลำปาง จังหวัดละ ๑ คน จังหวัดแพร่ ๒ คน กรุงเทพมหานคร ๓ คน และจังหวัดภาคใต้ ๒๕ คน หลังจากตรวจสอบรายชื่อสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ จากระบบฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วพบว่า มีชื่อผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ดังกล่าว พยานได้ให้นายบุญทวีศักดิ์ ออกหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกแก่ผู้สมัครนำไปเป็นหลักฐานสมัครรับเลือกตั้ง นายต้องจ่ายเงิน

ที่ใส่อยู่ในซองให้แก่ผู้สมัคร วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ นายชวการได้โทรศัพท์ถามพยานว่า มีผู้สมัครเหลืออีกกี่คน พยานบอกว่า เหลือจังหวัดนครพนม ๕ เขต กับสกลนคร ๒ เขต รวม ๗ คน นายชวการได้โอนเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท เข้าบัญชีของพยานที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานครพนม แต่พยานจัดเตรียมเอกสารไม่ทันจึงไม่ส่งลงสมัคร และโอนเงินผ่านตู้เบิกถอนเงินอัตโนมัติ (A.T.M) คืนให้นายชวการเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ หลังจากผู้สมัครแต่ละคนสมัครเสร็จแล้วได้ส่งโทรสารใบเสร็จรับเงินและหนังสือรับรองการสมัครมาให้พยานที่โรงแรมมายเฮาส์ เพื่อรวบรวมให้นายชวการไปปรับเงินจากพลเอก ธรรมรักษ์ ถ้อยคำของนายชวการ และนายสุขสันต์ดังกล่าว นอกจากสอดคล้องกันแล้วยังเชื่อมโยงกันอย่างสมเหตุสมผล กล่าวคือ ประการแรก เรื่องที่นายชวการติดต่อนายสุขสันต์ให้หาพรรคการเมืองพรรคเล็กส่งผู้สมัครโดยเน้นพื้นที่ในจังหวัดภาคใต้ ก็ปรากฏว่านายสุขสันต์จัดส่งผู้สมัครลงพื้นที่ในจังหวัดภาคใต้ซึ่งเป็นฐานเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ถึง ๒๕ คน จากจำนวนผู้สมัครทั้งหมด ๓๓ คน พื้นที่ดังกล่าวหากไม่มีพรรคการเมืองอื่นส่งผู้สมัคร ก็ย่อมคาดหมายได้ว่าผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่น่าจะได้คะแนนเสียงถึงร้อยละสิบของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเจตนานั้น เจือสมกับถ้อยคำของนายชวการที่ว่า นายพงษ์ศรีบอกนายชวการว่า พลเอก ธรรมรักษ์ เน้นให้หาผู้สมัครในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ การที่นายชวการมิได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดแต่กลับติดต่อนายสุขสันต์ ผู้อำนวยการเลือกตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้หาผู้สมัครโดยเน้นพื้นที่จังหวัดภาคใต้ แสดงชัดเจนว่าเป็นการกระทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงเป็นข้อสนับสนุนถ้อยคำของนายชวการดังกล่าวให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ประการที่สอง ถ้อยคำของนายชวการที่ว่า ได้พบพลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ ภายหลังจากที่ได้พบกับนายพงษ์ศรี นายธีรชัยหรือต้อย และนายทวี ที่ร้านอาหารตามสั่งหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ นายชวการ ได้ให้การถึงห้องที่ไปรอพบพลเอก ธรรมรักษ์ เป็นห้องประชุมของประธานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภาคอีสานติดกับห้องของพลเอก ธรรมรักษ์ และได้ความว่าพลเอก ธรรมรักษ์ มีตำแหน่งเป็นประธานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภาคอีสานของผู้ถูกร้องที่ ๑ รวมทั้งการจัดหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกร้องที่ ๒ ในเวลาต่อมาก็เป็นไปตามวิธีการที่นายชวการแจ้งให้แก่พลเอก ธรรมรักษ์ กับนายพงษ์ศักดิ์ทราบ หากนายชวการมิได้เข้าไปที่พรรคของผู้ถูกร้องที่ ๑ รวมทั้งไม่ได้พบพลเอก ธรรมรักษ์ กับนายพงษ์ศักดิ์ ก็ไม่น่าจะกล้าให้รายละเอียดถึงห้องดังกล่าวตลอดจนวิธีการหาผู้สมัครเพื่อประโยชน์แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ทั้งยอมเสี่ยงกระทำผิดอาญาซึ่งมีโทษถึงจำคุกเสียเองที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ อ้างว่า ในวันดังกล่าว นายพงษ์ศักดิ์ เข้าร่วมประชุมกรรมการบริหารพรรค ๔ ภาค ไม่นาน

แล้วออกไปรับประทานอาหารกับนายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์ ที่ร้านอาหารครัวเกษณี และระหว่างนั้น พลตำรวจตรี ประวุฒิ ถาวรสิริ ที่ปรึกษาสมาคมกอล์ฟอาชีพแห่งประเทศไทย ได้มาสมทบพูดคุยเรื่องงานของสมาคม เนื่องจากนายพงษ์ศักดิ์เป็นประธานสมาคม จนกระทั่งเวลาประมาณ ๒๒ นาฬิกา ก็แยกย้ายกันกลับโดยมีนายสุรศักดิ์ และพลตำรวจตรี ประวุฒิ ทำบันทึกยืนยันข้อเท็จจริงดังกล่าวนั้น นายพงษ์ศักดิ์ มีตำแหน่งเป็นรองเลขาธิการพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ และดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม นับว่าเป็นกระทรวงที่สำคัญกระทรวงหนึ่ง ถือเป็นบุคคลสาธารณะที่สังคมย่อมจะให้ความสนใจ และปรากฏเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนต่าง ๆ เป็นที่รู้จักทั่วไป เชื่อว่า นายชวการรู้จักและจดจำได้โดยไม่ผิดตัว แม้ในวันดังกล่าวจะมีได้มีการแนะนำตัวใด ๆ ต่อกัน ถ้อยคำของพยานผู้ถูกร้องที่ ๑ ทั้งสองดังกล่าวไม่มีน้ำหนักหักล้างคำของนายชวการได้ ประการที่สาม การไปที่กระทรวงกลาโหมเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๕ การที่นายทวี นายพงษ์ศรี และนายธีรชัย พานายชวการเข้าไปในกระทรวงกลาโหมได้โดยไม่ต้องรับบัตรผ่านเข้าออกและถูกตรวจสอบจากทหารรักษาการณ์ หรือสามารถผ่านเข้าไปรอพบพลเอก ชรรมรัมย์ ถึงหน้าห้องทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ทั้ง ๆ ที่เป็นบุคคลภายนอก แสดงว่านายทวี นายพงษ์ศรี และนายธีรชัย ผ่านเข้าออกจนเป็นที่คุ้นเคยของทหารรักษาการณ์และแน่นอนใจว่าจะได้พบกับพลเอก ชรรมรัมย์ ทั้งได้รับความจากพลเอก ชรรมรัมย์ ให้ถ้อยคำต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข ร. ๒๖๑ ว่า รู้จักกับนายทวี ซึ่งเป็นผู้สื่อข่าวอิสระที่มาให้ข่าวเกี่ยวกับความไม่สงบในจังหวัดภาคใต้ จึงเชื่อได้ว่าการที่นายทวี พานายชวการไปกระทรวงกลาโหม ในวันดังกล่าว ได้มีการนัดหมายกับพลเอก ชรรมรัมย์มาก่อน สอดคล้องกับถ้อยคำของนายชวการที่ว่า ระหว่างเดินทางไปพรรคของผู้ถูกร้องที่ ๑ นายทวีได้รับโทรศัพท์แจ้งว่า นายให้เปลี่ยนที่รับเงินไปที่กระทรวงกลาโหม ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ อังบันที่กียืนยันข้อเท็จจริงของพลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา และนำนายสมาน วงศ์วรายุทธ พลตรี พลุฑที่ สุวรรณทัต พลเอก ธีรพงศ์ จิระวงศ์ และ พันเอก เชิดพงษ์ บุญเกียรติ มาเบิกความเป็นพยานว่า วันดังกล่าว นายทวีไม่ได้เข้าไปพบพลเอก ชรรมรัมย์ ในห้องทำงานเพราะพลเอก ชรรมรัมย์ไม่มีเวลาว่างได้ความว่า นายสมานมาพบพลเอก ชรรมรัมย์เป็นการพูดคุยในเรื่องที่พลเอก ชรรมรัมย์จะไปเป็นประธานในพิธีเปิดงานอนุสาวรีย์ปราบฮ่อและงานกาชาดประจำปี ๒๕๔๕ แทนพันตำรวจโท ทักษิณ หรือที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ อ้างว่า พลเอก ยุทธศักดิ์อยู่ในห้องกับพลเอก ชรรมรัมย์ ได้ความว่า เป็นเพียงการมารอเพื่อจะไปร่วมฟังการปราศรัยของผู้ถูกร้องที่ ๑ เท่านั้น มิใช่กิจธุระสำคัญถึงกับนายทวีไม่อาจเข้าไปพบพลเอก ชรรมรัมย์ในช่วงเวลาดังกล่าว ได้ความจากถ้อยคำ

ของนายชวการว่า พลเอก ชรรมรักษ์ เรียกให้นายทวีเข้าไปพบเพียงครั้งเดียวนายทวีก็ออกมาพร้อมเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท จึงสมเหตุผล ถ้อยคำพยานของผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงไม่มีน้ำหนักหักล้างถ้อยคำของนายชวการ ตลอดจนพฤติการณ์แห่งคดีดังกล่าว ประการที่สี่ การใช้โรงแรมกานต์มณีเป็นศูนย์ประสานงานหาผู้สมัคร ในข้อนี้ ผู้ร้องมีบัตรจดนามผู้พัก (รายการเข้าพัก) เอกสารหมาย ร. ๑๔๖ ข้อมูลการเข้าพักเอกสารหมาย ร. ๑๔๖ ทะเบียนขอผู้เข้าพักเอกสารหมาย ร. ๑๔๕ และรายการค่าใช้จ่ายเอกสารหมาย ร. ๑๕๐ เป็นหลักฐาน โดยปรากฏว่านายชวการได้มาเปิดห้องพักตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ จำนวน ๒ ห้อง คือห้องหมายเลข ๓๒๕ และ ๔๒๖ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ นายชวการเปิดใช้ห้องประชุม คือห้องหมายเลข ๔๐๑ เป็นเวลา ๓ วัน ระหว่างวันที่ ๔ ถึง ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ ได้เปิดห้องพักเพิ่มอีก คือ ห้องหมายเลข ๒๐๑, ๒๐๓, ๓๐๑ และ ๕๒๒ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ อีก ๑ ห้อง คือ ห้องหมายเลข ๓๐๒ โดยมี ๒ ห้อง ที่เปิดในนามของบุคคลอื่นเป็นผู้พัก คือ ห้องหมายเลข ๒๐๓ นายสาวัฒน์ เจียมสวัสดิ์ เป็นผู้พัก และห้องหมายเลข ๓๐๑ นายฉลอง นนทพ่าย ผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามบัญชีรายชื่อท้ายเอกสารหมาย ร.๓๘ เป็นผู้พักโดยมีข้อความเขียนระบุว่า ลูกค้ำมาสมัครนอนห้อง ๔๐๑ พรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ความจากถ้อยคำของนางรัตนา ผู้ช่วยผู้จัดการโรงแรมกานต์มณี ตามเอกสารหมาย ร. ๔๒ ว่า ค่าห้องหมายเลข ๒๐๓, ๓๒๕, ๔๒๖ ค่ารับโทรศัพท์ และค่าห้องประชุมหมายเลข ๔๐๑ ที่ทีมงานที่ดูแลค่าใช้จ่ายอ้างว่าเป็นเลขาราชการพรรค เป็นผู้ชำระ ส่วนค่าห้องอื่น ๆ ที่ทีมงานของนายชวการชำระ หากนายชวการไม่ได้รับการสนับสนุน ค่าใช้จ่ายตามที่ให้ถ้อยคำตามเอกสารหมาย ร. ๓๖ และเอกสารท้ายเอกสารหมาย ร. ๑๐ ก็ไม่มีเหตุผลใดที่นายชวการจะยอมเสียค่าใช้จ่ายดังกล่าวโดยตนเองมิได้มีส่วนได้เสียเลย ประการที่ห้า เกี่ยวกับการโอนเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท ไปเข้าบัญชีของนายสุขสันต์ที่จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ วันสุดท้ายของการรับสมัครเลือกตั้ง ผู้ร้องมีใบโอนเงินตามเอกสารหมาย ร. ๒๒๓ ระบุว่า นายชวการได้โอนเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท ที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาประจักษ์ไปเข้าบัญชีของนายสุขสันต์ที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขานครพนม เป็นหลักฐาน ประกอบถ้อยคำของนายชวการ และนายสุขสันต์ ที่ให้ถ้อยคำตรงกันว่า เป็นค่าสมัครของผู้สมัครที่เหลือ ๓ คน ในเขตเลือกตั้งที่จังหวัดนครพนม ๕ เขต และสกลนคร ๒ เขต แต่นายสุขสันต์จัดเตรียมเอกสารไม่ทันจึงไม่ส่งสมัคร และนายสุขสันต์ได้โอนเงินจำนวนดังกล่าวจากตู้เบิกถอนเงินอัตโนมัติ (A.T.M) คืนให้นายชวการเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ โดยนายชวการเบิกความในชั้น

ได้สวนรับรองในข้อนี้ เชื่อได้ว่านายชวการได้รับเงินดังกล่าวมาจากพลเอก ธรรมรักษ์ ดังคำของนายชวการ โดยไม่มีข้อพิรุธสงสัย

ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งแจ้งแก้ข้อกล่าวหาว่า บันทึกล้อยคำของนายชวการที่อ้างว่า นายชวการได้รับติดต่อจากนายพงษ์ศรีให้หาพรรคการเมืองลงสมัครในเขตเลือกตั้งที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ จะได้คะแนนไม่ถึงร้อยละสิบของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น ขัดแย้งกับคำให้การของนายยุทธพงศ์หรือพงษ์ศรี ศิวาโมกษ์ จึงไม่น่าเชื่อว่านายพงษ์ศรีเป็นผู้ติดต่อนายชวการให้หาพรรคเล็กลงสมัครรับเลือกตั้ง และการไปพบพลเอก ธรรมรักษ์ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ที่นายชวการอ้างว่า นายพงษ์ศรีโทรศัพท์บอกนายชวการว่าพลเอก ธรรมรักษ์ให้นายชวการไปพบ ก็ขัดแย้งกับคำให้การของนายธีรชัยหรือด้อยซึ่งให้การสอดคล้องกับคำให้การของนายทวีกับนายพงษ์ศรีว่า ในวันนั้นไม่ได้พบกับพลเอก ธรรมรักษ์ จึงไม่น่าเชื่อว่าในวันดังกล่าวได้มีการพบพลเอก ธรรมรักษ์ รวมทั้งที่นายชวการให้ถ้อยคำว่า นายทวีได้รับเงินจากพลเอก ธรรมรักษ์ ขัดแย้งกับคำให้การของนายธีรชัยซึ่งให้การสอดคล้องกับคำให้การของนายทวีว่าในวันนั้นไม่ได้พบหรือรับเงินจากพลเอก ธรรมรักษ์ เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำให้การหรือบันทึกล้อยคำของนายพงษ์ศรี นายทวี และนายธีรชัย ที่ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง เอกสารหมายเลข ร. ๒๗๑ ร. ๒๗๒ และ ร. ๒๗๐ ตามลำดับ ตรงกับถ้อยคำของนายชวการในเรื่องที่มีการพบกันที่ร้านอาหารตามสั่งหน้าที่ทำการของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เพื่อรอพบพลเอก ธรรมรักษ์ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ตลอดจนเรื่องที่ไปรอพบพลเอก ธรรมรักษ์ที่กระทรวงกลาโหมเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๕ แต่แตกต่างกันในสาระสำคัญที่ว่า ในวันที่ ๒ ดังกล่าวได้มีการพบกับพลเอก ธรรมรักษ์ กับนายพงษ์ศักดิ์ หรือไม่ และวันที่ ๓ ได้มีการพบกับพลเอก ธรรมรักษ์ หรือไม่ เมื่อพิจารณาถ้อยคำของนายพงษ์ศรี นายทวี และนายธีรชัยแล้ว มีข้อแตกต่างกันหลายประการ ไม่ว่าในเรื่องที่บุคคลทั้งสามให้ถ้อยคำเกี่ยวกับนายชวการและการติดต่อผู้ใหญ่ในพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยนายพงษ์ศรีให้ถ้อยคำว่า นายชวการได้สอบถามว่านายพงษ์ศรีรู้จักผู้ใหญ่ในพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ หรือไม่ นายพงษ์ศรีบอกว่าไม่รู้จักแต่จะช่วยติดต่อสายสื่อสารการเมืองให้ ภายหลังนายพงษ์ศรีได้ทราบจากนายธีรชัยว่านายทวีรู้จักผู้ใหญ่ในพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ แต่นายทวีกลับให้ถ้อยคำว่า นายพงษ์ศรี กับนายธีรชัยแนะนำให้นายทวีรู้จักนายชวการ นายชวการขอให้นายทวีพาไปพบพลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา รองหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เนื่องจากมีข่าวสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการเมืองจะแจ้งให้ทราบ ขณะที่นายธีรชัยให้ถ้อยคำว่า นายธีรชัยเพิ่งรู้จักนายชวการในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ โดยนายพงษ์ศรีแนะนำให้นายธีรชัย กับนายทวี

รู้จักนายชวการ จึงขอให้นายทวิติดต่อผู้ใหญ่ในพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยนายธีรชัยมิได้ระบุว่าผู้ใหญ่ในพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นใคร แตกต่างกับถ้อยคำของนายทวิที่ยืนยันว่า นายชวการขอให้นายทวิพาไปพบ พลเอก ธรรมรักษ์ แม้กระทั่งในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ที่นายพงษ์ศรี นายทวิ กับนายธีรชัย พา นายชวการไปที่กระทรวงกลาโหม นายธีรชัยให้ถ้อยคำว่าเป็นนายทวิพาไปพบ พลเอก ธรรมรักษ์ ส่วน นายพงษ์ศรีกลับให้ถ้อยคำว่า ขณะไปกระทรวงกลาโหม นายพงษ์ศรีไม่รู้ว่านายทวิพาไปพบใคร เพราะผู้ใหญ่ในพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ มีทั้ง พลเอก ธรรมรักษ์ และเสธ.ไอซ์ ประการต่อมา การนัดพบที่ ร้านอาหารตามสั่งเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๕ นายพงษ์ศรีให้ถ้อยคำว่าเป็นนายทวินัดให้นายพงษ์ศรี ไปพบ นายพงษ์ศรี จึงโทรศัพท์แจ้งนายชวการ แต่นายทวิกลับให้ถ้อยคำว่าเป็นนายพงษ์ศรี และนายธีรชัย นัดให้นายทวิไปพบบอกว่า นายชวการมีเรื่องสำคัญ นายทวิไปรออนจนกระทั่งเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา นายพงษ์ศรี กับนายธีรชัยก็มาถึง ส่วนนายชวการตามมาสมทบเมื่อเวลาประมาณ ๑๘ นาฬิกา แต่นายธีรชัยกลับให้ถ้อยคำว่าเป็นนายชวการ นายพงษ์ศรี และนายทวิ นัดกันไปรับประทานอาหารในเวลา ประมาณ ๑๕ นาฬิกา นายชวการได้มาสมทบ อีกทั้งวันที่ไปกระทรวงกลาโหมเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๕ นายทวิให้ถ้อยคำว่าเป็นการเข้าไปในกระทรวงกลาโหมไม่ได้แลกบัตรเพราะรถของนายธีรชัย มีบัตรอนุญาตผ่านเข้าออกติดอยู่หน้ากระจกโดยนายทวิขอจากพันเอก เชิดพงษ์หรืออ้วน บุญเกียรติ ช่างภาพประจำตัวของ พลเอก ธรรมรักษ์มาให้ นายธีรชัย และได้เข้าออกมาหลายครั้งแล้ว นายธีรชัยกับ นายพงษ์ศรี กลับให้ถ้อยคำว่าเป็นนายทวิที่มีบัตรพิเศษผู้สื่อข่าวของกระทรวงกลาโหมจึงได้รับอนุญาต โดยไม่ต้องแลกบัตรและจดชื่อหรือแจ้งให้ทหารยามทราบ และนายพงษ์ศรียังให้ถ้อยคำอีกว่า นายพงษ์ศรี มาในฐานะผู้ติดตามนายทวิ นอกจากนั้น ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรอฟบ พลเอก ธรรมรักษ์ ที่ระเบียบ หน้าห้องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม นายทวิให้ถ้อยคำว่าเป็นนายทวิ นายพงษ์ศรี นายธีรชัย กับ นายชวการ รอที่ระเบียบชั้นสองหน้าห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ประจำกระทรวงห่างห้องทำงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมประมาณ ๓๐ เมตร นายทวิได้โทรศัพท์ไปหาพันเอก เชิดพงษ์หรืออ้วน และได้รับแจ้งว่าให้รอก่อน นายยังมีแขก สักครู่หนึ่งพันเอก เชิดพงษ์ออกมาบอกว่าสงสัยจะนาน แล้วกลับเข้าห้องทำงานไป แต่นายชวการรอไม่ได้ เพราะมีธุระสำคัญจึงพากันกลับ แต่นายพงษ์ศรี ให้ถ้อยคำว่าเป็นตอนที่นายพงษ์ศรี นายธีรชัย และนายชวการ รอที่ระเบียบ นายทวิเดินเข้าไปในสำนักงาน จะไปติดต่อกับผู้ใดไม่ทราบ ประมาณ ๒๐ ถึง ๓๐ นาที นายทวิออกมาบอกว่า ไม่สามารถติดต่อกับผู้ใหญ่ได้จึงพากันกลับ ส่วนนายธีรชัยให้ถ้อยคำว่าเป็นนายชวการ และนายทวิ

รที่ระเบียงทางเดิน นายธีรชัยขอตัวไปรอที่รถ ถ้อยคำของนายพงษ์ศรี นายทวี และนายธีรชัย ที่ให้การเกี่ยวกับเหตุการณ์เดียวกันในระหว่างกันเองแตกต่างกันดังกล่าว ส่อว่าบุคคลทั้งสามมิได้ให้การด้วยความสัตย์จริง เชื่อว่าบุคคลทั้งสามมีเจตนาบิดเบือนข้อเท็จจริงตามถ้อยคำของนายชวการ เพื่อมิให้พาดพิงถึง พลเอก ชรรมรักษ์ กับนายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งกว่าการให้ความจริงอย่างตรงไปตรงมา แม้ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีพันเอก เชิดพงษ์ บุญเกียรติ และพลเอก ชีรพงษ์ จีระวงษ์ มาเบิกความสนับสนุนโดยพันเอก เชิดพงษ์ เบิกความว่า วันที่ ๒ และวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๕ นายทวีกับผู้ที่มาด้วยกันไม่ได้พบกับพลเอก ชรรมรักษ์ ที่พรรคของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่กระทรวงกลาโหม และพลเอก ชีรพงษ์ เบิกความว่า ไม่มีการมอบเงิน หรือเอกสารอะไรกันระหว่างกันตามภาพที่ ๘ หมายเลข ร. ๒๖๑ แต่คำเบิกความของพันเอก เชิดพงษ์ แตกต่างกับถ้อยคำของนายทวีในเรื่องที่มาขอพบพลเอก ชรรมรักษ์ พันเอก เชิดพงษ์อ้างว่านายทวีมาขอพบ เนื่องจากมีข่าวดีทางชายแดนภาคใต้ แต่นายทวีกลับให้ถ้อยคำว่าเป็นข่าวสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการเมือง ประกอบกับพันเอก เชิดพงษ์ เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของพลเอก ชรรมรักษ์โดยตรง ส่วนพลเอก ชีรพงษ์ เป็นฝ่ายเศษ. ประจำพลเอก ชรรมรักษ์ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รูปคดีมีเหตุอันควร เชื่อว่าพยานทั้งสองเบิกความเพื่อช่วยเหลือพลเอก ชรรมรักษ์ ยิ่งกว่าการให้ความจริง คำเบิกความยืนยัน ถ้อยคำของนายพงษ์ศรี นายธีรชัย และนายทวี ที่ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ดังกล่าว รวมทั้งคำเบิกความของพันเอก เชิดพงษ์ และพลเอก ชีรพงษ์ จึงไม่อาจรับฟังเป็นจริงอย่างหนึ่งอย่างใดได้

ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า นายชวการเป็นชาวสุราษฎร์ธานีเช่นเดียวกับนายสุเทพ ส่วนนายสุขสันต์เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ได้ร่วมกันวางแผนใส่ร้ายพลเอก ชรรมรักษ์ กับนายพงษ์ศักดิ์ นั้น แม้นายชวการเป็นชาวสุราษฎร์ธานี เช่นเดียวกับนายสุเทพ เลขานุการพรรคประชาธิปัตย์ แต่นายชวการ ได้กระทำการฝ่าฝืนต่อกฎหมายโดยเป็นผู้สมัครคนหนึ่งที่มีได้เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ แต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกในระบบฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในกรุงเทพมหานคร ทั้ง ๆ ที่รู้อยู่ว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และมีโทษทางอาญา เชื่อว่านายชวการมุ่งหวังประโยชน์ตอบแทนตามคำของนายพงษ์ศรีที่ว่า ผู้สมัคร จะได้รับเงินใช้จ่ายคนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ๓๐๐,๐๐๐ บาท ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามความสำคัญของแต่ละคน มิฉะนั้นไม่มีเหตุผลใดที่นายชวการจะเสี่ยงกระทำผิดเสียเอง ยิ่งกว่านั้น นายชวการรู้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้เปรียบทางการเมืองเหนือกว่าพรรคการเมืองอื่นและเป็นรัฐบาล

รักษาการในช่วงก่อนการเลือกตั้งมีอำนาจควบคุมกลไกของรัฐ ยิ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้นายชวการยอมเสีย
กระทำผิดโดยไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย เพราะคาดว่าไม่ว่าอย่างไรผู้ถูกร้องที่ ๑ คงจะให้ความช่วยเหลือได้
ส่วนนายสุขสันต์แม้เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ แต่ได้ความว่า นายสุขสันต์เคยเป็นสมาชิก
พรรคประชาธิปัตย์มาแล้วครั้งหนึ่ง แต่ลาออกไปร่วมจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และลาออกไปเป็น
สมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม แต่เมื่อ
ไม่ได้รับเลือกตั้งจึงลาออกจากสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ มาสมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์อีก
แต่นายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ก็แต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งพรรค และต่อมา
ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๕ โดยผู้อำนวยการ
การเลือกตั้งพรรคประชาธิปัตย์มีหนังสืออนุญาตให้ลาออกเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ พฤติการณ์
ของนายสุขสันต์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามิได้มีความผูกพันอยู่กับพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งโดยเฉพาะ
หากแต่สมัครเป็นสมาชิกพรรคนั้นเพียงเพื่อหวังผลการเลือกตั้ง ยิ่งกว่านั้น ตามบันทึกถ้อยคำของ
นายสุขสันต์ที่ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเอกสารหมายเลข ร. ๓๗ ก็มีได้พาดพิง
ถึงพลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ หรือผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงไม่อาจฟังว่านายสุขสันต์สมคบกับนายชวการ
สร้างเรื่องใส่ร้ายผู้ถูกร้องที่ ๑ และไม่ว่านายชวการกับนายสุขสันต์จะร่วมมือกับพรรคประชาธิปัตย์
วางแผนใส่ร้ายพลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ ดังที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ อ้างหรือไม่ก็ตาม แต่เมื่อถ้อยคำ
ของนายชวการมีน้ำหนักเชื่อได้ว่า พลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ ได้เกี่ยวข้องโดยยอมรับข้อเสนอ
ของนายชวการที่บอกว่าจะหาผู้สมัครของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ลงแข่งขันกับผู้สมัครสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง
ที่ ๑ ด้วยการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคของผู้สมัครซึ่งเป็นสมาชิกไม่ครบเก้าสิบวัน
เป็นให้ครบเก้าสิบวัน หรือที่เรียกว่าตัดต่อพันธุกรรม ทั้งบุคคลที่นำเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครไปให้
ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีความเกี่ยวข้องกับพลเอก ธรรมรักษ์ เช่นนี้แล้ว ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า
นายชวการกับนายสุขสันต์ให้ถ้อยคำใส่ร้ายพลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ จึงไม่มีน้ำหนักรับฟัง
ทั้งยังไม่มีเหตุที่จะนำเอาวัตถุพยานแถบบันทึกเสียงการสนทนาระหว่าง นายไทรกร พลสุวรรณ กับ
นายวรรชวริทธิ์ ดันติภิรมย์ หัวหน้าพรรคชีวิตที่ดีกว่า ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ อ้างว่า นายไทรกรชักจูง
นายวรรชวริทธิ์ ให้ใส่ร้ายกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เพื่อแสดงถึงความไม่น่าเชื่อถือถ้อยคำของ
นายชวการ กับนายสุขสันต์ มาประกอบการรับฟังพยานในคดีนี้ เนื่องจากเป็นข้อเท็จจริงคนละเรื่องกัน
ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า ผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่ว่านายปฏิพัฒน์ เกียรติธีรชัย

นายชารัตน์ มณีศรี นายสมบุรณ์ ตั้งจิตสมบุรณ์ และร้อยตำรวจเอก เสงี่ยม ตำราญรัตน์ ไม่มีผู้ใดให้ถ้อยคำต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงว่าได้รับเงินคนละ ๒๐,๐๐๐ บาท จากนายค้อยที่โรงแรมกานต์มณีตามที่นายชวการให้ถ้อยคำนั้น ข้อนี้แม้พยานดังกล่าวจะไม่มีผู้ใดให้ถ้อยคำว่าได้รับเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท จากนายธีรชัยหรือค้อย แต่นายปฏิพัฒน์ให้ถ้อยคำตามเอกสารหมาย ร. ๕๐ ว่าหลังจากพยานสมัครแล้วประมาณ ๑ สัปดาห์ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้โอนเงินมาให้นายชารัตน์ ๓๐,๐๐๐ บาท แล้วนายชารัตน์นำมาให้พยาน ๑๕,๐๐๐ บาท นายชารัตน์ให้ถ้อยคำตามเอกสารหมาย ร.๔๘ ว่าหลังจากสมัคร พันตำรวจตรี เสงี่ยม ตำราญรัตน์ ผู้ประสานงานได้โอนเงินมาเข้าบัญชีของพยานที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาคันตัง จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท โดยบอกว่าเป็นค่าจัดทำเอกสารหาเสียงในการสมัครรับเลือกตั้งและบอกให้พยานแบ่งให้นายปฏิพัฒน์ ๑๕,๐๐๐ บาท นายสมบุรณ์ให้ถ้อยคำตามเอกสารหมาย ร. ๔๗ ว่า พยานออกค่าสมัครและค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง แต่ก็ทราบจากผู้สมัครด้วยกันพูดคุยกันว่า มีพรรคใหญ่ไม่ทราบว่าพรรคใดให้การสนับสนุนค่าสมัครโดยเฉพาะภาคใต้ แม้พันตำรวจตรี เสงี่ยม ผู้สมัครให้ถ้อยคำตามเอกสารหมาย ร. ๔๖ ว่า พยานออกค่าสมัครเอง และยังได้ออกค่าใช้จ่ายจัดทำเอกสารให้นายชารัตน์ กับนายปฏิพัฒน์ คนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ผู้ถูกร้องที่ ๒ และหัวหน้าพรรคไม่มีเงิน ผู้สมัครยังต้องออกค่าสมัครเองหรือเรียกรู้กัน นายประยูร ให้ถ้อยคำตามเอกสารหมาย ร. ๔๔ ว่า นายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรคได้มอบเงินค่าสมัครของผู้สมัครจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้พยาน จำนวน ๑๒,๐๐๐ บาท พยานจ่ายค่าสมัครให้ผู้สมัครคนละ ๑๒,๐๐๐ บาท แม้ถ้อยคำของพยานดังกล่าวแตกต่างกัน แต่ก็ได้รับความตรงกันว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ และนายบุญทวีศักดิ์ไม่มีเงินสนับสนุนผู้สมัครของพรรค และยังต้องจ่ายค่านายหน้าให้ผู้ประสานงานหาผู้สมัครด้วย จึงเชื่อได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับเงินสนับสนุนในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง สอดคล้องกับถ้อยคำของนายชวการและนายสุขสันต์ดังกล่าว คดีนี้แม้จะไม่มีประจักษ์พยานรู้เห็น ว่า พลเอก ธรรมรักษ์ กับนายพงษ์ศักดิ์ ได้มอบเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายแก่ผู้ถูกร้องที่ ๒ แต่คดีก็ได้ความจากนายชวการ และนายสุขสันต์ ต่างให้ถ้อยคำเชื่อมโยงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผล พยานหลักฐานก็เป็นอันเพียงพอให้รับฟังได้ว่า พลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ ได้มอบหมายให้นายทวิเป็นคนกลางติดต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ จัดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตลงแข่งขันกับผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เพื่อหลีกเลี่ยงเกณฑ์ที่จะต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น โดยการจ่ายเงินผ่านนายทวิ และนายชวการให้แก่ นายสุขสันต์ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ แม้นายสุขสันต์เป็นเพียงผู้อำนวยการการเลือกตั้ง

แต่ได้ความจากนายสุขสันต์ว่า ในวันที่เดินทางไปพบนายชวการที่โรงแรมกานต์มณี นายบุญทวีศักดิ์ก็ร่วมพูดคุยกับนายชวการ ในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งนายบุญทวีศักดิ์ได้ให้ถ้อยคำต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข ร. ๓๕ ว่า นายสุขสันต์ได้แนะนำนายบุญทวีศักดิ์ให้รู้จักนายชวการที่บริเวณล็อบบี้ของโรงแรมกานต์มณี แล้วมีการพูดคุยเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้ง นายสุขสันต์ กับนายชวการพูดว่า จะมีผู้สนับสนุน นายบุญทวีศักดิ์บอกว่ามีผู้สนับสนุนก็ดีแต่ต้องไม่มีข้อต่อรอง ยิ่งกว่านั้น นายสุขสันต์มิใช่เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ แต่กลับได้มอบหมายจากนายบุญทวีศักดิ์ให้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งของผู้ถูกร้องที่ ๒ มีหน้าที่หาผู้สมัครตลอดจนรับผิดชอบดูแลเรื่องค่าใช้จ่าย การที่นายสุขสันต์และนายชวการได้ร่วมกันรับเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกร้องที่ ๒ จากพลเอก ชรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ จึงเชื่อได้ว่านายบุญทวีศักดิ์ได้รู้เห็นเป็นใจด้วย การกระทำความผิดของนายสุขสันต์ ย่อมถือว่าเป็นการกระทำโดยได้รับมอบหมายจากนายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยปริยาย จึงถือว่าเป็นการกระทำของนายบุญทวีศักดิ์หัวหน้าพรรคที่ ๒ และมีผลเสมือนว่าพลเอก ชรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ได้ร่วมกันให้เงินสนับสนุนแก่นายบุญทวีศักดิ์ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้สมัครเป็นผู้มีคุณสมบัติการเป็นสมาชิกพรรคของผู้ถูกร้องที่ ๒ ติดต่อกันไม่ถึงเก้าสิบวัน แต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคของผู้สมัครดังกล่าวในระบบฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ครบเก้าสิบวันหรือเรียกว่าตัดต่อพันธุกรรม ลงแข่งขันกับผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ การกระทำของพลเอก ชรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ จึงเป็นการร่วมกันสนับสนุนการกระทำของนายบุญทวีศักดิ์ และนายสุขสันต์ ให้เปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และร่วมกันให้เงินสนับสนุนแก่ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นค่าใช้จ่ายในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแข่งขันกับผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ จริงตามคำร้อง

ประเด็นข้อ ๓ นายบุญอิตธิพล ชินราช หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ร่วมกับพวกจัดทำรายงานการประชุมรับสมัครและออกหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ให้แก่ผู้สมัครซึ่งเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ติดต่อกันไม่ครบเก้าสิบวันเป็นให้ครบเก้าสิบวันอันเป็นเท็จ เพื่อให้ผู้สมัครนำไปเป็นหลักฐานสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ ได้ความจากนายบุญอิตธิพล หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ เบิกความรับรองบันทึกถ้อยคำของพยานที่ได้ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวน

ข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๕ ตามเอกสารหมายเลข ร. ๑๘ และ ร. ๑๗ ตามลำดับ ตามบันทึกถ้อยคำทั้งสองฉบับได้ความจากนายบุญฤทธิพิลว่า ในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งสิ้น ๑๒๑ คน โดยผู้สมัครทั้งหมดได้ผ่านมติที่ประชุมของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ และยืนยันว่าผู้สมัครแต่ละคนได้สมัครเป็นสมาชิกพรรคผ่านตัวแทนจัดหาสมาชิกแล้วรวบรวมส่งมาให้พยานนำเข้าไปที่ประชุมกรรมการบริหารพรรคในการประชุมประจำเดือนเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ และผู้สมัครทั้งหมดเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ยกเว้นนางสาวพรพิมล มุลสาร เป็นสมาชิกสามัญประจำสาขาพรรคลำดับ ๒๔ จังหวัดขอนแก่น ผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่ได้ส่งรายงานการประชุมดังกล่าวไปให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเพราะเป็นการนำสมาชิกดังกล่าวเข้าแทนสมาชิกที่ลาออก ตาย หรือ ถูกปรับออกตามข้อบังคับของพรรคข้อ ๓๕ แต่ถ้อยคำของนายบุญฤทธิพิลดังกล่าวขัดแย้งกับถ้อยคำของนางสาวอุทัยวรรณ แหวนทอง นางสาวชนมณี กล้าณรงค์ และนายอุทัย นามวงศ์ ซึ่งต่างเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขต สังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ แต่ไม่ได้รับการประกาศรายชื่อให้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ติดต่อกันไม่ครบเก้าสิบวัน บุคคลทั้งสามต่างให้ถ้อยคำต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข ๕๒ ร. ๕๑ และ ร. ๕๕ ตามลำดับ ทำนองเดียวกันว่า พยานแต่ละคนเพิ่งไปกรอกใบสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ นางสาวชนมณีให้ถ้อยคำยืนยันว่า พยานกรอกใบสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ โดยเจ้าหน้าที่ของพรรคบอกว่าไม่ต้องลงวันที่ในใบสมัคร นายอุทัย ให้ถ้อยคำว่า วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ พยานได้รับการชักชวนจากนายพีระคุณ อันตะเกตุ ซึ่งเป็นหลานชายชักชวนพยานให้ไปสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้ง พยานได้พูดคุยกับนายพีระคุณว่า พยานเป็นสมาชิกพรรคไม่ครบเก้าสิบวันจะไม่มีปัญหาหรือแต่นายพีระคุณบอกว่า พรรคจัดการให้ทุกอย่างและพยานได้ไปที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ เจ้าหน้าที่ในศูนย์อำนวยการเลือกตั้งบอกว่า พยานมีสิทธิลงรับเลือกตั้งและให้พยานมาในวันพรุ่งนี้ตอนเช้าจะได้กรอกใบสมัคร วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ พยานจึงได้ไปที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของผู้ถูกร้องที่ ๓ โดยได้รับใบสมัครแล้วนำมากรอกข้อความเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ แล้วพยานก็ได้รับหมายเลขสมาชิกพรรคลำดับ ๐๗๗ ถ้อยคำของบุคคลทั้งสามสอดคล้องกับคำเบิกความของ นายบุญชูหรือชูวิทย์ ชื่นสุวรรณ ผู้สมัครเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดสงขลา ที่เบิกความรับรองถ้อยคำของพยานที่ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวน

สอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข ร. ๘๓ แม้พยานจะให้ถ้อยคำว่าย พยานได้สมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ เมื่อกลางเดือนกันยายน ๒๕๔๘ แต่พยานก็ได้กรอกใบสมัครเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ โดยไม่ได้ลงวันที่ให้แก่นางฐิติมาในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๘ ซึ่งนางฐิติมาอ้างว่าเอกสารที่พยานเคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคอยู่ที่จังหวัดมหาสารคาม แต่ต่อมาก็ปรากฏว่านายบุญชูไม่ได้รับการประกาศรายชื่อให้เป็นผู้มีสิทธิรับเลือกตั้ง เนื่องจากเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ติดต่อกันไม่ถึงเก้าสิบวัน และศาลฎีกามีคำสั่งยกคำร้องของพยานแล้ว แสดงว่านายบุญชูเป็นผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งโดยขาดคุณสมบัติการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ติดต่อกันไม่ครบเก้าสิบวันเช่นเดียวกับนางสาวอุทัยวรรณ นางสาวชนมณี และนายอุทัย บุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นเพียงผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ต่างก็เพิ่งได้รับการชักชวนให้ลงสมัครรับเลือกตั้งในสังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ถ้อยคำของบุคคลดังกล่าวก็มีลักษณะให้การอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีพิรุณ จึงมีน้ำหนักรับฟังยิ่งกว่าถ้อยคำของนายบุญชูอิทธิพล นอกจากนี้ นายพันมิตร ดวงทิพย์ ผู้อำนวยการพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ เปิดความรับรองบันทึกถ้อยคำเอกสารหมายเลข ร. ๘๓ ว่าการคัดเลือกผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง ไม่ว่าผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ๕ คน และแบบแบ่งเขต ๑๒๑ คน นายบุญชูอิทธิพล หัวหน้าพรรค กรรมการบริหารพรรค พยาน และนางฐิติมา ได้ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกเมื่อปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง พรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ตามเอกสารหมายเลข ร. ๕๘ แผ่นที่ ๑๐ ถึงแผ่นที่ ๑๘ จำนวน ๑๒๑ คน ผู้สมัครเกือบทั้งหมดไม่ได้รับการประกาศรายชื่อให้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเลย เนื่องจากไม่พบรายชื่อเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ในฐานะข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคของนายทะเบียนพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และนายบุญชูอิทธิพลเปิดความรับรองบันทึกถ้อยคำของพยานตามเอกสารหมายเลข ร. ๑๘ ด้วยว่า พยานได้ตรวจสอบความเป็นสมาชิกพรรคของผู้สมัครที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งทุกคน เมื่อเห็นว่าถูกต้องจึงได้ออกหนังสือรับรองให้ไปสมัครรับเลือกตั้ง หากพยานไม่อยู่ก็ได้มอบหมายให้นายพันมิตร เป็นผู้ออกหนังสือรับรองให้ผู้สมัคร แต่พยานได้ออกหนังสือรับรองให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งประมาณครึ่งหนึ่งของผู้สมัครทั้งหมด แสดงว่านายบุญชูอิทธิพล หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ รู้ว่า ผู้สมัครของพรรคเป็นบุคคลผู้ไม่มีคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากเป็นสมาชิกพรรคติดต่อกันไม่ถึงเก้าสิบวัน แต่ได้จัดทำรายงานการประชุมเพื่อเพิ่มเติมสมาชิกของผู้สมัครย้อนหลัง ที่นายบุญชูอิทธิพลให้ถ้อยคำว่าย ผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของพรรคเป็นสมาชิกประเภทกิตติมศักดิ์พรรคโดยเข้าแทนที่สมาชิกที่ลาออก ตาย หรือถูกปรับออกตามข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ข้อ ๑๕ ตามรายงานการประชุมพรรค

ผู้ถูกร้องที่ ๓ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่จำเป็นต้องแจ้งรายงานการประชุมดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทรานนั้น เห็นว่า ประเภทสมาชิกกิตติมศักดิ์ตามข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ เอกสารหมายเลข ๕ ข้อ ๕ ไม่มีจำพวกที่เข้ามาแทนที่สมาชิกที่ลาออก ตาย หรือถูกปรับออก อยู่ในข้อบังคับของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ แต่ประการใด รวมทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหน้าที่จะต้องแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาพร้อมด้วยรายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราน โดยไม่มีข้อยกเว้นไม่ว่ากรณีใด ข้ออ้างของนายบุญอุทธิพิลดังกล่าวจึงรับฟังไม่ได้ ข้อเท็จจริงจึงเชื่อได้ว่าไม่มีข้อสงสัยว่า นายบุญอุทธิพิลกับพวกได้ร่วมกันทำรายงานการประชุมรับสมัครและออกหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคประเภทกิตติมศักดิ์ให้แก่ผู้สมัครดังกล่าวซึ่งเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ติดต่อกันไม่ครบเก้าสิบวันเป็นให้ครบเก้าสิบวันอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้สมัครนำไปเป็นหลักฐานสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ประเด็นข้อ ๔ ที่ว่า พลเอก ไตรรงค์ อินทรทัต และพลโท ผดุงศักดิ์ กั่นเสนาะ เป็นตัวแทน พลเอก ชรรณรักษ์ ให้เงินสนับสนุนแก่ผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งลงแข่งขันกับผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ หรือไม่ พยานบุคคลสำคัญที่ให้ถ้อยคำไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงว่า พลเอก ไตรรงค์ และพลโท ผดุงศักดิ์ ได้ให้เงินแก่ผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นค่าใช้จ่ายแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ คือ นางฐิติมา ภาวะลี ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบหาผู้สมัครรับเลือกตั้งตลอดจนดูแลค่าใช้จ่ายของผู้สมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๓ ตามบันทึกถ้อยคำลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๕ เอกสารหมายเลข ร.๖๓ แต่ในวันที่ ๒๖ และ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ กับวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๕ นางฐิติมาได้ไปให้ถ้อยคำต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมกลับคำให้การเดิมที่ได้ให้ถ้อยคำไว้เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ดังกล่าวตามใบต่อคำให้การของพยานเพิ่มเติมเอกสารหมายเลข ร.๗๑ ร.๗๔ และ ร.๗๕ ตามลำดับ โดยยืนยันข้อเท็จจริงตามบันทึกคำให้การของพยานที่ไปร้องทุกข์ที่กองปราบปรามให้ดำเนินคดีแก่นายสุเทพในข้อหาชักจูงหน่วงเหนี่ยวให้ปราศจากเสรีภาพและข่มขืนใจให้กระทำการใด ๆ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามบันทึกคำให้การของผู้ร้องทุกข์เอกสารหมายเลข ร.๗๐ ซึ่งสรุปได้ว่า ถ้อยคำของพยานที่ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเมื่อวันที่

๒๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ไม่เป็นความจริง เพราะนายสุเทพ เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ มีคำมั่นสัญญาว่าจะให้ตำแหน่งในพรรคประชาธิปัตย์แก่พยาน และให้พยานสมัครรับเลือกตั้งในกรุงเทพมหานครกับเสนองินให้แก่พยาน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยให้อ่านข้อความที่นายสุเทพเตรียมไว้ ซึ่งมีข้อความพาดพิงถึงนางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ พลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา พลโท ผดุงศักดิ์ กลั่นเสนาะ นาวาตรี ศิธา ทิวารี เกี่ยวกับผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ให้เงินสนับสนุนผู้ถูกร้องที่ ๓ พยานเห็นแก่ผลประโยชน์ที่นายสุเทพจะมอบให้จึงอ่านข้อความตามเอกสารดังกล่าวแล้วมีการบันทึกภาพไว้ เสร็จแล้วนายสุเทพได้ให้เงินแก่พยาน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลืออีก ๗๐๐,๐๐๐ บาท จะมอบให้หลังจากเป็นพยานต่อศาลแล้ว หลังจากนั้นนายสุเทพได้สั่งให้สารวัตรสุวิชาพาพยานไปเก็บตัวที่บ้านของนายสุเทพที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยพยานไม่สมัครใจ แต่เนื่องจากพยานเกรงอันตรายจึงยอมเดินทางไป นอกจากนี้ นายบุญชูหรือชูวิทย์ ชื่นสุวรรณ กับนายแฟนดี ปะสุ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ให้ถ้อยคำไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ พยานเห็น พลเอก ไตรรงค์ และพลโท ผดุงศักดิ์ อยู่ที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ตามบันทึกถ้อยคำของพยานลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๕ และวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๕ เอกสารหมายเลข ร.๘๗ และเอกสารหมายเลข ร. ๘๘ ตามลำดับ แต่เมื่อพยานทั้งสองมาเบิกความในชั้นไต่สวน พยานทั้งสองกลับไม่รับรองบันทึกถ้อยคำของพยานดังกล่าวบางส่วนที่ว่า พยานทั้งสองได้มีหนังสือขอไปให้การต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามเอกสารหมายเลข ร.๒๖๖ และ ร. ๒๗๗ ตามลำดับ โดยจะให้การเพิ่มเติมว่า พยานทั้งสองไม่รู้จักหรือเห็น พลเอก ไตรรงค์ อินทรทัต และพลโท ผดุงศักดิ์ กลั่นเสนาะ ในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ นั้น เห็นว่าก่อนนางฐิติมาจะไปให้ถ้อยคำต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามเอกสารหมายเลข ร. ๖๓ ได้ความจากนางฐิติมาเบิกความว่า นางฐิติมาได้ไปให้ถ้อยคำที่พรรคประชาธิปัตย์ โดยมีการบันทึกภาพและเสียงไว้เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ ถ้อยคำตามที่บันทึกภาพและเสียงไว้ดังกล่าวมีข้อเท็จจริงตรงกับถ้อยคำตามเอกสารหมายเลข ร.๖๓ แม้นางฐิติมาเบิกความว่าบันทึกข้อมูลการสมัคร ส.ส. พรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่นายสุวโรช พะลัง บันทึกขึ้นในตอนท้ายระบุวันที่ไว้ว่า วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามเอกสารท้ายเอกสารหมายเลข ร. ๖๓ แผ่นที่ ๘ และบันทึกการให้ข้อเท็จจริงของพยานเพิ่มเติมต่อนายถาวร เสนเนียม ที่นายถาวรทำขึ้นเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามเอกสารท้ายเอกสารหมายเลข ร. ๖๓ แผ่นที่ ๑๒ เอกสารทั้งสองฉบับได้จัดทำไว้ก่อนที่

นางฐิติมาจะไปให้ถ้อยคำและได้นำมาให้พยานลงชื่อในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ ปรากฏว่าเอกสารฉบับที่นายสุวโรชบันทึกขึ้นดังกล่าว มีลายมือชื่อของนางฐิติมารับรองสำเนาถูกต้องและลงลายพิมพ์นิ้วมือไว้ทุกแผ่น และยังลงชื่อกำกับข้อความที่แก้ไขเป็นวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๕ วันเดียวกับวันที่นางฐิติมาได้ให้ถ้อยคำต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข ร. ๖๓ ส่วนบันทึกการให้ข้อเท็จจริงที่นายถาวร เสนเนียม ทำขึ้นอีกฉบับหนึ่งดังกล่าว นางฐิติมาก็ได้ลงชื่อไว้ในแผ่นสุดท้าย ส่วนแผ่นแรกนางฐิติมาลงชื่อและพิมพ์ลายนิ้วมือไว้ด้วย ไม่ว่าเอกสารทั้งสองฉบับจะทำมาก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม แต่นางฐิติมาได้มีโอกาสอ่านและแก้ไขข้อความในเอกสารดังกล่าวพร้อมกับลงชื่อกำกับข้อความที่แก้ไขหรือรับรองสำเนาและลงลายพิมพ์นิ้วมือไว้แล้ว จึงเชื่อได้ว่าเป็นถ้อยคำของนางฐิติมาที่ได้ให้ข้อเท็จจริงไว้ตามข้อความที่บันทึกไว้ทั้งสองฉบับ ส่วนที่นางฐิติมาอ้างว่า นางฐิติมาได้อ่านข้อความตามเอกสารดังกล่าวในขณะที่มีการบันทึกภาพและเสียงนั้น พยานผู้ร้องมีนางสาวมณีรัตน์ บุญสิน และนายชญานต์ เทียนทอง ซึ่งเป็นผู้บันทึกภาพและเสียงของนางฐิติมาในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และนายชญานต์ ซึ่งเป็นผู้บันทึกภาพและเสียงของนางฐิติมาในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ ต่างเบิกความรับรองถ้อยคำของพยานที่ได้ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข ร. ๕๓ และ ร. ๕๔ ตามลำดับ ว่า นางฐิติมาให้ถ้อยคำเองด้วยวาจา โดยมีได้อ่านข้อความตามเอกสารใด ๆ ที่นางฐิติมาอ้างว่าวางอยู่บนโต๊ะ แม่นางสาวมณีรัตน์ และนายชญานต์ เทียนทอง เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคประชาธิปัตย์ แต่ในการบันทึกภาพและเสียงในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ปรากฏว่ามีผู้สื่อข่าวร่วมบันทึกภาพและเสียงด้วย จึงไม่มีเหตุผลใดที่นายสุเทพกับพวกจะให้นางฐิติมาอ่านข้อความในเอกสารต่อหน้าต่อตาผู้สื่อข่าว เพราะย่อมรู้ดีว่าจะทำให้ถ้อยคำของนางฐิติมาหมดความน่าเชื่อถือไป ทั้งตามคำให้การของนางฐิติมาเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ เอกสารหมายเลข ร. ๗๑ นางฐิติมาให้การว่า ในวันที่มีการบันทึกภาพและเสียงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ มีผู้สื่อข่าวอยู่ในห้องของนายสุเทพด้วย ยิ่งกว่านั้น นางฐิติมายังให้การว่า ในวันดังกล่าว ได้เกิดการโต้เถียงกันระหว่าง นายสุเทพกับนางฐิติมา ต่อหน้าผู้สื่อข่าวที่อยู่ในห้องของนายสุเทพในเรื่องที่นายสุเทพกล่าวหาว่า นางฐิติมากับนายบุญฤทธิ์พล หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ปลอมแปลงเอกสารเพื่อให้ผู้สมัครของพรรคมีคุณสมบัติครบถ้วน ทำให้ยังไม่เชื่อว่านายสุเทพจะกล้าเสนอผลประโยชน์ให้แก่นางฐิติมาไม่ว่าในเรื่องที่จะให้ลงสมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเสนอเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้นางฐิติมาให้การพาดพิงสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ และนางฐิติมาเองก็คงจะไม่กล้ายอมรับ

ข้อเสนอดังกล่าวต่อหน้าผู้สื่อข่าว ทั้ง ๆ ที่ตนเองได้เพียงว่ามีได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาของนายสุเทพ ถ้อยคำของนางฐิติมาดังกล่าวจึงเลื่อนลอยและไม่สมเหตุผล เฉพาะอย่างยิ่งหลังจากนางฐิติมาไปพักอยู่ที่บ้านของนายสุเทพที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๕ นางฐิติมาได้ไปแจ้งความให้ลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอพุนพิน กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานี กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๘ ตามรายงานประจำวันเอกสารหมายเลข ร.๖๗ ว่านางฐิติมามาขออาศัยอยู่ที่บ้านของนายสุเทพดังกล่าวด้วยความสมัครใจ มิได้ถูกบังคับแต่อย่างใด เนื่องจากเกรงความไม่ปลอดภัยในชีวิต สืบเนื่องจากผู้แจ้งไปเป็นพยานในการทุจริตการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เขตกรุงเทพมหานคร ทั้งภายหลังจากนางฐิติมาไปให้ถ้อยคำต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงประกอบด้วยพันตำรวจโท สุวิชา บุญมี นายประวิทย์ อึ้งพาณิชย์ และร้อยตำรวจเอก มนูญ วิเชียรนิษฐ์ ซึ่งทำการสอบสวนที่กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๘ ตามเอกสารหมายเลข ร. ๖๗ ในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๕ แล้ว นางฐิติมาก็ยังกลับไปพักอยู่ที่บ้านที่นายสุเทพจัดให้ตามเดิมโดยไม่ปรากฏพฤติการณ์อันใดที่จะแสดงให้เห็นว่านางฐิติมาอยู่ในระหว่างการถูกบังคับขู่เข็ญ ในวันรุ่งขึ้นวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๕ ก่อนเดินทางกลับกรุงเทพมหานคร นางฐิติมาก็ยังไปแจ้งความให้ลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอพุนพิน ตามเอกสารหมายเลข ร. ๖๕ อีกว่า ผู้แจ้งมาอยู่ที่บ้านพักที่นายสุเทพจัดให้ด้วยความสมัครใจ มิได้ถูกบังคับขู่เข็ญแต่อย่างใด และในวันนี้ (๒๔ มี.ค. ๔๕) มีความประสงค์จะเดินทางกลับไปพร้อมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจกับพวก ๓ คน ซึ่งมีนางจินตนา ใจหมั่น กับเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม ๒ คน ถ้อยคำของนางฐิติมาที่เบิกความว่านางฐิติมาเดินทางไปจังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยไม่สมัครใจ และระหว่างนั้นไปไหนมาไหนไม่ได้เพราะมีคนคอยเฝ้าตลอดเวลาและถูกข่มขู่ ขัดแย้งกับข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แห่งคดีดังกล่าวจึงไม่อาจรับฟังเป็นจริงได้ ส่วนถ้อยคำของนางฐิติมาที่ให้การไว้ตามเอกสารหมายเลข ร. ๗๑ และ ร. ๗๕ เกี่ยวกับเงินจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ที่อ้างว่าได้รับจากนายสุเทพว่า ได้ออนไปเข้าบัญชีของนางเพชรี ภาวะลี จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ที่เหลือจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ได้นำไปใช้จ่ายค่าบัตรเครดิตกรุงไทย มาสเตอร์การ์ด ๒๕,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๕ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท และเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ที่ห้างบิ๊กซี จำนวน ๒ เครื่อง เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท นอกนั้นใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เช่น ช่วยค่าน้ำมันผู้สมัคร ขัดแย้งกับถ้อยคำของนางฐิติมาที่ให้การไว้ตามเอกสารหมายเลข ร. ๗๑ ว่า นางฐิติมาได้รับเงินจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

จากนายสุเทพเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ และตามเอกสารหมาย ร. ๘๑ แผ่นที่ ๕ ซึ่งเป็นบัญชีของนางเพชรที่นางฐิติมาได้โอนเงินจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ไปเข้าบัญชีดังกล่าว ปรากฏว่ามีรายการโอนเงินมาเข้าบัญชีจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ก่อนที่นางฐิติมาอ้างว่าได้รับเงินจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท จากนายสุเทพเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ ตรงกับถ้อยคำของนางเพชร ภาวะที่ ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมาย ร. ๘๑ ว่า ก่อนโอนเงินมาเข้าบัญชีของพยาน ระหว่างพยานพูดคุยอยู่กับนายศักรินทร์ นางฐิติมาได้ติดต่อผ่านนายศักรินทร์ในวันเดียวกันนั้น ส่วนค่าใช้จ่ายที่นางฐิติมาอ้างว่าได้นำเงินที่ได้รับจากนายสุเทพไปชำระ ปรากฏว่าบางรายการได้มีการชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวไปก่อนวันที่นางฐิติมาอ้างว่าได้รับเงินจากนายสุเทพ ถ้อยคำของนางฐิติมาตามเอกสารหมาย ร. ๙๑ จึงไม่อาจรับฟังเป็นจริงได้

ส่วนถ้อยคำของนางฐิติมาที่ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ เอกสารหมาย ร. ๖๓ โดยยืนยันตามบันทึกที่นายสุวโรช พะลัง กับบันทึกที่นายถาวร เสนเนียม ทำขึ้นที่พรรคประชาธิปัตย์เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ เอกสารท้ายเอกสารหมาย ร. ๖๓ แผ่นที่ ๘ ถึง ๑๓ ว่า เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ นายไพฑูรย์ วงศ์วานิช นายแฟนดี ปะสู นายวรพล (นิยม) ไม่ทราบนามสกุล นายจารึก เขาวฤทธิ นายบุญชู ชื่นสุวรรณ นายประพันธ์ พรหมรัตน์ นายธีระพงษ์ ลาเลิศ นายปราโมทย์ ไม่ทราบนามสกุล นายนรินทร์ ไม่ทราบนามสกุล นายประภากร ไม่ทราบนามสกุล และนายสิริภพ เหล่าลาทะ ได้มาร่วมประชุมที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ นายไพฑูรย์ได้โทรศัพท์พูดคุยกับพลเอก ชรรมรักษ์ว่า ประชุมกันเรียบร้อยแล้วจะขอคุยเรื่องค่าใช้จ่าย พลเอก ชรรมรักษ์ว่าให้ติดต่อไปที่เสธ.ไอซ์ นายไพฑูรย์จึงโทรศัพท์ไปหาเสธ.ไอซ์ แล้วได้รับแจ้งว่าอีกประมาณ ๒๐ นาที จะเข้ามาประชุมด้วย ประมาณ ๒๐ ถึง ๓๐ นาที เสธ.ไอซ์ มาพร้อมกับพลโท ผดุงศักดิ์ กลั่นเสนาะ เมื่อ เสธ. ไอซ์ ให้ความเรียบร้อยการวางตัวผู้สมัครภาคใต้ของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ เสร็จแล้ว ก็เดินทางกลับในเวลาประมาณ ๒๑ นาฬิกา ต่อมาเวลาประมาณ ๒๒.๓๐ นาฬิกา พลโท ผดุงศักดิ์ มาที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งพร้อมนำเงิน ๑,๔๕๐,๐๐๐ บาท มาให้พยานต่อหน้าแกนนำสายภาคใต้ พยานกับนายประพันธ์ ได้ลงชื่อรับเงินดังกล่าวจากพลโท ผดุงศักดิ์ พลโท ผดุงศักดิ์ยังมอบนามบัตรให้พยานไว้สำหรับติดต่อโดยตรงตามที่มอบให้อนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง พยานได้จ่ายเงินดังกล่าวให้แกนนำภาคใต้เป็นค่าสรรหาผู้สมัครคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท และให้ลงชื่อรับเงินไว้ กับจ่ายให้ผู้สมัครสายภาคใต้ ๓๑ เขต คนละ ๔๐,๐๐๐ บาท ๓๐,๐๐๐ บาท และหากประกาศ

รับรองแล้วจะจ่ายอีกคนละ ๕๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ พลโท ผดุงศักดิ์ นำเงินมามอบให้ พยานกับนายประพันธ์ที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของพรรคอีก ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท และวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ พลโท ผดุงศักดิ์ ได้นำเงินมามอบให้พยานที่สถานีบริการน้ำมันบางจาก บริเวณลานจอดรถ สถานีรถไฟสามเสนอีก ๕๒๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินที่พยานได้รับมาจากพลโท ผดุงศักดิ์ ๓ ครั้ง ทั้งสิ้น ๓,๖๗๕,๐๐๐ บาท ข้อเท็จจริงตามถ้อยคำของนางฐิติมาดังกล่าวกับถ้อยคำของนายบุญชู หรือ ชูวิทย์ ชื่นสุวรรณ และนายแฟนดี ปะตู สอดคล้องกันในสาระสำคัญอันเกี่ยวกับการกระทำและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยนายบุญชูหรือชูวิทย์ และนายแฟนดีต่างเบิกความรับรองบันทึกถ้อยคำของพยานที่ได้ให้ไว้ ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ตามเอกสารหมายเลข ร.๘๓ และ ร.๘๘ ตามลำดับ เฉพาะอย่างยิ่ง ตามถ้อยคำของนายบุญชูยืนยันว่า เสธ.ผดุงศักดิ์ กับ เสธ.ไอซ์ เดินทางมาที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ และยืนยันตามรูปถ่ายของพลโท ผดุงศักดิ์ กับพลเอก ไตรรงค์ ที่อนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงให้ดูว่า เป็นเสธ.ผดุงศักดิ์ กับเสธ.ไอซ์ หรือพลเอก ไตรรงค์ อินทรทัต ซึ่งมาที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้ง โดยนายบุญชูให้ถ้อยคำว่า เคยรู้จักเสธ.ไอซ์ หรือพลเอก ไตรรงค์ มาก่อน ในขณะที่พยานเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนถ้อยคำของนายแฟนดี ยืนยันว่ารู้จัก เสธ.ไอซ์ โดยทราบชื่อจริงในภายหลังจากสื่อสารมวลชนว่าชื่อ พลเอก ไตรรงค์ อินทรทัต ส่วนอีกคนหนึ่งไม่ทราบชื่อ แต่ก็ยืนยันว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับตามภาพถ่ายที่อนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงให้ดู พยานทั้งสองต่างให้ถ้อยคำตรงกันในรายละเอียดว่าบุคคลทั้งสองได้พูดคุยกับนางฐิติมา นายประพันธ์ กับกลุ่มของพยานเกี่ยวกับรายละเอียดผู้สมัครและการลงสมัคร โดยไม่มีการพูดคุยเกี่ยวกับการเงินแต่อย่างใด ถ้อยคำของพยานทั้งสองได้ให้การอย่างตรงไปตรงมา แม้พยานทั้งสองจะมาเบิกความขึ้นไต่สวนไม่รับรองบันทึกถ้อยคำดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับพลเอก ไตรรงค์ และพลโท ผดุงศักดิ์ โดยเบิกความว่า พยานทั้งสองไม่รู้จักหรือเห็นพลเอก ไตรรงค์ อินทรทัต และพลโท ผดุงศักดิ์ มาที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ก็ตาม แต่พยานทั้งสองซึ่งเป็นเพียงผู้ประสานงานหาผู้สมัครให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๓ ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ หากพยานทั้งสองไม่เห็นพลเอก ไตรรงค์ หรือพลโท ผดุงศักดิ์ ในวันดังกล่าวก็คงไม่กล้าที่จะให้ถ้อยคำมาแต่แรกว่าเห็นบุคคลทั้งสองที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งด้วย การที่พยานทั้งสองมีโอกาสเห็นพลเอก ไตรรงค์ และพลโท ผดุงศักดิ์ ซึ่งเป็นนายทหารระดับสูงเข้ามาพูดคุยกับนางฐิติมา และนายประพันธ์ กับกลุ่มของผู้ประสานงานหาผู้สมัคร ทั้งนายบุญชูเคยรู้จักพลเอก ไตรรงค์ มาก่อนตั้งแต่เรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัย ย่อมจะต้องให้ความสนใจแก่บุคคลดังกล่าวมากกว่าธรรมดาเช่นอย่างบุคคลซึ่งตนไม่เคย

รู้จักมาก่อน นำเชื่อว่าพยานทั้งสองเห็นและจำพลเอก ไตรรงค์ กับพลโท ผดุงศักดิ์ ได้อย่างแน่นอนไม่ผิดตัว ถ้อยคำของนายบุญชู หรือชววิทย์ ชื่นสุวรรณ และนายแฟนดี ปะสู ที่ได้ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมาย ร. ๘๗ และ ร. ๘๘ จึงมีน้ำหนักรับฟังเป็นจริงยิ่งกว่าคำเบิกความในชั้นไต่สวนซึ่งเชื่อได้ว่ามุ่งจะกลับคำเพื่อช่วยเหลือพลเอก ไตรรงค์ กับพลโท ผดุงศักดิ์ ยิ่งกว่าจะให้การด้วยความสัตย์ ดังนั้น แม้ถ้อยคำของนายบุญชู และนายแฟนดีจะแตกต่างกับถ้อยคำของนางฐิติมาเกี่ยวกับวันที่พลเอก ไตรรงค์ กับพลโท ผดุงศักดิ์ไปที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ก็เป็นเพียงข้อแตกต่างในรายละเอียดไม่ถึงกับทำให้ถ้อยคำส่วนที่เป็นสาระสำคัญดังกล่าวเป็นพิรุธที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีพลเอก ไตรรงค์ อินทรทัต มาเบิกความรับรองถ้อยคำของพยานที่ได้ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมาย ร. ๒๖๓ โดยมีนางมานวิภา อินทรทัต มาเบิกความสนับสนุนว่า ในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันเสาร์และเป็นวันครอบครัวของพลเอก ไตรรงค์ พลเอก ไตรรงค์อยู่ที่บ้านกับครอบครัว และในวันอาทิตย์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ พลเอก ไตรรงค์ไปปฏิบัติหน้าที่กรรมการสนามม้าก็ดี หรือผู้ถูกร้องที่ ๑ มีพลโท ผดุงศักดิ์ กลับเสนาะ มาเบิกความรับรองถ้อยคำที่ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมาย ร. ๒๖๒ ว่า ในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ พลโท ผดุงศักดิ์ไปที่บ้านของพันเอก วิษณุศักดิ์ กลับเสนาะ น้องชาย พุดคุยเกี่ยวกับการทำบุญครบ ๑๐๐ วันของบิดาซึ่งถึงแก่กรรม ตั้งแต่เวลาประมาณ ๕ นาฬิกา จนถึงเวลาประมาณ ๒๐ นาฬิกาจึงกลับบ้าน แล้วนายปรีชา เจริญบุรเศรษฐ์ แวะมาหาพุดคุยกันถึงเวลาประมาณ ๒๔ นาฬิกา และได้นัดไปรับประทานอาหารกันในวันรุ่งขึ้น วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ พลโท ผดุงศักดิ์จึงออกไปรับประทานอาหารกับนายปรีชาที่ร้านอาหารของนายปรีชาในเวลาประมาณ ๑๕ นาฬิกาตามนัด และมีพันตำรวจโท พิทักษ์ กลางแก้ว มาสมทบร่วมรับประทานอาหารด้วยจนถึงเวลาประมาณ ๒๔ นาฬิกา แล้วต่างแยกย้ายกันกลับโดยมีนายปรีชา และพันตำรวจโท พิทักษ์ มาเบิกความสนับสนุนก็ดี พยานดังกล่าวมิใช่คนกลางจึงง่ายแก่การสมอ้างเข้ามาสืบ คำของพยานดังกล่าวไม่มีน้ำหนักพอที่จะหักล้างถ้อยคำของนางฐิติมา นายบุญชู และนายแฟนดี ดังกล่าวได้ ส่วนที่นางฐิติมาเบิกความในการไต่สวนว่า เงินที่จ่ายสนับสนุนให้แก่ผู้สมัครของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้มาจากนายพนัสมิตร ดวงทิพย์ ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ อันดับ ๑ ของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ โดยนายพนัสมิตร ดวงทิพย์ เบิกความรับรองถ้อยคำของพยานที่ได้ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมาย ร. ๘๒ และ ร. ๘๓ และเบิกความว่า พยานได้ให้เงินค่าสมัครแก่ผู้สมัครของพรรค

ผ่านนางฐิติมาประมาณ ๕๕๐,๐๐๐ บาท แต่ได้ความจากถ้อยคำของนางวริศยา งามเกิดศิริ ที่ให้การไว้ ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข ร. ๕๘ ว่า นายพันธมิตรเคยกู้ยืมเงิน จากพยานหลายครั้ง และประมาณ ๒ สัปดาห์ที่ผ่านมา (กลางเดือนมีนาคม ๒๕๔๕) นายพันธมิตร ก็ได้กู้ยืมเงินจากพยานจำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาท โดยนายบุญฤทธิ์พล หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ สั่งจ่ายเช็ค ของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ และนำโฉนดที่ดินของบริษัทของนายพันธมิตรที่อำเภอปรางค์บุรีมาประกันหนี้ เงินกู้ดังกล่าว นายพันธมิตรบอกว่าจะนำไปคืนให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ จะได้เงินก้อนใหม่ออกมา แต่จนบัดนี้พยานก็ยังไม่ได้รับเงินคืน นอกจากนั้นตามใบรับเงินตามเอกสาร หมายเลข ร. ๖๒ แผ่นที่ ๒ ที่นางฐิติมายอมรับว่าเป็นผู้ทำขึ้นตามถ้อยคำเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๕ เอกสารหมายเลข ร. ๖๓ มีข้อความบรรทัดแรกว่า ใบรับเงิน ๕ มี.ค. ๔๕ และข้อความในตอนท้ายว่า รับมาทั้งหมด ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท ตรงกับจำนวนเงินที่นางฐิติมาให้ถ้อยคำในตอนต้นว่าได้รับเงิน ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท จากพลโท ผดุงศักดิ์ เป็นครั้งที่สองเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ แม้นางฐิติมา จะให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามเอกสารหมายเลข ร. ๗๑ ว่า เจ้าหน้าที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้หญิงชื่อเล่นชื่อน้อยเป็นผู้ทำใบรับเงินดังกล่าว แต่เมื่อได้เปรียบเทียบลายมือเขียนของ นางฐิติมา ที่เขียนข้อความใบรับเงินให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสาร หมายเลข ร. ๗๓ แล้ว เห็นได้ชัดว่ามีลักษณะลีลาการเขียนคล้ายคลึงกับลายมือของนางฐิติมาตามเอกสาร หมายเลข ร. ๖๒ ทั้งนางฐิติมาเบิกความยอมรับว่า ในการบันทึกถ้อยคำของพยาน พยานได้ส่งใบรับเงิน ตามเอกสารหมายเลข ร. ๖๒ ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง จึงเชื่อได้ว่านางฐิติมาเป็นผู้ทำ ใบรับเงินดังกล่าวจริง แสดงว่านางฐิติมาได้รับเงินในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ จำนวน ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท นำมาจ่ายให้แก่ผู้สมัครและผู้ประสานงานหาผู้สมัครให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ ซึ่งมีจำนวนสูงกว่าเงินที่นายพันธมิตร อ้างว่าได้ให้แก่นางฐิติมาเพื่อสนับสนุนแก่ผู้สมัครมาก คำเบิกความของนายพันธมิตรจึงรับฟังเป็นจริง ไม่ได้ ถ้อยคำของนางฐิติมาที่ได้ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามเอกสารหมายเลข ร. ๖๓ จึงมีน้ำหนักน่าเชื่อยิ่งกว่าถ้อยคำที่ได้ให้ไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวน สอบสวนข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๒๖ และ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๕ ตามเอกสาร หมายเลข ร. ๗๑ ร. ๗๔ และ ร. ๗๕ ซึ่งยืนยันข้อเท็จจริงตามที่ได้แจ้งความไว้ต่อกองปราบปรามเพื่อให้ ดำเนินคดีแก่นายสุเทพ ตามเอกสารหมายเลข ร. ๗๐ การที่พลเอก ไตรรงค์ ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้า นายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำพลเอก ชรรมภ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และพลโท ผดุงศักดิ์

ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายเสนาธิการประจำพลเอก ธรรมรักษ์ และเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของพลเอก ไตรรงค์ ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกรับสมัครเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของพรรค โดยพูดคุยเกี่ยวกับการจัดหาผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตในลักษณะสมประโยชน์แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งพลเอก ธรรมรักษ์ เป็นรองหัวหน้าพรรค หลังจากนั้นพลโท ผดุงศักดิ์ ก็นำเงินไปให้นางฐิติมาซึ่งดูแลรับผิดชอบในการหาผู้สมัครตลอดจนเป็นผู้จัดสรรค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ รวมทั้งสิ้น ๓,๖๓๐,๐๐๐ บาท การกระทำของพลเอก ไตรรงค์ และพลโท ผดุงศักดิ์ ดังกล่าวจึงรับฟังได้โดยไม่มีข้อสงสัยว่า เป็นการกระทำในฐานะตัวแทนของพลเอก ธรรมรักษ์ และเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกร้องที่ ๑ และข้อเท็จจริงได้ความจากนายบุญฤทธิพล หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ เบิกความรับรองถ้อยคำที่พยาน ได้ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข ร.๑๑ และ ร.๑๒ ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่มีเงินในบัญชีและไม่มีเงินสนับสนุนแก่ผู้สมัคร ผู้สมัครแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง แต่ก็ได้ความจากนายบุญฤทธิพลให้ถ้อยคำตามเอกสารหมายเลข ร.๑๑ อีกว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้มอบหมายให้นายพันมิตรเป็นผู้ประสานงานสรรหาผู้สมัครในภาคใต้ ส่วนพยานเป็นผู้ประสานงานสรรหาผู้สมัครในภาคอีสาน และนางฐิติมาเป็นผู้ประสานงานสรรหาผู้สมัครในกรุงเทพมหานคร ในช่วงวันที่ ๕ ถึงวันที่ ๗ พยานไม่ได้อยู่ที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้ง และเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ พยานได้ลงชื่อในหนังสือรับรองการเป็นสมาชิกพรรคให้แก่ผู้สมัครไม่เกิน ๑๐ คน แต่ก่อนหน้านั้น พยานได้ลงชื่อรับรองการเป็นสมาชิกพรรคให้แก่ผู้สมัครประมาณ ๓๐ คน ส่วนใหญ่เป็นผู้สมัครในกรุงเทพมหานครและจังหวัดในภาคกลาง ส่วนผู้สมัครในภาคใต้พยานได้มอบหมายให้นายพันมิตรเป็นผู้ลงชื่อรับรองการเป็นสมาชิกพรรคให้แก่ผู้สมัคร แต่ปรากฏตามถ้อยคำของนายพันมิตร ผู้อำนวยการพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ตามเอกสารหมายเลข ร.๑๓ ยืนยันว่า การสรรหาผู้สมัคร นายบุญฤทธิพล กับกรรมการบริหารพรรค รวมทั้งพยานและนางฐิติมาได้ร่วมกันทำการคัดเลือกที่ศูนย์อำนวยการเลือกตั้ง และได้ผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ๕ คน และแบบแบ่งเขต ๑๒๑ คน การที่นางฐิติมาเป็นเพียงผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อคนหนึ่งของผู้ถูกร้องที่ ๓ มิได้มีตำแหน่งหน้าที่ใดในพรรค แต่นายบุญฤทธิพล ได้มอบหมายให้นางฐิติมาเข้ามามีบทบาทในการสรรหาผู้สมัครร่วมกับนายพันมิตรผู้อำนวยการพรรค และให้จัดส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตจำนวนถึง ๑๒๑ คน มากกว่าจำนวนผู้สมัครในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ที่พรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ส่งผู้สมัครเพียง ๖ คน แสดงชัดเจนถึงความผิดปกติอย่างไม่มีข้อสงสัย ทั้งการแจกเงินให้แก่ผู้สมัครและผู้ประสานงานหาผู้สมัครดังกล่าวได้กระทำ

กันที่ศูนย์อำนาจการเลือกตั้งของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ข้อที่นายบุญฤทธิ์พิลอ้างว่า นางฐิติมาเป็นเพียงเจ้าหน้าที่ประสานงานพรรค ไม่รู้ว่าเงินที่นางฐิตีมากับนายพันมิตรนำมาแจกให้แก่ผู้สมัครกรุงเทพมหานครและจังหวัดในภาคใต้นำมาจากผู้ใดนั้น จึงไม่สมเหตุผลไม่อาจหักล้างพฤติการณ์แห่งคดีดังกล่าวได้ เชื่อว่าผู้ถูกร้องที่ ๓ โดยนายบุญฤทธิ์พิล หัวหน้าพรรค ระบุว่านางฐิตีมากับนายพันมิตรได้รับเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคจากพลเอก ไตรรงค์ และพลโท ผดุงศักดิ์ดังกล่าว และถือได้ว่านางฐิตีมากับนายพันมิตรเป็นตัวแทนของนายบุญฤทธิ์พิล หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ โดยปริยาย ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า พลเอก ไตรรงค์ อินทรทัต และพลโท ผดุงศักดิ์ กลั่นเสนาะ เป็นตัวแทนของพลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ให้เงินสนับสนุนแก่ผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งลงแข่งขันกับผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ จริงตามคำร้อง

ประเด็นข้อ ๕ ที่ว่า การกระทำในประเด็นข้อ ๒ ของพลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์กับการกระทำในประเด็นข้อ ๔ ของพลเอก ธรรมรักษ์ เป็นการกระทำในฐานะตัวแทนผู้ถูกร้องที่ ๑ หรือไม่ ในประเด็นข้อนี้ ถ้อยคำที่นางฐิตีมาได้ให้การต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข ร.๖๓ ว่า เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ นายบุญฤทธิ์พิล หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ซึ่งไปร่วมประชุมที่รัฐสภา ได้กลับมาเล่าให้นางฐิตีฟังว่า พันตำรวจโท ทักษิณ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ บอกว่าจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการลงสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครทุกพรรค พรรคละประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้น ข้อเท็จจริงที่นางฐิตีมาได้รับฟังมาจากนายบุญฤทธิ์พิลเป็นพยานบอกเล่าทั้งนายบุญฤทธิ์พิลเบิกความรับรองถ้อยคำที่ให้การไว้ต่ออนุกรรมการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงตามเอกสารหมายเลข ร.๗๘ ว่า พันตำรวจโท ทักษิณไม่ได้พูดถึงเรื่องเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองตรงกับถ้อยคำของนายฉัตรพรหม นุสดี หัวหน้าพรรคกฤษไทยมั่นคง ที่ไปร่วมประชุมในวันดังกล่าวตามเอกสารหมายเลข ร.๕๖ ถ้อยคำของนางฐิตีมาดังกล่าวจึงไม่มีน้ำหนักรับฟัง แต่การที่พลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ได้ร่วมกันสนับสนุนให้นายบุญฤทธิ์พิล หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ นายสุขสันต์ นายอมรวิทย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคของผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ กิติ หรือการที่พลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ได้ร่วมกันให้เงินสนับสนุนนายบุญฤทธิ์พิล หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นค่าใช้จ่ายในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งลงแข่งขันกับผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ในประเด็นข้อ ๒ กิติ หรือการที่พลเอก ธรรมรักษ์ ให้พลเอก ไตรรงค์ และพลโท ผดุงศักดิ์ เป็นตัวแทนนำเงินไปให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นค่าใช้จ่ายในการส่ง

ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งลงแข่งขันกับผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ในประเด็นข้อ ๔ ก็คือ ล้วนเป็นการกระทำซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ลักษณะแห่งการกระทำตลอดจนผลที่จะได้รับ มิได้เป็นประโยชน์แก่พลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์เป็นการส่วนตัว เพราะบุคคลทั้งสองมิได้ ลงสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เฉพาะอย่างยิ่ง พลเอก ธรรมรักษ์ มีหน้าที่รับผิดชอบจัดเตรียม แผนการเลือกตั้งในภาคอีสานของผู้ถูกร้องที่ ๑ แต่กลับให้เงินสนับสนุนแก่ผู้ถูกร้องที่ ๒ และที่ ๓ ในการจัดตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่มีคุณสมบัติรับเลือกตั้ง สมัครรับเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ โดยมีได้จำกัดอยู่ในเขตเลือกตั้งในพื้นที่ภาคอีสานเท่านั้น หากแต่มุ่งเน้นไปที่ เขตเลือกตั้งในจังหวัดภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่จุดอ่อนมากที่สุดของผู้ถูกร้องที่ ๑ เพราะมิใช่เป็นพื้นที่ของ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่มีฐานคะแนนเสียงจากประชาชนในการเลือกตั้งเท่าที่ผ่านเลย หากมีเพียงผู้สมัครของ พรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ลงสมัครเพียงคนเดียว โอกาสที่ผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ จะได้คะแนนเสียงไม่ถึง ร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น จึงมีโอกาสมาก และจะต้องจัดให้มีการเลือกตั้ง ใหม่โดยไม่มีที่ท่าว่าผู้สมัครของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ จะได้รับคะแนนเสียงถึงร้อยละยี่สิบของจำนวน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้นอันจะทำให้การเลือกตั้งเป็นการทั่วไปในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ สำเร็จเด็ดขาด ลงได้ ทั้งจะส่งผลให้เป็นปัญหาในการเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรเนื่องจากมีจำนวนสมาชิกไม่ครบ ๕๐๐ คน จนทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่อาจจัดตั้งรัฐบาลได้ด้วยความชอบธรรมในเวลาอันรวดเร็ว แม้ผู้ถูกร้องที่ ๑ อ้างว่ายังมีทางออกอื่นเช่นให้ศาลรัฐธรรมนูญชี้ขาดปัญหาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่เป็นวิธีการที่ต้องอาศัยเวลา ทั้งก่อให้เกิดปัญหาขัดแย้งทางความคิดไม่ว่าในข้อกฎหมายและความชอบธรรม ในทางการเมืองที่ฝ่ายต่าง ๆ อาจหยิบยกมาเป็นประเด็นเพิ่มขึ้นอีก ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยรวม แม้พลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ จะไม่ได้รับมอบหมายหรือมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ การเงิน การจัดทำบัญชี และการบริหารจัดการทรัพย์สินของผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ว่าในทางตรงหรือทางอ้อม รวมทั้งไม่ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการเลือกตั้งทั่วไป แต่บุคคลทั้งสองเป็นกรรมการบริหาร ระดับสูงของพรรคและมีตำแหน่งหน้าที่ทางการเมืองโดยพลเอก ธรรมรักษ์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม ส่วนนายพงษ์ศักดิ์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม แม้ในระหว่างนั้น จะเป็นเพียงรักษาการรัฐมนตรีในการเลือกตั้งเป็นการทั่วไปก็ตาม แต่ก็ย่อมอยู่ในฐานะอันอาจอาศัย ตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยิ่งกว่ากรรมการบริหารพรรคที่มีได้มีตำแหน่ง ทางการเมือง พฤติการณ์แห่งคดีเชื่อได้ว่า พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ และเป็นผู้มี

อำนาจกระทำการแทนพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รู้เห็นเป็นใจกับการกระทำของพลเอก ธรรมรักษ์ และ นายพงษ์ศักดิ์ดังกล่าว การกระทำในประเด็นข้อ ๒ ของพลเอก ธรรมรักษ์ และนายพงษ์ศักดิ์ กับการกระทำในประเด็นข้อ ๔ ของพลเอก ธรรมรักษ์ จึงฟังได้ว่าเป็นการกระทำในฐานะตัวแทนผู้ถูกร้องที่ ๑ และมีผลผูกพันเสมือนหนึ่งเป็นการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑

ประเด็นข้อ ๖ ที่ว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ เป็นเหตุอันอาจมีคำสั่งให้ ยุบพรรคและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ตามคำร้อง ได้หรือไม่ เห็นว่า การกระทำของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ให้เงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการสมัครรับเลือกตั้ง ของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และที่ ๓ และสนับสนุนให้พรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการเปลี่ยนแปลงทะเบียน สมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ในระบบฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทิน ที่ผ่านมาพร้อมด้วยรายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๔ วรรคสอง โดยว่าจ้าง นายอมรวิทย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เปลี่ยนแปลง ข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ในคอมพิวเตอร์ระบบฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองที่ หัวหน้าพรรคการเมืองได้แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบตาม ท.พ. ๕ ท.พ. ๖ และ ท.พ. ๗ ซึ่งนายอมรวิทย์ มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ ทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกร้องที่ ๓ จำนวน ๑๒๑ คน เกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๓ ติดต่อกันไม่ถึงเก้าสิบวันซึ่งไม่มีคุณสมบัติสมัคร รับเลือกตั้งเฉพาะอย่างยิ่ง การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ มีลักษณะสมคบและวางแผน ร่วมกันกระทำอย่างเป็นขบวนการเสมือนเป็นพรรคการเมืองเดียวกันส่งผู้สมัครหลายคนแข่งขันกันเอง ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน โดยไม่ยำเกรงต่อกฎหมาย อันส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปโดยรวม จึงถือว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ เป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนโดยชัดแจ้ง แม้การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้เงินสนับสนุนแก่ผู้ถูกร้องที่ ๒ และที่ ๓ และสนับสนุนให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ เปลี่ยนแปลงข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง มิใช่เป็น การกระทำที่จะล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตาม รัฐธรรมนูญก็ตาม แต่ก็เป็นการกระทำที่มุ่งประสงค์ให้ได้ซึ่งอำนาจของรัฐในการปกครองประเทศ กล่าวคือ เพื่อให้มีผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคอื่นลงแข่งขันกับผู้สมัครพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เพื่อหลีกเลี่ยง

การที่ผู้ที่จะได้รับการประกาศให้เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งในเขตนั้นจะต้องได้รับคะแนนเสียงถึงร้อยละ ยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น มิฉะนั้นจะต้องมีการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้ง นั้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด อันจะมีผลให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่อาจได้มาซึ่งอำนาจของรัฐโดยสมบูรณ์ จึงถือว่าเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิใช่เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ยิ่งกว่านั้น การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ดังกล่าวยังเป็นการบ่อนทำลาย การปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีการเลือกตั้งโดยประชาชนเป็นพื้นฐานสำคัญ กับยิ่งจะทวีความแตกแยก ความสามัคคีของประชาชนในชาติที่มีการแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายในทางการเมืองและทางความคิดในขณะนั้น ให้ลุกลามเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐอันเกิดผลกระทบต่อประชาชน ระหว่างพรรคการเมือง ตลอดจน กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ของประเทศอย่างไม้อาจหลีกเลี่ยงได้ จึงถือว่าเป็นการกระทำอันอาจเป็นภัย ต่อความมั่นคงของรัฐด้วย การกระทำการดังกล่าวของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงต้องด้วยพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๑) (๓) อนึ่ง การกระทำอันอาจเป็น ภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นคนละเรื่องกับความผิดในทางอาญาตามประมวล กฎหมายอาญา ภาค ๒ ลักษณะ ๑ ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตั้งแต่ มาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๓๕ จึงไม่อาจนำมาเทียบเคียงให้ต้องมีลักษณะอย่างเดียวกันดังที่ผู้ถูกร้อง ที่ ๑ กล่าวอ้าง ส่วนการกระทำการของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และที่ ๓ ดังกล่าว จึงต้องด้วย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๓) ทั้งยังส่งผล กระทบต่อการเลือกตั้งอันเป็นพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย อันถือได้ว่าเป็นการกระทำอันอาจเป็น ปฏิปักษ์ต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๒) ตามคำร้อง อีกด้วย กรณีไม่อาจจะนำเอากรณีการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ดังกล่าวไปเปรียบเทียบกับ การกระทำในอดีตที่ผ่านมาได้ ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งแจ้งแก้ข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แก้ไขปัญหา วิกฤตเศรษฐกิจที่เรื้อรังมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ จนเป็นผลดีต่อส่วนรวม และเป็นที่ยินยอมชอบของประชาชน ส่วนมาก ทั้งมีศักยภาพที่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไปตามความประสงค์ของประชาชนส่วนใหญ่ และมีสมาชิกจำนวนมากถึง ๑๔,๓๕๔,๔๐๔ คน หากผู้ถูกร้องที่ ๑ ต้องโทษถูกยุบ สมาชิกเหล่านั้น ซึ่งไม่มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวข้องกับกรณีการดำเนินการของกรรมการบริหารพรรคจะต้องถูกลงโทษในทาง การเมืองไปด้วย เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีสมาชิกจำนวนมาก

การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองยิ่งควรจะต้องสร้างพรรคให้เป็นพรรคการเมืองที่เป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้านไม่ว่าในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนในประเทศ ทั้งในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรม มิใช่จะมุ่งก่อให้เกิดผลงานในด้านเศรษฐกิจตลอดจนการสร้าง ความเข้มแข็งของพรรคตนเองโดยมิได้คำนึงถึงพื้นฐานสำคัญของการธำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็นชาติ ด้วยการสร้างแบบอย่างของชีวิตที่พอเพียงให้แก่ประชาชนอันประกอบด้วยคุณธรรมและจริยธรรม เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองถาวรสืบไปได้อย่างยั่งยืนภายใต้การได้มา ซึ่งอำนาจการปกครองของรัฐตามกฎหมายและความชอบธรรม แม้ผู้ถูกร้องที่ ๑ จะมีส่วนช่วยแก้ปัญหา วิกฤตเศรษฐกิจของประเทศที่เรื้อรังมานาน แต่การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ ในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยร่วมกับ ผู้ถูกร้องที่ ๒ และที่ ๓ กระทำการอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐและขัดต่อกฎหมายหรือความสงบ เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่นนี้จึงมีเหตุอันสมควรยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และ ที่ ๓ ได้ตามคำร้อง

ปัญหาต่อมาที่ว่า จะมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ข้อ ๓ ได้หรือไม่ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งแจ้งแก้ข้อกล่าวหาที่ว่า ประกาศ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ข้อ ๓ ที่ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเมื่อมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองเพราะเหตุกระทำการต้องห้ามตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น เป็นบทบัญญัติถึง “การห้ามกระทำการ” เท่านั้น แต่มาตรา ๖๖ (๑) (๒) และ (๓) ที่ผู้ร้องอ้างมาเป็นเหตุให้ยุบพรรค ผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นบทบัญญัติให้ “การกระทำการ” และการห้ามกระทำการมีเพียงที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๖๖ (๔) จึงไม่อาจนำการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ มาเป็นเหตุให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ นั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ บัญญัติว่า เมื่อพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ อาจถูก ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง (๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ (๒) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์

ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ (๓) กระทบการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ (๔) การทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ เห็นว่า ตามบทบัญญัติดังกล่าว แม้ความของมาตรา ๖๖ (๑) (๒) (๓) จะเป็นบทบัญญัติที่กำหนดเรื่องของการกระทำที่อาจถูกยุบพรรคการเมืองได้ แต่ขณะเดียวกันก็มีความหมายชัดเจนว่าเป็นบทบัญญัติที่ห้ามการกระทำอยู่ในตัว เพราะเมื่อพรรคการเมืองใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวก็อาจถูกยุบพรรคการเมืองได้ จึงมีผลเท่ากับเป็นข้อห้ามมิให้พรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวนั่นเอง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงฟังไม่ขึ้น

ปัญหาประการสุดท้ายที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ไม่อาจนำไปใช้ย้อนหลังบังคับหรือลงโทษแก่กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนประกาศดังกล่าวใช้บังคับนั้น เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมิใช่โทษทางอาญาดังที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กล่าวแก้มาในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเป็นเพียงมาตรการทางกฎหมายที่เกิดจากผลของกฎหมายที่ให้ยุบพรรคการเมืองซึ่งกระทำการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อมิให้ผู้บริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้นมีโอกาสที่จะกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเมืองซ้ำอีกในช่วงระยะเวลาหนึ่งดังกล่าว ทั้งสิทธิเลือกตั้งมิใช่เป็นสิทธิของบุคคลอันมีกฎหมายรับรองคุ้มครองไว้โดยชัดแจ้ง หากแต่เป็นสิ่งที่ประชาชนในประเทศนั้นมีอยู่เป็นการโดยทั่วไปภายใต้บังคับของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดให้บุคคลพึงใช้ได้ แม้สิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิเสรีภาพที่ประชาชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคลในการใช้สิทธิทางการเมืองก็ตาม แต่รัฐก็มีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใดที่กระทำการอันเป็นภัยอย่างร้ายแรงของประเทศเพื่อป้องกันหรือรักษาไว้ซึ่งความปลอดภัยแก่สาธารณะหรือความมั่นคงของประเทศหรือระบบเศรษฐกิจของประเทศ จึงไม่อาจนำการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไปเทียบเคียงกับโทษทางอาญาหรือโทษวินัยของข้าราชการที่จะต้องใช้โทษตามกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่ผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องวินัยนั้น เฉพาะอย่างยิ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) มาตรา ๓๖ บัญญัติรับรองให้บรรดา

ประกาศและคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ได้ประกาศหรือสั่งในระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ จนถึงวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ไม่ว่าจะเป็นในรูปใด และไม่ว่าประกาศหรือสั่งให้มีผลบังคับในทางนิติบัญญัติในทางบริหารหรือในทางตุลาการให้มีผลใช้บังคับต่อไปและให้ถือว่าประกาศหรือคำสั่งตลอดจนการปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งนั้นไม่เป็นการปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งนั้นจะกระทำก่อนหรือหลังวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นประกาศหรือคำสั่งหรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ย่อมมีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยกฎหมายและชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงนำบทกำหนดที่ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคมีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองตามประกาศดังกล่าวมาใช้บังคับย้อนหลังแก่กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ได้ แม้จะเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนประกาศดังกล่าวใช้บังคับก็ตาม คำพิพากษาของศาลฎีกาที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ อ้างมานั้นรูปเรื่องไม่ตรงกับคดีนี้ จึงไม่อาจนำมาเทียบเคียงกันได้ คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

อนึ่ง แม้ภายหลังผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ แล้ว กรรมการบริหารพรรคและพันตำรวจโท ทักษิณ ชวწวณพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ลาออก ทำให้กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ พ้นจากตำแหน่ง โดยมีผลสมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๓ แล้วก็ตาม ก็ไม่มีผลที่จะให้กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ พ้นจากการต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งซึ่งตนเป็นกรรมการบริหารพรรคอยู่ในวันที่มีการกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้

อาศัยเหตุดังวินิจัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยรักไทย ผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๑) (๓) ประกอบมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง ให้ยุบพรรคพัฒนาชาติไทย ผู้ถูกร้องที่ ๒ และพรรคแผ่นดินไทย ผู้ถูกร้องที่ ๓ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๒) (๓) ประกอบมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง กับให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ จำนวน ๑๑๑ คน ๑๕ คน และ ๓ คน ตามลำดับ ตามคำร้อง มีกำหนดคนละห้าปี

นับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘

นายสมชาย พงษ์ธา

ตุลาการรัฐธรรมนูญ